

Bryssel den 12 juni 2026
(OR. en)

10491/26

Interinstitutionellt ärende:
2025/0555(COD)

COMPET 764	ECOFIN 810
IND 413	COH 116
MI 629	INDEF 125
CADREFIN 290	CULT 86
FIN 874	CYBER 290
RECH 281	JAI 821
ESPACE 102	DIGIT 164
CONSOM 194	DATAPROTECT 199
DUAL USE 48	FREMP 209
EDUC 270	RELEX 832
TELECOM 317	COPS 348
ENER 397	UD 181
ENV 725	AUDIO 85
CLIMA 329	PROCIV 131
AGRI 495	IPCR 66
TRANS 420	MAP 128
SAN 478	FISC 221
PHARM 107	CODEC 1165
BIOTECH 81	IA 165
POLMIL 239	CSC 402
POLGEN 168	

NOT

från: Rådets generalsekretariat

till: Rådet

Komm. dok. nr: 11770/1/25 REV 1

Ärende: Förordningen om inrättande av Europeiska konkurrenskraftsfonden, inbegripet det särskilda programmet för försvarsforskning och försvarsinnovation
– *Partiell allmän riktlinje*

För delegationerna bifogas den text som lades fram för rådet (allmänna frågor) vid mötet den 16 juni 2026 i syfte att nå en partiell allmän riktlinje om förslaget till förordning om inrättande av Europeiska konkurrenskraftsfonden.

Numreringen i kommissionens förslag förblir oförändrad fram till dess att förhandlingarna har avslutats.

Alla referensbelopp har angetts i avvaktan på att förhandlingarna om den fleråriga budgetramen avslutas.

Bestämmelserna inom parentes undantas från den partiella allmänna riktlinjen.

2025/0555 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om inrättande av Europeiska konkurrenskraftsfonden, inbegripet det särskilda programmet för försvarsforskning och försvarsinnovation, om upphävande av förordningarna (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/783 samt om ändring av förordningarna (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 och (EU) 2025/2643

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 43.2, artikel 91, artikel 100.2, artikel 168.5, artikel 172 första stycket, artikel 173.3 första stycket, artikel 175 första stycket, artikel 182.4, artikel 183 jämförda med artikel 188 andra stycket, artikel 189.2, artikel 192.1, artikel 194.2, artikel 212.2 och artikel 322.1 a,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,

¹ EUT C , , s.

² EUT C , , s.

med beaktande av revisionsrättens yttrande,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) [I denna förordning fastställs en vägledande finansieringsram för Europeiska konkurrenskraftsfonden (*EKF*), inklusive det särskilda programmet för försvarsforskning och försvarsinnovation, som är tänkt att utgöra det särskilda referensbeloppet, i den mening som avses i det interinstitutionella avtalet om samarbete i budgetfrågor, för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet. Vid tillämpningen av denna förordning beräknas löpande priser med tillämpning av en fast deflator på 2 %.]

(2) Unionen står inför en avgörande tid för sin framtid, i politiskt, ekonomiskt, socialt, miljömässigt, klimatpolitiskt och säkerhetspolitiskt hänseende, vilket inbegriper ökade risker för konventionella militära hot. I Draghirapporten *The future of European competitiveness*³ presenterades en ny vision för att återstarta hållbar tillväxt i unionen. I Lettarapporten⁴ framhålls att unionen måste utnyttja sin inre marknad för att nå en ledande ställning i den globala konkurrensen. I kommissionens meddelande om konkurrenskraftskompassen⁵ fastställdes en gemensam färdplan för att stärka avkarboniseringen och konkurrenskraften, med utgångspunkt i rekommendationerna i dessa rapporter. I kommissionens meddelande om given för en ren industri⁶ framhålls behovet av att påskynda utfasningen av fossila bränslen, återindustrialisering och innovation genom att sammanföra klimatåtgärder och konkurrenskraft i en övergripande tillväxtstrategi. Syftet med de sektoriella industrihandlingsplanerna, för bland annat bilindustri, stål- och metallindustri och kemiindustri, är att säkerställa den europeiska industrins konkurrenskraft, hållbarhet och resiliens på lång sikt. I lägesrapporten om det digitala decenniet 2025⁷ framhålls det akuta behovet av att främja samarbete och öka offentliga och privata investeringar för att stärka unionens ledarskap, suveränitet och inkludering inom digital teknik. I den gemensamma vitboken om europeisk försvarsberedskap⁸ framhålls behovet att massivt och snabbt investera i försvaret för att stödja unionens handlingsfrihet. Uppmärksamhet bör ägnas åt de särskilda behov som uppstår till följd av geopolitiska utmaningar som ger upphov till ökade säkerhetsbetänkligheter.

³ *The future of European competitiveness*, rapport av Mario Draghi, september 2024 (inte översatt till svenska) (https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en).

⁴ *Much more than a market*, rapport av Enrico Letta, april 2024 (inte översatt till svenska) (<https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>).

⁵ Konkurrenskraftskompassen – EU-kommissionen.

⁶ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Given för en ren industri: en gemensam färdplan för konkurrenskraft och fossilfrihet* (COM(2025) 85 final, 26.2.2025).

⁷ *State of the Digital Decade 2025: Keep building the EU's sovereignty and digital future* (inte översatt till svenska) (COM(2025) 290 final, 16.6.2025).

⁸ Gemensamt meddelande till Europaparlamentet, Europeiska rådet och rådet om en europeisk strategi för ekonomisk säkerhet (JOIN(2023) 20 final, 20.6.2023).

Dessutom betonas i den europeiska strategin för ekonomisk säkerhet att unionen måste trygga sitt teknikledarskap och minska riskerna i ekonomiska förbindelser, bland annat genom att stärka leveranskedjornas resiliens och därigenom minska beroenden. I den europeiska världshavspakten framhålls behovet av att stärka konkurrenskraften och påskynda den strategiska omställningen i alla sektorer av den blå ekonomin, med särskild inriktning på utfasning av fossila bränslen och ökad innovation. I enlighet med kommissionens meddelandet om vägen till nästa fleråriga budgetram⁹ behöver unionens nästa långtidsbudget vara mer fokuserad, enklare, mer flexibel, mer förutsägbar och bättre lämpad att ge resultat för unionens prioriteringar, inbegripet att stärka unionens konkurrenskraft.

- (2a) EKF som helhet bör eftersträva de allmänna mål som anges i denna förordning samtidigt som hänsyn tas till särdragen hos de verksamheter som får stöd inom ramen för EKF.

⁹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, *Vägen till nästa fleråriga budgetram* (COM(2025) 46 final, 11.2.2025).

- (3) För att återfå och stärka sitt konkurrensförsprång är det nödvändigt att unionen ger ny fart åt innovationscykeln genom att utveckla sin kapacitet till disruptiv innovation och investera i framväxande, avancerad och strategisk teknik med betydande ekonomisk potential, bland annat genom att öka produktiviteten. För att säkerställa sin autonomi i världsekonomin bör unionen säkerställa sitt tekniska och industriella ledarskap inom strategiska sektorer, med början i försörjningskedjorna för kritiska råmaterial och den cirkulära ekonomin, för att utveckla och tillverka strategisk teknik i unionen samt för att minska risker som påverkar unionens säkerhet och resiliens till följd av kritiska externa beroenden. Detta kan ske genom att man åtgärdar marknadsmisslyckanden och suboptimala investeringssituationer på ett proportionerligt sätt utan att tränga ut privat finansiering, med hänsyn till de stora investeringsbehoven för att nå resultat med unionens prioriteringar om bland annat utfasning av fossila bränslen och digital omställning. Sådana suboptimala investeringssituationer kan också härröra från resiliens-, förmåge- eller säkerhetsrelaterade förhållanden, störningar i konnektiviteten eller ökad exponering av strategisk infrastruktur och värdekedjor för hot. Större vikt bör därför läggas vid att få den privata sektorn att delta genom att förbättra användningen av riskdelningsmetoder mellan unionsmedel och privata investeringar, så att offentliga medel används effektivt. Detta bör utgå från och förstärka genomslaget för framstegen med spar- och investeringsunionen, som tillhandahåller den nödvändiga regleringsmiljön för blomstrande privata investeringar. Användning av eventuella kompletterande nationella medel bör inte påverka tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget.
- (4) Unionsfinansieringen bör erbjuda stöd till företag och projekt under hela investeringsprocessen. Investeringsprocessen omfattar alla skeden av utveckling och tillverkning av strategiska tekniker, produkter och tjänster i unionen, från tillämpad forskning via alla former av innovation, expansion, industriell driftsättning, tillverkning och kommersiell driftsättning, inbegripet nödvändiga investeringar, driftskostnader, infrastruktur och kompetens. Investeringsprocessen är inte linjär, eftersom alla skeden påverkar varandra och idéer om ny teknik, nya produkter eller nya tjänster kan uppstå i vilket skede som helst. Unionsfinansieringen behöver anpassa sig till denna icke-linjära verklighet med ökad flexibilitet i stödet utan att göra avkall på finansieringens förutsägbarhet.

- (5) Unionsfinansieringen bör underlätta skapandet och tillväxten av innovations- och industriekosystem där olika aktörer interagerar på ett synergistiskt sätt. Framgångsrika ekosystem kännetecknas av intensiva och lättrorliga interaktioner och samarbete mellan små och stora företag, universitet, forskningsinstitut, infrastrukturleverantörer, investerare och myndigheter. Utan sådant samarbete inom och mellan enskilda innovations- och industriekosystem förblir innovationspotentialen outnyttjad.
- (6) Digital konnektivitet och cybersäkerhet är avgörande för att främja samarbete inom ekosystemet genom att påskynda innovation, möjliggöra sömlös och säker åtkomst till kritisk digital kapacitet och lösningar i hela unionen, underlätta gränsöverskridande offentlig-privata partnerskap och verka för interoperabilitet och kostnadseffektivitet.
- (7) Därför är syftet med EKF att upprätta en investeringskapacitet som kan stödja den europeiska konkurrenskraften inom strategiska teknikområden, infrastrukturer, produkter, tjänster och sektorer och tillhandahålla en mer sömlös investeringsprocess. Fonden ska främja skapande och expansion av innovation, privat finansiering och industriekosystem samt samarbetet mellan dessa.
- (8) I unionen kvarstår ihållande skillnader i fråga om konkurrenskraft och innovationsresultat mellan regionerna. Efter långvariga insatser från både unionens och medlemsstaternas sida för att överbrygga innovationsgapet är det dags att frigöra alla regioners fullständiga potential. Genom att säkerställa att mindre utvecklade regioner är effektivt anslutna till unionens värdekedjor, blir unionen som helhet bättre positionerad att konkurrera på världsmarknaden.

- (9) Unionens yttersta randområden och utomeuropeiska länder och territorier utgör unika strategiska tillgångar som gynnar unionen som helhet, exempelvis genom närhet till tredjeländer, utomordentliga förutsättningar för forskning inom rymd och astrofysik, rik potential till förnybar energi, omfattande biologisk mångfald och stora havszoner. EKF bör ta vara på deras potential som geostrategiska utposter, särskilt för att understödja unionens mål för säkerhet, beredskap, regionala värdekedjor och konkurrenskraft.
- (9a) I enlighet med artikel 182.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska ramprogrammet för forskning och innovation genomföras genom särskilda program som fastställer de närmare villkoren för genomförandet, programmets längd och de medel som bedöms nödvändiga. EKF inbegriper det särskilda programmet för försvarsforskning i den mening som avses i artikel 182.3 i EUF-fördraget, genom vilket förordning (EU) [XXX] [Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation] genomförs med avseende på försvarsforskningsverksamhet.

- (10) Kommissionen bör säkerställa nära samordning och synergier mellan alla unionens finansieringskällor inom den fleråriga budgetramen. Därför bör ramprogrammet för forskning och innovation vara nära knutet till EKF i syfte att säkerställa att den europeiska industrin tar vara på unionsfinansierade forskningsresultat för att vidareförädla och producera i Europa. För att främja synergier bör de arbetsprogram som antas enligt den här förordningen (*arbetsprogrammen*) i en särskild del integrera och säkerställa samstämmighet med konkurrenskraftskomponenten i del II, ”Konkurrenskraft och samhälle”, i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [XXX]¹⁰ [Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation]¹¹ i enlighet med kommittéförfarandet i den här förordningen. De specifika mål och verksamheter som inrättas inom de politikområden som fastställs i denna förordning får vid behov genomföras genom särskilda forsknings- och innovationsåtgärder. EKF:s arbetsprogram, inbegripet forsknings- och innovationssamverkan inom ramen för politikområdena i kapitlen IV–VII i EKF, bör antas i enlighet med reglerna för EKF:s arbetsprogram, inbegripet dess kommittéförfaranden, för att upprätthålla ett sömlöst stöd till investeringsprocessen. Det särskilda programmet för försvarsrelaterad forskning och utveckling bör ha en egen uppsättning regler som befästs i EKF, varvid reglerna för EKF:s arbetsprogram ska vara tillämpliga på komponenten för stöd till försvarsindustripolitik, inbegripet till samarbetsinriktad försvarsrelaterad forskning och utveckling, innovation och teknisk överlägsenhet. Reglerna för Horisont Europa, inbegripet reglerna för utvärderingskommittéer och tilldelningskriterier, bör tillämpas på den forsknings- och innovationssamverkan som finansieras inom ramen för Horisont Europas andra pelare ”Konkurrenskraft”, som bör integreras i en särskild del av EKF:s arbetsprogram. När det gäller associering bör stödberättigande för verksamheterna inom den särskilda delen om forskningssamverkan som finansieras inom ramen för Horisont Europa vara villkorat av fullständig eller partiell associering till Horisont Europa.

¹⁰ EUT L., s.

¹¹ COM(2025) 543.

- (11) För att främja synergier mellan verksamheter inom EKF och innovationsfonden bör arbetsprogrammen säkerställa samstämmighet med innovationsfondens prioriteringar och typer av åtgärder som kan få stöd från den fonden. Tillsammans bör EKF, Horisont Europa och innovationsfonden tillhandahålla samstämmigt stöd till unionens konkurrenskraft.
- (12) För en stark koppling till samordningsverktyget för konkurrenskraft bör arbetsprogrammen också säkerställa samstämmighet med de projekt och konkurrenskraftsprioriteringar som utpekats inom ramen för det verktyget.
- (12a) För att säkerställa ett effektivt utnyttjande av unionens medel i arbetet med att uppnå målen för EKF ska EKF genomföras i samverkan med andra unionsfonder, bland annat fonden Europa i världen, programmet för den inre marknaden och tullen, Erasmus + och AgoraEU.
- (13) Samarbete mellan den offentliga och den privata sektorn kan gynna den europeiska konkurrenskraften, och det behövs privata investeringar för att nå målen för EKF. Därför bör det vara möjligt att genomföra delar av EKF:s budget genom europeiska partnerskap tillsammans med andra partner, offentliga eller privata aktörer, om det är den mest effektiva genomförandeformen för att nå de politiska målen, särskilt för verksamheter för spridning på marknaden. Detta alternativ omfattar partnerskap inom ramen för den fleråriga budgetramen 2028–2034 samt partnerskap som inrättats inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027 och som fortsätter att fungera under övergångsfasen. För att främja synergier och resurseffektivitet bör de europeiska partnerskapen följa en strategisk, portföljbaserad strategi för att öka samstämmigheten, säkerställa komplementaritet och optimera användningen av unionens resurser, med beaktande av deras bidrag till konkurrenskraftsmålen inom ramen för denna fond. Därför bör en sammanhängande och kompletterande portfölj med ett begränsat antal europeiska partnerskap väljas ut genom ett transparent, öppet och konkurrensutsatt förfarande baserat på en uppsättning kvantifierbara livscykelkriterier.

- (14) EKF bör använda unionsbudgetens hela verktygslåda för att få fram ytterligare offentliga och privata investeringar, särskilt från institutionella investerare, under hela investeringsprocessen. Fonden bör bidra till att skapa en investeringskultur genom att bättre utnyttja potentialen i offentliga medel och i unionsbudgetens möjligheter till riskminskning. Den bör maximera unionsinsatsernas mervärde och attrahera privat kapital för att säkerställa en konkurrenskraftig innovations- och industribas, bland annat genom att använda innovativa finansieringsinstrument som offentlig-privata medinvesteringar med asymmetrisk avkastning på risken. Här bör finansieringsinstrument som attraherar privata investerare i möjligaste mån ges företräde.
- (15) Draghi-rapporten efterlyser mer investeringsstöd för att överbrygga investeringsgapet och framhåller InvestEU-programmet som det viktigaste riskdelningsinstrumentet. [EKF:s InvestEU-instrument bör inrätta en samlad budgetgaranti och tillhandahålla finansieringsinstrument som stöder konkurrenskraften i unionen.]
- (16) I en snabbt föränderlig ekonomisk, social, säkerhetspolitisk och geopolitisk miljö har den senaste tidens erfarenheter visat att det behövs en mer flexibel flerårig budgetram med tillhörande program. [Därför, och i enlighet med målen för EKF, bör finansieringen, under budgetförfarandet, ta hänsyn till utvecklingen av de politiska behoven och unionens prioriteringar, enligt vad som fastställs i de relevanta dokument som kommissionen offentliggör, utan att göra avkall på den förutsägbarhet som krävs för att genomföra investeringarna.]
- (17) EKF bör underlätta tillgång till finansiering från unionsprogram genom användarcentrerade, snabba, enklare och enhetliga rutiner och förbättrad samstämmighet mellan unionsinstrumenten och medlemsstaternas investeringar. EKF bör sätta mottagarna av unionsfinansieringen, särskilt industri, små och medelstora företag, uppstartsföretag och expanderande företag, även sådana som inrättats enligt den nya 28:e rättsordningen, i centrum för unionens finansieringsinstrument.

- (18) [EKF bör verka genom fyra politikområden som återspeglar unionens politiska prioriteringar: omställning till ren energi och utfasning av fossila bränslen i industrin, hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi digitalt ledarskap, samt resiliens och säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor.]
- (19) Infrastruktur är en viktig möjliggörande faktor för den europeiska konkurrenskraften. Investeringar i infrastruktur är en förutsättning för en väl fungerande inre marknad i unionen, för den gröna och den digitala omställningen samt för att stärka unionens resiliens och säkerhet. Exempelvis främjar de transeuropeiska transportnäten hållbara transportslag, ökade multimodala och interoperabla digitala lösningar och transportlösningar, och bidrar därigenom till en väl fungerande inre marknad. De transeuropeiska energinäten är avgörande för en verklig energiunion som bidrar till unionens energi- och klimatmål genom att sammanlänka unionsländernas elnät och nät för ren energi för att säkerställa vårt energioberoende och vår konkurrenskraft. I detta avseende är det nödvändigt att utveckla gränsöverskridande sammanlänknings- och inhemska transmissions- och distributionsnät. EKF-stödet bör fungera samstämmigt med och som komplement till Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE). Det är nödvändigt för den europeiska konkurrenskraften att verka för synergier mellan utvecklingen av transeuropeiska energi- och transportnät med starka gränsöverskridande effekter som får stöd från FSE och investeringsstöd för fossilfrihet i samt modernisering och expansion av transport-, energi och datainfrastruktur inom ramen för EKF.
- (20) Transeuropeiska digitala nätverk är nödvändiga för att sammanlänka nationella och internationella telenät och möjliggöra sömlös, säker gränsöverskridande åtkomst till högpresterande datorsystem, moln-, data- och AI-kapacitet. I detta hänseende är det nödvändigt att utveckla, skydda och underhålla de infrastrukturer som ligger till grund för konkurrenskraften, exempelvis markbundna stomnät och undervattenskablar, och säkerställa tjänstekontinuitet vid incidenter och öka detektionskapaciteten till havs för att bättre skydda undervattenskablarna, vilket framhålls i det gemensamma meddelandet EU:s handlingsplan för kabelsäkerhet.

(21) Unionens konkurrensduglighet bygger på människorna. I konkurrenskraftskompassen nämns främjande av kompetens och arbetstillfällen av hög kvalitet som en övergripande möjliggörande faktor. I Europeiska rådets slutsatser av den 20 mars 2025 nämns följande: ”Med anledning av kommissionens meddelande av den 5 mars 2025 om en kompetensunion bör ytterligare insatser göras för att förbättra förvärvet, erkännandet och bibehållandet av färdigheter i hela EU, från uppbyggnad av grundläggande färdigheter till deltagande i livslångt lärande, omskolning och kompetensutveckling i linje med den europeiska pelaren för sociala rättigheter och dess handlingsplan.” En stark dialog är ett inslag i dessa insatser. Humankapital och främjande av jämställdhet är avgörande för unionens hållbara välbefinnande, ekonomiska resiliens och unika sociala marknadsekonomi. Det är nödvändigt att främja hållbart välbefinnande, inbegripet arbetstillfällen av hög kvalitet, genom att stärka produktivitetstillväxten, göra unionens ekonomiska sektorer mer konkurrenskraftiga och innovativa, attrahera mer investeringar och stödja en dynamisk inre marknad och stärkt ekonomisk säkerhet. EKF bör bidra till kompetensunionen¹² genom att stödja utveckling av kompetent arbetskraft rustad med den specifika kompetens som behövs på EKF:s strategiska investeringsområden, genom livslångt lärande, allmän och yrkesinriktad utbildning och lärlingsutbildning, och genom att skapa attraktiva arbetstillfällen av hög kvalitet som är tillgängliga för alla och genom att komplettera EKF:s investeringar med investeringar i kompetens för att råda bot på kompetensbrister inom en viss strategisk sektor av EKF. Detta bör inbegripa den europeiska kompetensgarantin, som erbjuder arbetstagare i sektorer under omstrukturering möjlighet att höja sin kompetens och omskola sig, i enlighet med relevanta nationella, regionala eller sektoriella omställningsstrategier. EKF bör stödja kompetensinventeringar, inklusive analys av kompetensklyftor, kompetenshöjning och omskolning, och främja offentlig-privata partnerskap mellan högskolor, yrkesutbildningsanordnare, näringsliv, särskilt små och medelstora företag, arbetsmarknadens parter och organisationer för tillämpad forskning och teknik. Det bör också vara möjligt för EKF att stödja verksamheter inom europeiska universitetsallianser, även i samarbete med arbetsgivarna, för att förbättra resultaten i fråga om innovation och kompetensutveckling.

¹² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, Kompetensunionen, COM(2025) 90 final, 5.3.2025.

- (21a) EKF bör stödja verksamheter som rör miljöskydd, klimatåtgärder, innovation och konkurrenskraft inom alla områden som omfattas av Life-programmet inom ramen för den fleråriga budgetramen 2021–2027, inbegripet den cirkulära ekonomin, natur och biologisk mångfald, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna samt övergången till ren energi. Life-verksamheter bör upprätthålla de väsentliga inslagen i Life-programmet och säkerställa fortsatt stöd till innovativa bottom-up-projekt samt till alla berörda parter när det gäller övergången till ren energi och utfasningen av fossila bränslen i industrin, liksom att öka medvetenheten om klimat- och miljöfrågor på alla relevanta styrningsnivåer.

(22) EKF bör bidra till målen om utfasning av fossila bränslen i den europeiska industrin genom att främja utveckling och driftsättning av ren teknik och dess leveranskedjor. EKF bör stödja genomförandet av EU:s klimat- och energilagstiftning och given för ren industri och omvandla den rena omställningen och utfasningen av fossila bränslen till en drivkraft för tillväxt och konkurrenskraft för den europeiska industrin. I detta syfte bör EKF stödja utfasningen av fossila bränslen med en teknikneutral strategi, som omfattar nettonolllösningar och koldioxidsnåla lösningar, samtidigt som man beaktar olika teknikers bidrag till nätbalansering och sektorsintegration, särskilt för att ligga i linje med investeringsbehoven i energiintensiva sektorer. Dessutom bör den snabba upp genomförandet av handlingsplanen för överkomliga energipriser, som säkerställer säker, överkomlig, effektiv, förnybar och ren energi för alla i EU. EKF bör bidra till övergången till en fossilfri, cirkulär, resurseffektiv, klimatneutral, vattenresilient och biobaserad ekonomi, inbegripet en ren omställning för små och medelstora företag, till exempel inom turism, transport, byggsektorn och andra ekonomiska sektorer. Den bör stödja hållbar, naturpositiv och resilient industriproduktion i energiintensiva industrier i unionen, i linje med målen i förslaget till förordningen om acceleration av industrins omställning. Vidare bör den stödja avancerade material i linje med målen i den kommande rättsakten om avancerade material. Den bör även stödja målen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1724¹³ (*förordningen om nettonollindustrin*), stärka tillverkningskapaciteten för nettonollteknik och en ökad produktionskapacitet samt omfatta investeringar i tillhörande infrastruktur.

¹³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1735 av den 13 juni 2024 om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknik och om ändring av förordning (EU) 2018/1724 (EUT L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj>).

- (22a) För utfasning av fossila bränslen i transportsektorn bör EKF, som ett komplement till unionens andra finansieringsinstrument, bland annat investera i utvecklingen av förnybara och koldioxidsnåla bränslen och elektrifiering. Detta omfattar även tillhörande infrastruktur, såsom laddningsinfrastruktur, och mobila tillgångar, inbegripet fordon, fartyg såsom fiskefartyg, luftfartyg och rullande materiel, samt modernisering, automatisering och digitalisering av transporter, till exempel hamnar, energinav i hamnar samt höghastighetsjärnväg. Mot bakgrund av EU:s sektoriella strategier och handlingsplaner kan dessa initiativ stödja målen för EU:s transportpolitik, inbegripet utvecklingen av hållbara transporter, fordonsindustrins konkurrenskraft och omvandling och relevanta industriella värdekedjor.
- (23) EKF bör bidra till att skydda, återställa och höja miljöns kvalitet, däribland luft, vatten, kust, hav, mark och jord, i syfte att minska föroreningarna, hejda och vända förlusten av biologisk mångfald samt åtgärda försämringen av ekosystemen på land, i sötvatten och i havet, samtidigt som klimat- och vattenresiliensen förbättras, inbegripet resiliens mot klimatförändringarnas effekter såsom torka, översvämningar och extrema väderhändelser. EKF:s politikområde för ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin bör finansiera projekt som bidrar till dessa mål.
- (24) Projekt och verksamheter inom politikområdet för ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin bör stödja utfasningen av fossila bränslen i den europeiska industrin, främja utfasningen av fossila bränslen i produktionsprocesser, energiförsörjning och användning av lösningar för förnybar och ren energi, energieffektivitet, integrerad förnybar energi, flexibilitet i energisystemet, energilagring, energireoveringar och innovativa lösningar för värme och kyla samt utveckling av innovativa naturbaserade affärsmodeller och lösningar på efterfrågesidan för rena och koldioxidsnåla byggnader, transporter och industrier. Om det är nödvändigt för att uppnå EKF:s mål bör EKF stödja verksamheter som ingår i införandekomponenten i den nya europeiska Bauhausfaciliteten, i synergi med [FP10: Horisont Europa].

- (25) Produktiviteten i unionens tillverkningsindustri är beroende av resurseffektivitet, där insatsvarorna utgör en betydande del av produktionskostnaderna. Cirkulära strategier för material, produkter, tjänster och tillverkning ökar resursproduktiviteten, samtidigt som värdebevarande verksamheter som återtillverkning, renovering och reparation ger betydande arbetstillfällen. EKF bör bidra till bioekonomin, den cirkulära ekonomin och tillgången till material, inbegripet biomaterial.
- (26) Unionen har potential att bli en global ledare inom digital teknik. EKF bör främja utveckling och driftsättning av digitala lösningar och infrastrukturer och digital kapacitet i hela unionen och utvecklingen av avancerad digital kompetens, inbegripet cybersäkerhetskompetens, till förmån för det europeiska samhället och ekonomin. Utöver stödet till avancerad digital kompetens inom ramen för EKF bör en bredare lämplig nivå av digital kompetens, inbegripet grundläggande kompetens och kompetens på mellannivå, stödjas genom andra program inom den fleråriga budgetramen, eftersom denna kompetens är viktig för att stödja Europas konkurrenskraft.
- (27) Kronisk underinvestering i den europeiska tekniksektorn är en av huvudorsakerna till unionens bristande konkurrenskraft jämfört med dess globala konkurrenter. Dessutom har unionens suveränitet inom digital teknik och digitala infrastrukturer blivit central för unionens resiliens, säkerhet och demokrati, vilket framhålls i 2025 års lägesrapport om det digitala decenniet, som även visade på de betydande brister som återstår när det gäller att uppnå unionens mål för 2030, särskilt utvecklingen av artificiell intelligens (AI), halvledare, 5G och avancerad digital kompetens, inbegripet cybersäkerhetskompetens.

- (28) Medan unionens digitala omställning går snabbare kräver de många kritiska beroendena av leverantörer utanför unionen (t.ex. leverantörer av råmaterial, avancerade halvledare, AI-chips samt leverantörer av system, infrastrukturer och tjänster) europeiska alternativ som kan förankra den digitala omställningen i Europas ekonomi, samtidigt som våra gemensamma värden bevaras som den främsta särskiljande faktorn, inbegripet genom att utnyttja kraften hos teknik med öppen källkod, interoperabla standarder och lösningar med inbyggd säkerhet.
- (28a) Stöd till digitalt ledarskap drivs av unionens politiska initiativ på det digitala området, såväl lagstiftande som övriga, inbegripet men inte begränsat till initiativ såsom strategier, handlingsplaner och befintliga och framtida unionsrättsakter som rör artificiell intelligens (såsom förordningen om artificiell intelligens, handlingsplanen för en AI-kontinent, strategin för AI-tillämpning, en europeisk strategi för artificiell intelligens inom vetenskapen och [förslaget till rättsakt om moln- och AI-utveckling]), interoperabilitet, data och moln (strategin för en dataunion och dataförordningen), digital infrastruktur och konnektivitet (såsom [förslaget till förordning om digitala nätverk], initiativ för undervattenskablar och kabelkonnektivitet, EU:s handlingsplan för kabelsäkerhet), digital identitet och betrodda tjänster (eIDAS2 och [förslaget om europeiska företagsplånböcker]), kvantteknik (EU:s strategi Quantum Europe och [förslaget till förordning om kvantteknik]), cybersäkerhet (såsom cyberresiliensförordningen, cybersolidaritetsakten, [förslaget till cybersäkerhetsakt 2] och NIS 2-direktivet), halvledare (såsom [förslaget till förordning om halvledare 2]), samt övergripande strategiska initiativ såsom den internationella digitala strategin för unionen. Stöd till digitalt ledarskap bör genomföras i samstämmighet med uppnåendet av målen för policyprogrammet för det digitala decenniet 2030, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481¹⁴.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/2481 av den 14 december 2022 om inrättande av policyprogrammet för det digitala decenniet 2030 (EUT L 323, 19.12.2022, s. 4, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2481/oj>).

(28b) Viktiga teknikområden att investera i omfattar, men är inte begränsade till, artificiell intelligens (inbegripet AI-modeller, AI-algoritmer och AI-verktyg, AI-drivna digitala tvillingar, hållbar AI samt test- och experimentanläggningar för AI), teknik och infrastruktur för högpresterande datorsystem och data (inbegripet AI-fabriker, AI-gigafabriker och dataområden), kvantteknik och kvantinfrastruktur (inbegripet databehandling och simulering, kommunikation, sensorer), halvledare (inbegripet mikroelektronik och fotonik, material och teknik för brett bandgap, chipdesign, processteknik, kvantchip), avancerade material, programvaruteknik och programvarutjänster (inbegripet teknik för distribuerade liggare), förstärkt verklighet och virtuella världar, plattformar och medierelevant teknik, robotteknik (inbegripet automatisering) samt teknik och processer för additiv och digital tillverkning, konnektivitetsteknik och konnektivitetsinfrastruktur (inbegripet telenät och molnteknik, sakernas internet, sensor- och kommunikationsteknik, väglednings- och navigationsteknik, avancerad konnektivitetsinfrastruktur, digitala nät, 5G, 6G och annan trådlös teknik, kommunikationsnät – stamnät, backhaulnät och accessnät samt nätresiliens, radiospektrumövervakning och spektrumeffektivitet, undervattenskablar, avancerad kapacitet för undervattensobservation och undervattensreparation), ny och framväxande digital teknik, inbegripet hybridteknik, sektorsövergripande digital teknik och digitala tillämpningar, inbegripet med potential för dubbla användningsområden, digitala infrastrukturer och tjänster såsom EU:s digitala identitetsplånböcker och betrodda tjänster, inbegripet [de europeiska företagsplånböckerna] och interoperabel digital teknik. De övergripande områdena omfattar cybersäkerhet (inbegripet postkvantkryptografi, avancerade cybersäkerhetslösningar, nationella och regionala cybernav), avancerad digital kompetens, kompetensutveckling och omskolning, program för specialiserad kompetens, stöd till upptagning och driftsättning (europeiska digitala innovationsknutpunkter, EU for Business-nätverket), standardisering och interoperabilitet.

- (28c) Genom att främja viktiga digitala områden inom den privata och offentliga sektorn blir hela vår ekonomi mer konkurrenskraftig, säker, suverän och hållbar, vilket stärker samhällets resiliens och beredskap. Dessutom driver interoperabel digital teknik på moderniseringen av den offentliga sektorn och bidrar till integrationen av den inre marknaden, som är vårt mest värdefulla hjälpmedel för att göra europeiska digitala uppstartsföretag och expanderande företag konkurrenskraftiga på global nivå.
- (28d) Stöd till digitalt ledarskap bör särskilt genomföras genom följande verksamheter: utveckling och utformning av central hållbar digital teknik, uppbyggnad av attraktiva, konkurrenskraftiga och resilienta digitala ekosystem och stärka försörjningstryggheten, uppbyggnad, utveckling, modernisering, färdigställande och införande av avancerade och hållbara digitala tillämpningar, infrastrukturer och tjänster, inbegripet transeuropeiska digitala nät, stöd till den digitala omställningen och interoperabiliteten i den offentliga och privata sektorn, stöd till åtgärder för utarbetande, genomförande, övervakning och verkställande av relevanta unionsrättsakter och relevant unionspolitik, samt att stärka unionens cybersäkerhetsekosystem och stärka den höga cybersäkerhetsnivån i unionen. Av hänsyn till kontinuiteten, och med tanke på att finansiering är avgörande för cybersäkerhetssektorns långsiktiga utveckling och oberoende, bör samordningen av investeringar i cybersäkerhet mellan unionen och medlemsstaterna säkerställas på unionsnivå genom Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning och nätverket av nationella samordningscentrum, inom de ramar som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/887¹⁵, eller genom andra åtgärder som kan vidtas för detta ändamål.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/887 av den 20 maj 2021 om inrättande av Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning och av nätverket av nationella samordningscentrum (EUT L 202, 8.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/887/oj>).

- (29) Tekniska framsteg och innovation inom alla ekonomiska sektorer, och därmed deras produktivitet och konkurrenskraft, drivs i huvudsak av integreringen av sektorsspecifik digital utveckling och användning av digitala lösningar som bör få stöd från EKF som helhet inom ramen för de verksamheter som utvecklas inom de olika politikområdena av EKF.
- (29a) Att stärka unionens höga nivå av cybersäkerhet är grundläggande för att säkerställa dess resiliens och konkurrenskraft. EKF bör därför både främja inbyggd cybersäkerhet genom integrering av cybersäkerhetsåtgärder i alla relevanta verksamheter samt stödja konkurrenskraften hos unionens cybersäkerhetsekosystem, särskilt små och medelstora företag, uppstarts företag och expanderande företag.
- (29b) Beroendet av högriskleverantörer från tredjeländer i kritiska sektorer kan utgöra en strategisk risk för utländsk påverkan och äventyra unionens säkerhet, resiliens och suveränitet. Den samarbetsgrupp som inrättats enligt direktiv (EU) 2022/2555¹⁶, i samarbete med kommissionen och Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå (Enisa), spelar en nyckelroll i genomförandet av samordnade säkerhetsriskbedömningar på unionsnivå av kritiska leveranskedjor, med beaktande av tekniska och, när så är relevant, icke-tekniska riskfaktorer i enlighet med det direktivet.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555 av den 14 december 2022 om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 och direktiv (EU) 2018/1972 och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148. (Text av betydelse för EES),
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/2022-12-27>.

- (30) Unionen ska skydda sina säkerhetsintressen mot leverantörer som kan utgöra en långvarig säkerhetsrisk på grund av potentiell påverkan från tredjeländer samt deras säkerhet, i synnerhet cybersäkerhet. Det är därför nödvändigt att minska risken för ett fortsatt beroende av högriskleverantörer på den inre marknaden, inbegripet i IKT-leveranskedjan, eftersom sådana leverantörer skulle kunna få allvarliga negativa konsekvenser för säkerheten för användare och företag i hela unionen och unionens kritiska infrastruktur när det gäller konfidentialiteten, integriteten och tillgängligheten av data och tjänster. Denna begräsning bör baseras på en proportionerlig riskbedömning och tillhörande riskreducerande åtgärder enligt unionens politik och lagstiftning.
- (31) Ett framgångsrikt införande av interoperabilitet som sträcker sig över gränser och sektorer har en betydande, outnyttjad potential, särskilt för europeiska företag konkurrenskraft. Det är därför absolut nödvändigt att investera i utveckling av transeuropeiska digitala offentliga infrastrukturer som består av interoperabla, säkra och suveräna digitala nät, lösningar och tjänster för att komma till rätta med det fragmenterade interoperabilitetslandskapet i hela unionen och därigenom omvandla medlemsstaternas offentliga sektor till ett sammanlänkat, friktionsfritt och smidigt digitalt ekosystem. Att europeiska offentliga förvaltningar på alla nivåer inför interoperabilitet på alla nivåer är en förutsättning för en resilient och innovationsdriven offentlig sektor som bidrar till unionens mål om konkurrenskraft, teknisk suveränitet och säkerhet.

(31a) För att stärka unionens konkurrenskraft, resiliens och långsiktiga välförhållanden är det nödvändigt att främja en integrerad strategi som erkänner det ömsesidiga beroendet mellan människors, djurs, växters och ekosystems hälsa. One Health-modellen, som fastställdes av One Health-expertpanelen på hög nivå 2021, tillhandahåller en integrerad och förenhetligande ram som syftar till att på ett hållbart sätt skapa balans och optimera hälsan hos människor, djur, växter och ekosystem samt att ta itu med hot mot folkhälsan, livsmedelssystemen, den biologiska mångfalden och miljön genom förbättrat förebyggande och förbättrad beredskap, resiliens, hållbarhet och innovation inom samtliga berörda sektorer. Denna modell bör, tillsammans med den eventuella mobiliseringen av och samverkan mellan relaterade områden och styrningsnivåer, säkerställa samstämmiga politiska åtgärder och göra det möjligt för unionen att skydda hälsosäkerheten och hälso- och sjukvårdssystemens resiliens, hantera klimatförändringarna, skydda naturresurser och biologisk mångfald, trygga livsmedelsförsörjningen och stärka den inre marknadens funktion.

- (32) För att förbättra folkhälsan och stärka unionens konkurrenskraft är det avgörande att hantera ökningen och minska bördan av smittsamma och icke smittsamma sjukdomar genom riktade strategier som främjar hälsa och förebygger sjukdomar samt kontinuerliga investeringar i hälso- och sjukvårdssystemen och inom sektorerna för läkemedel och medicintekniska produkter. I linje med målen för den europeiska hälsounionen och med utgångspunkt i verkningsfulla åtgärder som genomförts enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522¹⁷ kan sådana åtgärder, i kombination med kapacitetsuppbyggnad, utbyte av bästa praxis och åtgärder för att minska ojämlikhet i hälsa, främja effektiva, tillgängliga och resilienta hälso- och sjukvårdssystem, kan avsevärt öka arbetskraftens produktivitet genom att förbättra folkhälsan och minska arbetskraftsbristen, samtidigt som de stöder hälso- och sjukvårdssystem som driver på innovation. Det är nödvändigt att använda hälsodata i dessa insatser, vilket möjliggör ett välgrundat beslutsfattande. Dessutom är investeringar i hälso- och sjukvårdssektorn, inbegripet strategiska projekt som anges i unionsrättsakter, samt främjandet av ansvarsfull innovation som återspeglar unionens värden genom att stärka och rationalisera den evidensbaserade vägen från medicinska genombrott till marknadsmässiga lösningar, avgörande för att förbättra unionens konkurrenskraft och bidrar även till att öka försörjningstryggheten.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522 av den 24 mars 2021 om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (programmet EU för hälsa) för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj>).

- (32a) Programmet EU för hälsa 2021–2027 har gett betydande bidrag på viktiga områden som beredskap och insatser vid hälsokriser, hälsofrämjande och förebyggande av sjukdomar samt cancer och sällsynta sjukdomar. För att bygga vidare på de framsteg som gjorts på dessa områden bör de olika åtgärder som tidigare fått stöd inom ramen för EU för hälsa och som inte omfattas av andra program inom den fleråriga budgetramen också beaktas inom ramen för EKF. I synnerhet för förebyggande av, beredskap för och insatser vid hot som kan leda till hälsokriser bör relevanta åtgärder som tidigare fått stöd inom ramen för EU för hälsa fortsätta att beaktas inom ramen för EKF om de omfattas av de specifika mål som fastställs i denna förordning. Dessa åtgärder bör komplettera åtgärder av mer operativ karaktär för förebyggande, beredskap och insatser vid hälsokriser som genomförs enligt förordning (EU) [unionens civilskyddsmekanism och unionsstöd till beredskap och insatser vid hälsokriser], däribland verksamheter såsom övervakning, snabbt införande av folkhälsoåtgärder, reservkapacitet, lagring och insättande av medicinska motåtgärder samt utbildning och övningar.
- (32b) Biotekniken är en av de mest lovande teknikerna under detta århundrade och har potential att revolutionera många delar av ekonomin, däribland hälsa och sjukvård, jordbruksbaserade livsmedel, industrin, miljöområdet samt den marina sektorn och vattensektorn. Att stärka framväxande värdekedjor och ge tillgång till finansiering, kapital och skräddarsytt stöd för, i förekommande fall, vårdgivare, relevanta organisationer som bedriver forskning, små och medelstora företag, uppstartsföretag, expanderande företag, spin-off-företag och innovatörer är avgörande för att säkerställa att biotekniken levererar lösningar som återspeglar unionens värden och bidrar till unionens resiliens, hållbarhet och konkurrenskraft.

- (32c) Jordbruket är en strategisk sektor som är grundläggande för unionens livsmedelssuveränitet, konkurrenskraft och ekonomiska resiliens. Den är en central del av livsmedelssystemen, som inbegriper hela kedjan från produktion till konsumtion och omfattar jordbruk, fiske, vattenbruk, produktion av livsmedel och foder, bearbetning, distribution, detaljhandel, konsumtion och avfall, liksom den jordbruksbaserade livsmedelsindustrin. Jordbrukssektorn står inför allt större utmaningar på grund av klimatförändringar, vattenbrist, översvämningar och förlust av biologisk mångfald, vilka är fenomen som måste hanteras för att skydda jordbrukssektorns konkurrenskraft och unionens långsiktiga välbefinnande. Det är avgörande att jordbruks- och livsmedelsproducenterna tillhandahåller kapacitet och konkreta lösningar för omställningen till en hållbar, klimatneutral, klimatrezilient och vattensmart jordbrukssektor. Detta bidrar till den långsiktiga vattenkvaliteten och tryggad livsmedels- och foderproduktion, den hållbara användningen av naturresurser samt till skyddet av den biologiska mångfalden. Sammantaget finns det ett behov av att främja konkurrenskraft, innovation, hållbarhet, resiliens och rättvisa inom jordbruk, fiske, vattenbruk, skogsbruk och i landsbygdsområden och kustområden, säkerställa unionens långsiktiga livsmedelstrygghet samt skydda djurs hälsa och upprätthålla växtskyddet.
- (33) Bioekonomin är en tillväxtmotor som gör att Europa kan lyckas med den gröna omställningen, stärka sin konkurrenskraft och sitt strategiska oberoende. Europas bioekonomi håller redan på att omforma de industriella ekosystemen, stärka det strategiska oberoendet och frigöra värden i strategiska sektorer men det är avgörande att stärka investeringar, initiativ och strategier på unionsnivå och medlemsstatsnivå så att den kan gå från nisch till norm i alla unionens sektorer och regioner och fullt ut förverkliga sin potential, särskilt när det gäller nyckelindustrier.

- (34) Investeringar, initiativ och strategier behövs för att överbrygga innovationsgapet och påskynda upptäckt, utveckling, riskminskning, demonstration, expansion och tillverkning av bioekonomiska innovationer, stödja marknadsupptagning av dem, tillhandahålla finansiering under innovationsprocessen för uppstarts företag och för expansion av företag med hög tillväxt, maximera resurseffektiviteten och trygga försörjningen av biomassa från hållbara källor. Bioekonomin bidrar till fossilfrihet genom att tillhandahålla hållbara alternativ till fossilbaserade produkter och processer, men även till cirkularitet, ren omställning, kolinlagrande jordbruk, biologisk mångfald, ekosystemtjänster och återställande av natur.
- (35) Det är nödvändigt att främja den europeiska industrins och dess strategiska ekonomiska sektorers resiliens för att unionen ska vara konkurrenskraftig även i kristider, och det är också nödvändigt för unionens säkerhet. För att säkerställa denna resiliens bör EKF stödja åtgärder som syftar till att minska beroenden och diversifiera försörjningen inom strategiska sektorer, såsom sektorn för kritiska råmaterial, och därigenom stärka unionens kapacitet för en trygg försörjning av hållbara kritiska råmaterial längs hela värdekedjan i linje med målen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252¹⁸ (*förordningen om kritiska råmaterial*), som ligger till grund för alla sektorer av industrin. Att eftersträva en ambitiös och ömsesidigt fördelaktig handelsagenda är av avgörande betydelse för unionens förmåga att diversifiera sina leveranskedjor och effektivt minska beroenden. Det europeiska centrumet för kritiska råmaterial bör informera den kommitté enligt denna förordning som sammankallas som EKF:s allmänna kommitté eller som resilienskommittén om genomförandet av stödet till resilienta värdekedjor för kritiska råmaterial.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1252 av den 11 april 2024 om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial och om ändring av förordningarna (EU) nr 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 och (EU) 2019/1020 (Text av betydelse för EES) (EUT L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

(36) Dessutom har den geopolitiska situationen, särskilt Rysslands oprovocerade och oberättigade anfallskrig mot Ukraina, visat att unionen och medlemsstaterna, särskilt de som har gräns mot Ryssland, Belarus och Ukraina, löper en hög risk för att konventionella militära hot förverkligas, något som framgår av meddelandet om de östra gränsregionerna, vilket leder till suboptimala investeringssituationer och gör ökade investeringar i försvaret till en prioritering. Försvarsindustrin och rymden är viktiga ekosystem för att säkerställa unionens resiliens, beredskap och strategiska oberoende och öka unionens försvarsberedskap. Det stöder också unionens inriktning på hållbarhet, konkurrenskraft, resiliens och säkerhet samt unionens ställning i världen. En stark europeisk försvarsteknisk och försvarsindustriell bas är en nödvändig förutsättning för försvarsindustriell beredskap och kapacitetsutveckling. Den är även avgörande för att skydda unionens invånare, säkerställa unionens förmåga att vidta åtgärder inför framväxande säkerhetsutmaningar, stödja Ukraina och upprätthålla unionens ställning som global aktör. Den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen ses som en strategisk tillgång som bidrar till unionens ekonomiska resiliens och säkerhet samt innovation, tekniska ledarskap och strategiska oberoende. Försvarssektorn i unionen och medlemsstaterna förändras snabbt, och avancerad teknik och nya aktörer får en allt viktigare roll. Innovationscyklerna går också snabbare, med ökad tonvikt på snabb prototypframställning, provning och validering, även i riktiga, operativa miljöer. För att förbättra de militära transporterna måste investeringar i transport- och logistikkapacitet med dubbla användningsområden samt i skydd av och motståndskraft hos infrastruktur med dubbla användningsområden och i bränslelagring och tillhörande system utvecklas, med beaktande av eventuella bedömningar av deras relevans som görs av medlemsstaterna eller inom ramen för Gusp.

Utvecklingen av bränslelagring och tillhörande system bör utesluta utveckling och modernisering av ny infrastruktur för bränsleledningar och utvidgning av befintlig infrastruktur. Ett samordnat och varaktigt stöd till den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, bland annat genom utveckling av unionsomfattande försvarsprojekt av gemensamt intresse, är därför avgörande för att stärka den försvarsindustriella beredskapen och unionens och medlemsstaternas kollektiva säkerhet. [I samband med detta bör åtgärder till stöd för förstärkning av Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas också finansieras, eftersom dess industri kommer att vara avgörande för att stödja Europas ökade försvarsbehov.] Stödet till försvarsindustrialpolitiken inom ramen för EKF bör genomföras med beaktande av målen för den strategiska kompassen för säkerhet och försvar och bör vara förenlig med de försvarsförmågprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp), särskilt inom ramen för förmågeutvecklingsplanen, samt med de samarbetsmöjligheter som lyfts fram i den samordnade årliga försvarsöversikten. Vidare bör EKF ta vederbörlig hänsyn till och, i förekommande fall, eftersträva anpassning till medlemsstaternas samarbete inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco) och initiativ och projekt inom Europeiska försvarsbyrån (EDA). EKF bör även ta vederbörlig hänsyn till de relevanta verksamheter som bedrivs av Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato), bland annat Natos försvarsplaneringsprocess. EKF bör fullt ut respektera den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik.

(36a) (...)

(36b) Medlemsstaterna, de associerade länderna och Ukraina, eller en Seap, bör kunna inrätta, förvalta och upprätthålla försvarsindustriella beredskapspooler bestående av försvarsprodukter som medlemsstaterna, associerade länder och Ukraina lätt skulle kunna köpa eller använda, för att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft samt för återuppbyggnaden, återhämtningen och moderniseringen av den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen. Sådana pooler, som består av lager av försvarsprodukter som upphandlas från den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen eller den ukrainska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, skulle locka till sig efterfrågan och öka förutsägbarheten för försvarssektorn. De skulle ge positiva signaler till industrin i unionen och i Ukraina och ge den incitament att tillverka försvarsprodukter och investera i syfte att stärka den industriella kapaciteten i den sektorn.

- (37) Unionens rymdteknik, rymddata och rymdtjänster har blivit oundgängliga i européernas vardag och spelar en avgörande roll för att bevara strategiska intressen. Rymden bidrar till alla sektorer av ekonomin, från jordbruk till bankverksamhet, telekommunikation, beredskap och katastrofhantering. Den är en kritisk stödresurs för säkerhet och försvar, ett välfungerande samhälle och en konkurrenskraftig ekonomi, till exempel genom att den tillhandahåller korrekta positionstjänster för en rad olika sektorer och användare, inklusive alla transportformer, och därmed spelar en nyckelroll för Europas oberoende och suveränitet. Rymden är avgörande för att uppnå unionens prioriteringar och strategiska mål, inbegripet för ekonomiskt välstånd, hållbar tillväxt och ekonomisk säkerhet, fossilfrihet, miljöskydd, den gröna och den digitala omställningen samt unionens strategiska oberoende. Rymden bidrar till unionens och medlemsstaternas ekonomiska säkerhet. Den driver också på vetenskaplig forskning och teknisk innovation, med spridningseffekter inom en rad olika sektorer. Slutligen utgör rymden en plattform för internationellt samarbete och rymddiplomati, vilket stärker unionens ställning som en pålitlig partner på den globala arenan.
- (38) Rymdkomponenter inom ramen för EKF bör tillhandahålla robusta och helt tillförlitliga operativa tjänster och säkerställa tillgången till dessa tjänster inom fastställda täckningsområden. De operativa tjänsternas kontinuitet, integritet och resiliens och en hög säkerhetsnivå bör säkerställas, även i de allvarligaste krissituationerna, bland annat genom tilldelningsförfaranden. Störningar i dessa tjänster kan potentiellt få dramatiska konsekvenser för unionens och medlemsstaternas säkerhet. För att undvika sådana konsekvenser bör särskilda bestämmelser tillämpas, särskilt när det gäller villkor för stödberättigande och deltagande samt synnerlig brådska avseende tjänster för användare med myndighetstillstånd och avseende den offentligt reglerade tjänsten inom Galileo. I syfte att skydda unionens och medlemsstaternas säkerhet bör dessutom deltagandet i delkomponenten rymdövervakning och spårning (SST) vara öppet endast för Norge, med tanke på landets strategiska läge och det faktum att dess deltagande skulle kunna gynna SST-infrastrukturerna.

(38a) När det gäller bidrag som beviljas inom rymdsektorn har erfarenheten visat att användar- och marknadsupptagningen gynnas av ett decentraliserat tillvägagångssätt. De befintliga åtgärder som har visat sig fungera bäst för nya aktörer och små och medelstora företag, såsom kuponger, har hämmats av taket för ekonomiskt stöd, som därför bör höjas för rymdsektorn. Dessutom har berörda parter inom rymdsektorn specifika indirekta kostnader, såsom kostnader för säkerhet eller för användning av särskilda testanläggningar. Därför bör den tillämpliga schablonsatsen för indirekta kostnader uppgå till högst 25 % av de totala direkta stödberättigande kostnaderna. När Europeiska unionens rymdprogrambyrå, som inrättats i enlighet med förordning (EU) xx/xx [EUSPA]*, (*byrån*) anförtros driften av en rymdkomponent bör den dessutom kunna vidare anförtro uppgifter till andra enheter, samtidigt som onödigt dubbelarbete undviks, för att säkerställa ett effektivt genomförande.

* EUT: Vänligen inför i texten numret på förordningen i ärende 2026/0084 (COD).

(38b) Den [infoga datum] godkände rådets kommitté för utrikes- och säkerhetspolitik dokumentet *High Level Civil Military User Needs for Earth Observation Governmental Services (EOGS)*, som utarbetades av Europeiska utrikestjänsten (utrikestjänsten) och med vilket de militära användarkrav som EDA fastställt i stabernas gemensamma mål som antogs i april 2026 och de civila användarbehov som samlats in av kommissionen har slagits samman. Med beaktande av dessa civilmilitära användarbehov på hög nivå är det nödvändigt att fastställa tekniska specifikationer för utvecklingen och genomförandet av EOGS-tjänstens infrastruktur genom genomförandeakter. Med tanke på den potentiella inverkan på medlemsstaternas nationella säkerhetsintressen och unionens Gusp-intressen kräver beslut om utveckling och drift av nya uppdrag och ny infrastruktur för jordobservation inom ramen för EOGS utövande av genomförandebefogenheter, som bör tilldelas rådet. Rådet bör besluta om ett förslag från kommissionen, som kommer att baseras på en analys av klyftor. Med tanke på SatCens avgörande roll när det gäller att stödja unionens och medlemsstaternas självständiga beslutsfattande bör SatCen anförtros de uppgifter som rör driften av EOGS-tjänster och EOGS-data. I enlighet med artiklarna 40 och 4.2 i EU-fördraget bör fastställandet av åtkomstlinjer, begränsningar och prioriteringar för tillhandahållandet av EOGS-tjänster till auktoriserade användare respektera unionens Gusp-intressen och medlemsstaternas nationella säkerhetsintressen. Tredjeländers eller internationella organisationers åtkomst till EOGS-tjänster och EOGS-data bör omfattas av internationella avtal.

- (39) Det är visserligen medlemsstaterna som ansvarar för nationell säkerhet, men det krävs samarbete och samordning på unionsnivå för att värna den. EKF bör stödja de politiska målen om ett tryggare och säkrare Europa som står bättre rustat mot säkerhetshot, särskilt genom att stärka den europeiska industrins konkurrenskraft och strategiska oberoende, inbegripet sjöfartsskydd och tullsäkerhet, kritisk energi, transportinfrastruktur och civil beredskap. För att hantera ökande säkerhetshot som terrorism, våldsbejakande extremism, grov och organiserad brottslighet, it-relaterade brott och attacker mot kritisk infrastruktur, klimatkatastrofer och hybridhot bör EKF ge stöd till Europas insatser för att öka sin hotmedvetenhet, bygga upp sin resiliens, inbegripet motståndskraften hos kritiska entiteter i den mening som avses i direktiv (EU) 2022/2557¹⁹ och hos andra enheter som kan anses vara av kritisk betydelse i händelse av säkerhetshot, öka sina säkerhetsinvesteringar samt främja sin inbyggda beredskap i relevanta sektorer.
- (40) I allt högre grad används samma teknik för civila och försvarsrelaterade tillämpningar, vilket ofta drivs på av startupföretag och innovatörer. Det är därför absolut nödvändigt att sträva efter åtgärder för att bättre utnyttja potentiella synergier mellan den civila sektorn och försvarssektorn samt teknik med dubbla användningsområden, vilket även bidrar till regional säkerhetsresiliens. Teknik, material, kunskap eller produkter med dubbla användningsområden som kan användas för både civila och militära ändamål kan få stöd av EKF för att säkerställa en tydligare koppling mellan unionens tekniska industri och dess försvarsindustriella bas samt unionens tekniska innovationskapital.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG (EUT L 333, 27.12.2022, s. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

- (41) [För att säkerställa förutsägbarhet för berörda parter och tillhandahålla en tillräcklig grad av säkerhet för investeringsplaneringen bör EKF fastställa en preliminär budgetfördelning mellan politikområdena för perioden 2028–2034, samtidigt som det finns möjlighet att omfördela delar av budgeten i enlighet med nya utmaningar och framväxande prioriteringar under hela löptiden för den fleråriga budgetramen.] I detta avseende bör det säkerställas att ett visst minimibudgetanslag finns tillgängligt för långsiktig planering och långsiktiga utgiftsåtaganden som delas upp över flera år i årliga delbetalningar inom varje politikområde, så att unionen kan konsolidera sin efterfrågan och ingå strategiska långsiktiga förbindelser med mottagarna, ge industrin och finansiella ekosystem långsiktig förutsägbarhet och möjliggöra inrättande av viktiga unionsinfrastrukturer, t.ex. för vätgashantering och industriell koldioxidhantering, satellitsystem i världsklass, infrastrukturer för undervattensobservation, cybersäkerhet, halvledare, kvantteknik, AI och högpresterande datorsystem eller kritisk infrastruktur samt försvars- eller rymdprojekt av gemensamt intresse.
- (42) [För att uppnå de viktiga målen och förvalta EKF bör tillräckliga resurser tillhandahållas för EKF:s genomförande. Budgetanslaget bör därför i tillräcklig utsträckning bidra till kostnaderna för att förvalta EKF.]

- (43) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509²⁰ (*budgetförordningen*) är tillämplig på den här förordningen. I den förordningen fastställs reglerna för fastställandet och genomförandet av unionens allmänna budget, inklusive regler om bidrag, priser, icke-finansiella donationer, upphandling, indirekt förvaltning, finansieringsinstrument och budgetgarantier. I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013²¹, rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95²², rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96²³ och rådets förordning (EU) 2017/1939²⁴ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter och bedrägeri, återkrav av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt i tillämpliga fall administrativa sanktioner.

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

²² Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

²³ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

²⁴ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

I enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 ska Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) utföra utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på plats, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korrupktion eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen. I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten behörighet att utreda och lagföra bedrägeri och andra brott som riktar sig mot unionens finansiella intressen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371²⁵. I enlighet med budgetförordningen är varje person eller enhet som tar emot unionsmedel skyldig att samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, ge kommissionen, Olaf, Europeiska revisionsrätten och, när så är lämpligt, Eppo, de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av unionsmedel beviljar likvärdiga rättigheter.

- (44) För att främja unionens konkurrenskraft bör EKF utöver budgeten, när så är möjligt, även locka till sig och generera ytterligare externa inkomster avsatta för särskilda ändamål. I detta avseende bör EKF vara öppen och underlätta synergier och samarbete för alla finansiella eller icke-finansiella bidrag som kan stödja konkurrenskraftsmålen, inbegripet från medlemsstater, tredjeländer och internationella organisationer.

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (45) För att främja resiliensen i unionens ekonomi, särskilt genom att minska strategiska beroenden, bör EKF ge unionsföreträde åt stöd till utveckling och tillverkning av strategisk teknik och strategiska sektorer i unionen, i synnerhet åtgärder som rör unionens strategiska tillgångar och intressen, oberoende eller säkerhet, i linje med unionsrätten och unionens internationella åtaganden. Det är nödvändigt att unionsfinansieringen bidrar till upptagning av strategisk teknik som utvecklas i unionen och finansieras genom unionsfinansiering. För att stödja utveckling och tillverkning i unionen av strategisk teknik som finansieras av unionen bör det vara möjligt för EKF att villkora stödet genom kontrollrestriktioner, restriktioner för tillgångsöverföringar och leveransrestriktioner vad gäller användningen av specifika produkter och tekniker.
- (46) Verksamheter inom ramen för EKF bör vara öppna för deltagande av tredjeländer, när detta ligger i unionens intresse. I detta avseende bör det vara möjligt för unionen att tillåta tredjeländers fullständiga eller partiella associering till de verksamheter som finansieras inom ramen för EKF, om relevanta internationella avtal är i kraft med det landet och i enlighet med de villkor som fastställs i dem. Tredjeländer bör också omfatta kategorin europeiska mikrostater (Furstendömet Andorra, Furstendömet Monaco, Republiken San Marino och Vatikanstaten). Deltagandet bör vara föremål för en rättvis balans såvitt avser tredjeländernas bidrag och förmåner och säkerställa skyddet av unionens finansiella intressen samt säkerhetsintressen. När beslut fattas om tredjeländers deltagande bör Europaparlamentets, rådets och kommissionens respektive befogenheter i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget respekteras.

(47) EKF bör vara öppen och underlätta synergier med annan unionsverksamhet som stöder politikområden som har nära anknytning till konkurrenskraft, inbegripet ramprogrammet för forskning och innovation, extern politik och program som omfattas av delad förvaltning med medlemsstaterna. Detta bör göra det möjligt att kombinera och ackumulera finansiering för åtgärder som stöder målen för mer än ett av unionens politikområden. Utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda reglerna för stöd till försvarsindustripolitiken bör det vara möjligt att tillämpa en enda uppsättning regler och underteckna ett enda rättsligt åtagande avseende hela det finansieringsbelopp som tilldelas ett projekt eller en åtgärd genom separata program. Under alla omständigheter bör det i arbetsprogrammen anges vilka regler som är tillämpliga. Samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna bör inrättas för att säkerställa konsekvens och komplementaritet mellan EKF och förordning (EU) [XXX] [planer för nationellt och regionalt partnerskap]. Dessutom bör stöd som tillhandahålls inom ramen för förordning (EU) [XXX] [planer för nationellt och regionalt partnerskap] och inom ramen för EKF till projekt som har tilldelats konkurrenskraftsstämpeln underlättas, med hjälp av den bedömning som genomfördes innan konkurrenskraftsstämpeln tilldelades och utan att det påverkar tillämpningen av reglerna för statligt stöd. Kriterierna för tilldelning av konkurrenskraftsstämpeln bör utformas på ett sätt som skulle göra det möjligt att använda konkurrenskraftsstämpeln som en kvalitetsgaranti som ger institutionella investerare garantier att projektet har kontrollerats på lämpligt sätt. Konkurrenskraftsstämpeln bör tilldelas projekt av hög kvalitet som bidrar till målen för EKF, inbegripet strategiska projekt enligt förordningen om kritiska råmaterial, förordningen om nettonollindustrin och förordning (EU) 2025/102 (*förordningen om kritiska läkemedel*) och andra strategiska projekt som anges i unionsrättsakter, och förteckningen över projekt som har tilldelats konkurrenskraftsstämpeln bör göras tillgänglig i enlighet med tillämpliga regler om offentliggörande och konfidentialitet. Det bör vara möjligt att genomföra EKF gemensamt med andra unionsprogram eller andra givare eller investerare, och dessa givare eller investerare bör kunna delta i utvärderingskommittéer för gemensamt finansierade tilldelningsförfaranden. Genomförandet av alla dessa synergiverksamheter bör vara enkelt. Kraven på rapportering och dokumentation för mottagare bör minimeras, om möjligt, till en samlad kontraktsmässig rapporterings- och utbetalningsplan med en samlad uppsättning regler för allt stöd som tillhandahålls.

- (48) Unionsstödet bör inriktas på att uppnå politiska mål och europeiskt mervärde. I samtliga fall bör EKF-finansieringen tillhandahållas i den form som är lämpligast för att uppnå målen för EKF, samtidigt som den administrativa bördan för mottagarna begränsas till ett absolut minimum. Vid genomförandet av budgeten bör EKF tillhandahålla hela verktygslådan för unionsstöd och säkerställa synergier mellan de politikområden som stöds, särskilt genom att möjliggöra förenklade gemensamma tilldelningsförfaranden för att uppnå målen för mer än ett politikområde. Avskaffandet av betungande finansiell rapportering genom bredast möjliga användning av finansiering som inte är kopplad till kostnader bör eftersträvas som en viktig förenklingsåtgärd.
- (49) [EKF bör stödja en rad olika politikområden som bidrar till konkurrenskraft och samtidigt tillhandahålla en harmoniserad grundläggande uppsättning kriterier för stödberättigande för att ge politisk styrning och säkerställa en tillräcklig skyddsnivå för ekonomiska intressen och säkerhetsintressen genom att unionens stöd inriktas på mottagare i medlemsstaterna, inbegripet utomeuropeiska länder och territorier. Vid behov bör EKF fastställa särskilda villkor för stödberättigande för strategiska sektorer och strategisk teknik, inbegripet underliggande värdekedjor, kritiska unionsinfrastrukturer och särskilda förmågor.]

(50) EKF bör genomföras genom arbetsprogram, i enlighet med vad som fastställs i denna förordning. Det bör vara möjligt att anta arbetsprogrammen i ett årligt eller helst ett flerårigt format, beroende på verksamheternas art och mål. Särskilt det fleråriga formatet bör övervägas för unionens stöd till budgetgarantier och finansieringsinstrument, i syfte att skapa förutsägbarhet för genomförandepartner. När det gäller politikområdenas bidrag till EKF:s InvestEU-instrument får relevanta genomförandepartner rådfrågas på förhand för att säkerställa att de är genomförbara. Det valda genomförandesättet för EKF återspeglar de identifierade behoven av riktning, flexibilitet, förutsägbarhet och effektivitet, vilket krävs för att uppnå målen för denna förordning. I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2059 ska arbetsprogrammen och ansökningsomgångens dokument innehålla mer tekniska detaljer avseende budgetgenomförandet inom de politikområden som stöds av EKF, inbegripet särskilda kriterier för stödberättigande och tilldelningskriterier, beroende på instrumentet för budgetgenomförandet, oavsett om det rör sig om bidrag eller upphandling, och de specifika politiska mål som eftersträvas. I enlighet med artikel 136 i budgetförordningen bör restriktioner för stödberättigande tillämpas på högriskleverantörer av säkerhetsskäl. Om det i arbetsprogrammen fastställs tilldelningskriterier bör dessa, i tillämpliga fall, ta hänsyn till förslagets kvalitet och inverkan mot bakgrund av EKF:s mål samt till förslagets förmåga att stödja de särskilda verksamheterna inom politikområdena. Förslagen bör bedömas i enlighet med principerna om transparens, likabehandling, icke-diskriminering och proportionalitet. Arbetsprogrammen lämpar sig också för att tilldela budgetmedel i enlighet med förändrade politiska prioriteringar, och de bör fastställa bidrag, särskilda villkor och förväntade resultat. Arbetsprogrammen bör inriktas på de prioriterade områden som på det mest effektiva och ändamålsenliga sättet bidrar till uppnåendet av målen för detta program.

- (50a) Små och medelstora företag är en integrerad del av den europeiska ekonomin och en viktig källa till sysselsättning och tillväxtpotential, men de står också inför utmaningar och hinder som kan motivera särskild uppmärksamhet. För att säkerställa att små och medelstora företags behov beaktas på ett ändamålsenligt sätt bör arbetsprogrammen i en särskild del beskriva hur de avser att stödja dessa företag.
- (51) För att effektivt attrahera privata medel genom finansieringsinstrument och budgetgaranti måste genomförandepartner associeras på ett nära sätt. Detta säkerställer politisk styrning och anpassning samt projektplanering. Erfarenheterna och lärdomarna från genomförandet av InvestEU-programmet har visat på vikten av investeringsriktlinjer för att skapa detta engagemang och ge genomförandepartner och investerare den förutsägbarhet och synlighet som behövs, så att de kan bygga upp sin organisatoriska kapacitet och planera investeringar, samtidigt som den flexibilitet som behövs för att säkerställa lämplig politisk styrning under genomförandet möjliggörs. Investeringsriktlinjerna bör innehålla en detaljerad beskrivning av politikområdena för inriktningen på insatser och investeringar i syfte att säkerställa additionalitet och skapa incitament för att attrahera särskilt privat kapital och institutionella investerare och offentlig finansiering, i proportionerlig omfattning, till stöd för unionens politiska mål och strategiska projekt. Investeringsriktlinjerna bör utarbetas i samråd med genomförandepartner för att dra nytta av deras marknadskunskap. De bör ge genomförandepartner möjlighet att investera i unionens prioriterade områden och incitament till högre risktagande, med stöd av den högre avsättningsnivån för EKF:s InvestEU-instrument. [För att tillgodose framtida behov och utveckling kan investeringsriktlinjerna ses över i samband med halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen.]
- (52) Finansiering av uppskalning av deeptech inom ramen för Scaleup Europe-fonden, som tillkännagavs i strategin för uppstarts företag och expanderande företag och som kommer att finnas vid ikraftträdandet av denna förordning, bör genomföras i enlighet med villkoren i den fleråriga budgetramen 2021–2027. All finansiering av uppskalning inom den fleråriga budgetramen 2028–2034 bör ske genom EKF.

(52a) Komplementaritet och samverkan bör säkerställas mellan EIC-fonden och EKF i alla stadier av genomförandet. EKF:s InvestEU-instrument bör i synnerhet genomföras genom riskdelande budgetgarantier och finansieringsinstrument av genomförandepartner som, direkt eller via finansiella intermediärer, ansvarar för urvalet av investeringar. Det bör vara möjligt för EKF:s InvestEU-instrument att stödja alla ekonomiskt bärkraftiga slutmottagare och investeringar, när som helst under deras utveckling, från uppstartsföretag (såddfinansiering och tidig tillväxt) till expanderande företag, och all teknik, inbegripet banbrytande teknik. Det bör vara möjligt för unionsstöd som överförs till slutmottagare att anta en rad olika former, t.ex. lån, garantier, investeringar i form av kapital likställt med eget kapital och kapitalinvesteringar. EIC-fonden bör ge stöd i form av direkta kapitalinvesteringar till företag. EIC-fondens investeringsbeslut bör innehålla en bedömning för att säkerställa att EIC-fonden investerar i slutmottagare (vanligtvis deeptech-uppstartsföretag) som inte kan tillgodose alla sina finansieringsbehov från marknadskällor eller från EKF, på grund av den risknivå som är förknippad med ny teknik eller nya marknader. Det bör vara möjligt för EIC:s företagsaccelerationstjänster att ge icke-ekonomiskt stöd till EIC:s bidragsmottagare och slutmottagare och inriktas på deras särskilda behov i fråga om deeptech-innovation och disruptiv innovation, medan EKF:s projektrådgivning bör kunna tillhandahålla bredare rådgivningstjänster till stöd för ett bredare spektrum av bidragsmottagare. Synergier bör skapas så att EIC Accelerators och EIC-fondens slutmottagare i sin expansionsfas kan finansieras av EKF:s InvestEU-instrument, särskilt faciliteten för expanderande företag, förutsatt att de uppfyller de relevanta villkoren. Denna komplementaritet bör till exempel säkerställas genom samarbete mellan den rådgivande nämnden inom ramen för EKF:s InvestEU-instrument och EIC:s styrelse.

- (53) [För att uppnå målet om att omvandla forskningsresultat till marknader och stärka unionens industriella närvaro inom strategisk teknik och strategiska sektorer kommer förordning (EU) [XXX] [Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation] att vara nära knuten till EKF och stödja forsknings- och innovationsverksamheter i enlighet med EKF:s politikområden. EKF:s arbetsprogram kommer att omfatta samarbetsinriktade forsknings- och innovationsåtgärder, i en särskild del. Detta kan även inbegripa bidrag till europeiska partnerskap som inrättats inom ramen för ramprogrammet för forskning och innovation, om så är nödvändigt för att uppnå målen för EKF. EKF:s arbetsprogram bör också innehålla politiska prioriteringar för styrning av Europeiska innovationsrådets utmaningar.]
- (54) Verktygen för industripolitisk samordning (dvs. ansökningsomgångar för uppbyggnad av värdekedjor på den inre marknaden, EU-teknikpionjärer, åtgärder för expansion av produktionen och tillägg för viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse samt påskyndade och riktade åtgärder för konkurrenskraft) bör genomföras genom arbetsprogrammen. Att stärka unionens industriella bas är avgörande för att man ska kunna stärka unionens resiliens och ekonomiska säkerhet, säkerställa kontinuitet i försörjningen under kriser och skydda den långsiktiga konkurrenskraften, särskilt inom strategiska sektorer. I syfte att bygga upp resilienta värdekedjor i unionen som spänner över flera medlemsstater bör det vara möjligt för arbetsprogrammen att omfatta särskilda ansökningsomgångar för expansion av värdekedjor, som stöder projektförberedelser och i synnerhet arbetet med att attrahera privat kapital och institutionella investerare och offentlig finansiering i proportionerlig omfattning för att sammanföra leverantörer, tillverkare och innovatörer från olika medlemsstater och diversifiera försörjningskällorna. Ansökningsomgångar för värdekedjor skulle kunna bidra till att stärka den inre marknadens funktion, bland annat genom utveckling av gränsöverskridande värdekedjor som omfattar små och medelstora företag, samtidigt som snedvridningar undviks.
- (55) För att främja den europeiska industrins konkurrenskraft genom industriledd bottom-up-innovation bör det vara möjligt för arbetsprogrammen att omfatta särskilda bottom-up-tilldelningsförfaranden i två steg för att identifiera och stödja EU-teknikpionjärer genom industriledda konsortier. Dessa konsortier bör omfatta små och medelstora företag i syfte att frigöra deras fulla potential och öka mervärdet på unionsnivå, och kan omfatta forsknings- och innovationspartner.

- (56) En övergripande finansieringsverktyslåda bör inrättas för att tjäna alla politikområden, som erbjuder alla former av stöd som tillåts enligt budgetförordningen, såsom finansieringsinstrument, inbegripet stöd i form av eget kapital. Valet av ett specifikt finansieringsinstrument, och särskilt huruvida stödet bör återbetalas eller inte, bör bero på vilken typ av åtgärder som finansieras (t.ex. underliggande marknadsmisslyckanden, särskilda behov, typ av industri, utvecklingsstadium eller typ av bidragsmottagare). Unionsstödet bör minska riskerna i projekten i den utsträckning som behövs så att den privata sektorn uppmuntras att investera och så att projekten kan genomföras framgångsrikt. [Medfinansieringssatserna bör vara så låga som möjligt och så höga som behövs för att genomföra det projekt som får stöd.] Det bör vara möjligt att använda en blandning av finansieringsverktyg, inbegripet blandfinansieringsinsatser och kombinerad finansiering. EKF bör genomföras på ett sätt som säkerställer att det lämpligaste finansieringsverktyget används för de specifika åtgärderna i varje arbetsprogram, beroende på bland annat utvecklingsstadium, industrins specifika behov och underliggande marknadsmisslyckanden.
- (56a) EKF:s allmänna kommitté bör tillhandahålla råd om potentiella åtgärder till stöd för små och medelstora företag och uppstartsföretag så att behoven hos små och medelstora företag och uppstartsföretag i hela unionen kan beaktas vid utformningen av åtgärder som riktar sig till små och medelstora företag. EKF:s allmänna kommitté bör också fungera som ett forum för att underlätta samarbete och informationsutbyte mellan medlemsstaterna i frågor som rör EKF. Kommissionen bör beakta råden från EKF:s allmänna kommitté vid genomförandet av EKF.

(56b) Medlemsstaterna bör i ett tidigt skede av genomförandet av EKF kunna lämna strategiska synpunkter på EKF:s övergripande strategiska inriktning, med beaktande av långsiktiga konkurrenskraftstendenser och områden med marknadsmisslyckanden. I detta syfte bör EKF:s allmänna kommitté kunna sammanträda på lämplig nivå, före inledningen av den fleråriga budgetramens programcykel och efter t + 3 år, för att ge rekommendationer om EKF:s övergripande strategiska inriktning och prioriteringar. För att man ska kunna behandla frågor av gemensam betydelse som rör forsknings- och innovationssamverkan bör dessa möten inbegripa ett gemensamt möte med den kommitté som avses i artikel 17b i [rådets beslut – Horisont Europa 2025/0544] i dess rådgivande roll. Dessa möten bör ta hänsyn till unionens bredare politiska vägledning för den period som omfattas av den fleråriga budgetramen. För att underlätta diskussionen bör kommissionen tillhandahålla ett flerårigt strategiskt dokument som omfattar de frågor som är relevanta för EKF, med beaktande av relevant underlag, inbegripet medlemsstaternas synpunkter, relevanta analyser, framtidsstudier och evidensbaserade bidrag från ekonomiska och industriella organisationer samt forsknings- och innovationsorganisationer, när så är lämpligt. Detta påverkar inte det årliga budgetförfarandet, kommittéförfarandet för antagande av arbetsprogram eller den rådgivande karaktären hos EKF:s allmänna kommitté. De rekommendationer som medlemsstaterna framför vid dessa möten bör beaktas vid genomförandet av denna förordning, utan att kommissionen åläggs några förpliktelser.

(57) Återkoppling från grupper av berörda parter bör struktureras genom rådgivande nämnder och återspeglas i utformningen av arbetsprogrammen. I detta syfte bör EKF:s nämnd för berörda parter ge kommissionen insikt och råd om politiska tendenser, investeringsbehov och genomförandet av EKF ur berörda parter perspektiv, vilket även inbegriper projektansvariga, forskning och industrin. Samråd med flera berörda parter, inbegripet med sektorsexperter, forskare och industrin, arbetsmarknadens parter samt investerare, slutanvändare och civilsamhället, från små och medelstora företag till stora organisationer, bör bidra till arbetsprogrammets prioriteringar. I detta syfte bör kommissionen skapa offentliga samarbetsnätverk i form av minst en tematisk plattform per politikområde. Dessa plattformar bör göra det möjligt för alla berörda parter att på frivillig basis lämna synpunkter på de sektorsspecifika frågor som de anser att behöver tas upp i arbetsprogrammen. Samråden bör, tillsammans med råden från EKF:s nämnd för berörda parter, ligga till grund för kommissionens arbete med arbetsprogrammen.

- (58) Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse är ett instrument för statligt stöd och ett industripolitiskt verktyg som bedöms av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i EUF-fördraget²⁶. De bidrar avsevärt till ekonomisk tillväxt, jobbskapande, den gröna och den digitala omställningen, konkurrenskraft och resiliens i unionens industri och ekonomi. Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan sammanföra kunskap, expertis, finansiella resurser och ekonomiska aktörer i hela unionen och skapa positiva spridningseffekter för hela unionen. Viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse kan även attrahera privata investeringar i högriskprojekt som är avgörande för att föra banbrytande innovation närmare industriell driftsättning och i infrastrukturprojekt av stor betydelse för unionen med öppen och icke-diskriminerande tillgång. [Med tanke på de gemensamma inslagen i de mål som eftersträvas kommer EKF att främja synergier mellan unionsfinansiering och viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse genom att stödja specifika projekt som ingår i viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, på grundval av deras bidrag till unionens strategiska prioriteringar, såsom unionens resiliens, och på EKF-finansieringens möjlighet att höja deltagandet, särskilt av små och medelstora företag, eller medlemsstatstäckningen, samt öka mervärdet på unionsnivå.]
- (59) [Den ständigt föränderliga geopolitiska situationen har visat att Europa måste säkerställa strategiskt oberoende och undvika strategiska beroenden. EKF kommer att omfatta möjligheten att stödja expansion av produktionen och vidta påskyndade konkurrenskraftsåtgärder för projekt som ger särskilt stöd till Europas strategiska oberoende.] Detta gäller till exempel projekt som har valts ut som strategiska enligt förordningen om kritiska råmaterial, förordningen om nettonollindustrin och förordningen om kritiska läkemedel.
- (60) Den ömsesidiga försäkringsmekanism som inrättades inom ramen för Horisont Europa och som förvaltas av kommissionen har visat sig vara en viktig skyddsmekanism som minskar riskerna beträffande utestående belopp som inte betalats tillbaka av deltagare på obestånd. Därför bör den ömsesidiga försäkringsmekanismen fortsätta och, när så är relevant, vara öppen för användning när det gäller åtgärder inom ramen för EKF.

²⁶ Se meddelandet från kommissionen – *Kriterier vid bedömningen av förenligheten med den inre marknaden hos statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse*, C/2021/8481 (EUT C 528, 30.12.2021, s. 10).

- (61) För att utforska alla möjliga sätt att förbättra den europeiska konkurrenskraften bör EKF utgöra en strukturerad ram för riktade försök när det gäller tilldelning och genomförande av unionsstöd, särskilt för att bättre rikta och påskynda unionens tilldelningsförfaranden samt förenkla och påskynda genomförandet av dem till förmån för mottagarna. Detta bör, inom en tydligt definierad ram, göra det möjligt att från fall till fall ange att vissa åtgärder eller kategorier av åtgärder omfattas av vissa tillägg, undantag och avvikelser från andra unionsrättsakter samt att testa effekterna i verklig miljö under EKF:s begränsade löptid, samtidigt som man säkerställer att det finns lämpliga skyddsåtgärder, särskilt ett gemensamt europeiskt intresse. Dessa mekanismer är av undantagskaraktär. För att säkerställa att dessa mekanismer är förbehållna åtgärder av strategisk betydelse för unionens konkurrenskraft bör deras användning begränsas till åtgärder med strategisk inverkan i fall där avsaknad eller försening av unionsstöd skulle leda till en väsentlig risk för unionens konkurrenskraft. Användningen av dessa mekanismer bör vederbörligen motiveras i varje enskilt fall, med beaktande av den berörda åtgärdens art, omfattning och brådskande karaktär, och skälen till att de används bör meddelas på ett transparent sätt, bland annat genom offentliggörande i den relevanta årliga verksamhetsrapporten. Försöksåtgärder kan ge lärdomar för bedömningen av framtida ändringar av den övergripande rättsliga ramen för tillhandahållande av unionsstöd.

- (62) Om så är nödvändigt och vederbörligen motiverat bör EKF tillhandahålla en mekanism för riktade insatser för att medvetet ge unionsstöd till vissa åtgärder av strategisk och ekonomisk betydelse. Om vissa viktiga projekt inte framgångsrikt kan genomföras inom tidsramen för slutförandet av vanliga konkurrensutsatta förfaranden för tilldelning, bör EKF tillhandahålla möjligheten att direkt inleda spetskompetensprojekt som inte har fått någon finansiering inom ramen för ett unionsprogram eller att sömlöst fortsätta att ge ekonomiskt stöd till välfungerande projekt i nästa steg av investeringsprocessen, utan ytterligare administrativa bördor för mottagarna. I linje med den strategi som används i relevanta sektorsspecifika rättsakter, såsom förordningen om nettonollindustrin, förordningen om kritiska råmaterial eller Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413²⁷ (*direktivet om förnybar energi*), och såsom anges i meddelandet om given för en ren industri och strategin för den inre marknaden, bör det dessutom vara möjligt att i separata befintliga eller framtida unionsrättsakter identifiera sådana fall där specifika projekt, såsom strategiska projekt, anses vara av allmänt intresse eller antas utgöra ett väsentligt allmänintresse.
- (63) [Om så är nödvändigt och vederbörligen motiverat bör EKF även kunna tillhandahålla en mekanism för påskyndade insatser som snabbar upp tillhandahållandet av unionsstöd för att tillgodose akuta finansieringsbehov och möjliggöra ett framgångsrikt genomförande av viktiga affärsidéer på den inre marknaden om sådan finansiering inte i tillräcklig utsträckning finns tillgänglig på marknaden. I detta syfte bör därför vissa kontroller, med anledning av det brådskande behovet, utföras först efter det att finansiering har tillhandahållits, vilket underlättar och begränsar den administrativa bördan för mottagarna och ger finansiell säkerhet på snabbast möjliga sätt, samtidigt som man godtar en rimlig nivå av finansiell risk för unionen som står i proportion till de eftersträlvade målen.]

²⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/2413 av den 18 oktober 2023 om ändring av direktiv (EU) 2018/2001, förordning (EU) 2018/1999 och direktiv 98/70/EG vad gäller främjande av energi från förnybara energikällor, och om upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (EUT L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

- (64) Om så är nödvändigt och vederbörligen motiverat bör EKF ge uppstarts företag och innovatörer som är etablerade utanför unionen incitament att omlokalisera eller investera, och bygga upp sin verksamhet på den inre marknaden, genom att omfatta en mekanism för incitamentinsatser som lockar framgångsrika uppstarts företag och innovatörer från hela världen, även med hjälp av nätverket av EU-delegationer. I detta syfte bör tidsbegränsade undantag från kraven för stödberättigande, till exempel när det gäller etablering i medlemsstaterna eller associerade länder vid unionsstödet inledning, tillåtas så att mottagare har möjlighet att flytta inom en fastställd tidsram med försäkran om efterföljande unionsstöd. Unionens ekonomiska intressen bör på vederbörligt sätt skyddas, och utbetalningar bör inte göras förrän kraven för stödberättigande är uppfyllda.
- (65) Om så är nödvändigt och vederbörligen motiverat bör EKF möjliggöra ett mer flexibelt och tillgängligt sätt att identifiera, välja ut och stödja innovativa projekt och idéer, bland annat genom att föreskriva instrumentneutrala förfaranden för tilldelning som gör att forskare, entreprenörer, företag och andra medborgare kan lägga fram sin innovationslösning utan någon inledande konstgjord begränsning eller inskränkning av unionsstödet till bidrag, upphandling eller andra former av unionsstöd. Idéerna bör bedömas och väljas ut på grundval av hur väl de motsvarar respektive utmaning eller unionspolitisk prioritering, och det lämpligaste och effektivaste instrumentet för budgetgenomförande till stöd för dessa idéer, om det så handlar om bidrag, upphandling eller annat, bör väljas ut först efteråt på grundval av kraven och förtjänsterna inom det enskilda projektet.
- (66) Om så är nödvändigt och vederbörligen motiverat bör EKF förenkla och påskynda genomförandet av unionsstöd till vissa viktiga projekt.
- (67) EKF:s InvestEU-instrument bör tillhandahålla budgetgarantin och finansieringsinstrumenten för att mobilisera ytterligare investeringar i hela unionen till stöd för europeisk konkurrenskraft inom strategisk teknik, strategiska tjänster och strategiska sektorer.

- (68) EKF:s InvestEU-instrument bör genomföras av partnererna, inbegripet EIB-gruppen, internationella finansinstitut, nationella utvecklingsbanker och utvecklingsinstitutioner samt exportkreditinstitut. EIB-gruppen bör med tanke på dess roll enligt fördragen, dess förmåga att verka i alla medlemsstater och de befintliga erfarenheterna från den nuvarande InvestEU-fonden utgöra en prioriterad genomförandepartner inom ramen för EU-komponenten i EKF:s InvestEU-instrument. Utöver EIB-gruppen bör nationella utvecklingsbanker och utvecklingsinstitutioner ha möjlighet att erbjuda kompletterande finansiella produkter, med tanke på att deras erfarenheter och förmåga på nationell och regional nivå skulle kunna vara till nytta för att maximera effekten av offentlig finansiering inom unionens hela territorium och för att säkerställa en rättvis geografisk fördelning av projekten på grundval av en öppen arkitektur, som bör fortsätta att vara en viktig aspekt av EKF:s InvestEU-instrument och bygga på det breda samarbetet och de breda erfarenheterna inom InvestEU-programmet. Kommissionen och EIB-gruppen bör arbeta tillsammans med målet att stödja genomförandet av EKF:s InvestEU-instrument och främja konsekvens, inkludering, additionalitet och effektivt införande.
- (69) För att undvika onödig administrativ börda och säkerställa ett snabbt införande och ett kontinuerligt stöd till marknaden över olika programperioder bör genomförandet av EKF:s InvestEU-instrument bygga på den befintliga gemenskapen av genomförandepartner inom InvestEU-programmet som genomgått en positiv pelarbedömning, avtalsmässiga arrangemang och relevanta finansiella produkter. Denna förordning påverkar inte giltigheten av befintliga pelarbedömningar, som förblir giltiga enligt villkoren i budgetförordningen. För att säkerställa sund ekonomisk förvaltning, ett snabbare genomförande och förenkling för anförtrodda enheter bör genomförandet av EKF:s InvestEU-instrument dessutom bygga på befintliga avtal, mallar för rättsliga och avtalsmässiga arrangemang samt etablerade övervaknings- och rapporteringsverktyg. Detta skulle förbättra effekten av unionsstödet och lägga mer fokus på ett effektivt stöd till slutmottagarna. Det bör vara möjligt för kommissionen att helt eller delvis utgå ifrån och återanvända de avtal med genomförandepartner som ingåtts inom ramen för förordning (EU) 2021/523 och att förlita sig på bedömningar som kommissionen eller andra enheter har gjort inom ramen för avtal som har ingåtts enligt den förordningen.

- (70) För att ge genomförandepartner en bredare tillgång till EKF:s InvestEU-instrument bör kommissionen kunna ingå avtal genom indirekt förvaltning med alla kategorier av enheter som förtecknas i artikel 62.1 c i budgetförordningen.
- (71) För att säkerställa konsekvens bör budgetgarantin och finansieringsinstrumenten, även när de kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i blandfinansieringsinsatser inom ramen för EKF:s InvestEU-instrument, genomföras i enlighet med avdelning X i budgetförordningen.
- (72) För att säkerställa ett konsekvent genomförande av budgetgarantier, finansieringsinstrument och blandfinansieringsinsatser inom ramen för olika unionsprogram bör kommissionen utarbeta vägledning, inbegripet tekniska arrangemang och villkor för införande av dessa stödformer inom ramen för dessa program.
- (72a) Pelarbedömningen inom ramen för denna förordning bör utföras i enlighet med reglerna för indirekt förvaltning i budgetförordningen.
- (73) För att uppfylla kraven i budgetförordningen bör det i den här förordningen fastställas ett maximalt belopp för budgetgarantin inom ramen för EKF:s InvestEU-instrument, en avsättningsnivå för den budgetgarantin i enlighet med artikel 214.1 i budgetförordningen och skyldigheten för kommissionen att varje år bedöma den avsättningsnivån i enlighet med den bedömning som avses i artikel 41.5 i budgetförordningen och i linje med kommissionens riskhanteringsram och möjligheten för tredje parter och tredjeländer att specifikt bidra till EKF:s InvestEU-instrument.
- (74) [Det är nödvändigt att förskriva en möjlighet att EKF:s InvestEU-instrument, inbegripet budgetgarantin, fungerar som ett övergripande genomförandeverktyg för annan unionspolitik för att ge stöd inom ramen för andra unionsprogram i enlighet med de mål som anges i dessa program. För detta ändamål bör motsvarande avsättningar för finansiella förpliktelser göras genom dessa andra program. Om andra unionsprogram bidrar till målen för unionens inre politik bör stöd i form av en budgetgaranti eller finansieringsinstrument, inbegripet i kombination med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, uteslutande tillhandahållas genom EKF:s InvestEU-instrument.]

- (74a) I EKF:s InvestEU-instrument bör det föreskrivas en möjlighet att inrätta en medlemsstatskomponent. Närmare villkor för bidraget av medel till medlemsstatskomponenten, inbegripet källor, belopp, avsättningsnivåer och leveransvillkor, bör fastställas i en överenskommelse om medverkan, som ingås mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten avseende den komponenten. När det gäller medlemsstatskomponenten bör företrädare för bidragande medlemsstater bjudas in att delta i övervakningen av genomförandet av verksamheterna inom den relevanta komponenten, till exempel genom deltagande i särskilda delar av dialogerna om översyn av politiken.
- (75) EKF:s InvestEU-instrument bör utgöra en samlad, centraliserad plats för inrättande och förvaltning av en budgetgaranti och alla finansieringsinstrument som bidrar till målen för unionens interna politik. Därigenom skulle instrumentet bidra till bättre effektivitet och ökad politisk inverkan av unionsfinansieringen. Kommissionen och genomförandepartnerna bör också säkerställa att nya finansiella produkter som inrättas enligt denna förordning är förenliga med reglerna för statligt stöd i den mening som avses i artikel 212.2 i budgetförordningen för att säkerställa ett snabbt införande av dem. Detta har redan gjorts med avseende på de finansiella produkter som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523²⁸.
- (75a) Investeringskommittén för EKF:s InvestEU-instrument bör bygga på den välfungerande modellen för investeringskommittén inom InvestEU-programmet. Investeringskommitténs sammansättning bör säkerställa en bred täckning av politikområdena genom att man kombinerar sund finansiell expertis och marknadsexpertis med sektorsspecifik kunskap. Detta bör möjliggöras genom närvaro av ständiga medlemmar och experter med erfarenhet av investeringar i de sektorer som omfattas av politikområdena.

²⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523 av den 24 mars 2021 om inrättande av InvestEU-programmet och om ändring av förordning (EU) 2015/1017 (EUT L 107, 26.3.2021, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj>).

- (76) Europeiska innovativa uppstarts företag och expanderande företag är viktiga motorer för tillväxt och konkurrenskraft. Med tanke på att de möter ständiga hinder för att få tillgång till nödvändig finansiering i unionen bör EKF:s InvestEU-instrument ge riktat ekonomiskt stöd till växande och expanderande företag i unionen i alla skeden – från inrättande och uppstart till expansion och industriell tillverkning. EKF:s InvestEU-instrument bör ge direkt och indirekt finansiering till europeiska företag i syfte att locka till sig privata investerare och därigenom frigöra den fulla potentialen hos europeiskt företagande och europeiska investeringar. Detta skulle stärka uppstarts företag och expanderande företag och öka unionens globala ledarskap inom teknik och industri, samtidigt som Europas innovations- och investeringsgap överbryggs och målen i spar- och investeringsunionen uppnås. EKF:s InvestEU-instrument bör omfatta en facilitet som syftar till att säkerställa att företag med hög tillväxt som utvecklar eller driftsätter innovativ teknik, inbegripet på områden som är viktiga för unionens strategiska intressen och ekonomiska säkerhet, kan få tillgång till tillräckligt kapital för att expandera sin verksamhet. Det skulle mobilisera investeringar från Europas kapitalmarknader, i linje med unionens politiska prioriteringar.
- (77) En EKF-projektrådgivning bör inrättas för att stödja målen med EKF, med utgångspunkt i InvestEU:s rådgivningscentrum. Den bör samla rådgivningsstöd till privata och offentliga enheter i hela Europa, erbjuda anpassade tjänster till potentiella bidragsmottagare och bidra till planering av potentiella investeringsinsatser inom ramen för EKF i hela Europa. Samtidigt bör företagsstödtjänster, såsom EU for Business-nätverket, ha som roll att hjälpa europeiska företag att bli mer innovativa och konkurrenskraftiga, så att de kan växa och expandera på den inre marknaden, och att öka medvetenheten och bidra till kapacitetsuppbyggnad när det gäller sätt att få tillgång till kapitalmarknadsbaserad finansiering. För att undvika onödig administrativ börda och säkerställa ett snabbt införande och ett kontinuerligt stöd till marknaden bör det vara möjligt för EKF att bygga på den befintliga gemenskapen av rådgivningspartner som bedömts enligt metoden för InvestEU-programmets pelarbedömning.

- (77a) Till stöd för genomförandet av EKF och dess politikområden bör det vara möjligt för medlemsstaterna att utse och stödja de nationella kontaktpunkterna. Kommissionen bör samarbeta med nätverket av nationella kontaktpunkter för att stimulera samarbete och underlätta utbyte av erfarenheter, kunskap och bästa praxis i syfte att öka ändamålsenligheten hos de tjänster som tillhandahålls av de nationella kontaktpunkterna i hela unionen. De nationella kontaktpunkterna bör förvaltas och finansieras av medlemsstaterna. Det bör ankomma på medlemsstaterna att vidareutveckla de nationella kontaktpunkternas tjänster på nationell och subnationell nivå. Det bör vara möjligt för nationella kontaktpunkter att bland annat tillhandahålla skräddarsydda företagsstödtjänster och förslagsgranskningstjänster till stöd för förstagångssökande, samt riktade stödtjänster inom strategiska områden i syfte att minska inträdeshindren och underlätta ett framgångsrikt deltagande, i samarbete med EKF:s projektrådgivning, EU for Business-nätverket och andra strukturer. Kapacitetsuppbyggnad som tillhandahålls nationella kontaktpunkter inom ramen för EKF kan omfatta verksamhet såsom utbildning, lärande, workshoppar och mentorskap för att stärka deras kapacitet i syfte att förbättra stödet till sökande och berörda parter. Skräddarsytt, sektors specifikt stöd för kapacitetsuppbyggnad till nationella kontaktpunkter, till exempel genom tematiska nätverk för nationella kontaktpunkter, kan tillhandahållas inom EKF:s politikområden om det är förenligt med de specifika målen för det relevanta politikområdet.
- (78) Små och medelstora företag utgör mer än 99 % av alla företag i unionen, står för två tredjedelar av arbetstillfällena och bidrar avsevärt till nya arbetstillfällen av hög kvalitet inom alla sektorer. Expansiva företag finns inom alla sektorer och på alla nivåer av innovationsförmåga. Tillväxt och innovation i unionen kan endast stimuleras genom att man stärker de många expansiva företag som finns bland unionens små och medelstora företag. Små och medelstora företag är avgörande för att uppnå den gröna och den digitala omställningen av ekonomin, inbegripet för att uppnå klimatneutralitet.

- (79) Tillgång till finansiering är dock ett betydande hinder för små och medelstora företag, särskilt för uppstartsföretag och expanderande företag, eftersom de ofta är beroende av extern finansiering för sina tillväxtplaner. Små och medelstora företag stöter på fler hinder när det gäller innovation och tillväxt som inte påverkar större företag i samma utsträckning, till exempel bristande entreprenörsfärdigheter, bristande tillgång till teknisk infrastruktur samt svårigheter att skydda immateriella rättigheter eller få tillträde till exportmarknader och värdekedjor i syfte att kunna internationalisera sin verksamhet.
- (80) Det finns belägg för att direkt ekonomiskt stöd till små och medelstora företag inte är tillräckligt för att stödja deras expansion och att de behöver och gynnas av särskild rådgivning på unionsnivå. Rådgivning om reglerna för den inre marknaden, innovation och tillgång till finansiering bidrar till unionens konkurrenskraft. Dessutom är företagsstödet på lokal, regional och nationell nivå diversifierat och bör även inkludera mindre utvecklade regioner och de yttersta randsområdena. Befintliga unionsinitiativ som Enterprise Europe Network, den europeiska plattformen för klustersamarbete och europeiska digitala innovationsknutpunkter har bidragit till att komma till rätta med detta. EU for Business-nätverket bör därför inrättas, på grundval av Enterprise Europe Network, den europeiska plattformen för klustersamarbete och andra nätverk, för att förenkla och effektivisera rådgivnings- och partnerskapstjänster.

- (81) EKF bör stödja små och medelstora företags tillgång till finansiering och stärka konkurrenskraften för små och medelstora företag i unionen på två huvudsakliga sätt, vilka bör genomföras genom arbetsprogrammen. EKF bör för det första, som ett komplement till EU for Business-nätverket, bedriva ytterligare övergripande verksamhet med inriktning på att stärka konkurrenskraften för små och medelstora företag. EKF:s politikområden bör för det andra innehålla särskilda åtgärder som riktar sig mot små och medelstora företag inom strategiska sektorer, såsom bonussystem, som uppmuntrar små och medelstora företag att delta, i syfte att främja dessa företags innovation, tillväxt och expansion. Det bör vara möjligt att bevilja särskilt stöd för tillgång till och tillgängligheten av finansiering för små och medelstora företag och små midcapföretag inom alla sektorer av ekonomin, inbegripet mikrofinansiering och stöd till sociala företag. Dessutom bör en flexibel finansiell verktygslåda inom ramen för EKF säkerställa att små och medelstora företag kan få den typ av stöd som bäst passar deras behov under investeringsprocessen.
- (82) För att ytterligare stödja principerna om förenkling och enkel tillgång till unionsfinansieringsmöjligheter för bidragsmottagare bör EKF erbjuda en gemensam portal som centraliserar information om och tillgång till alla unionsfinansieringsmöjligheter och stödja annan verksamhet. Den gemensamma portalen bör underlätta och påskynda tillgången till unionsfinansiering samt annan finansiering och investeringar genom att strategin effektiviseras, samtidigt som den bygger på finansierings- och anbudsportalen, InvestEU-portalen, portalen för tillgång till finansiering, STEP-portalen och andra relevanta plattformar. Det bör också vara möjligt att direkt ansöka om unionsfinansieringsmöjligheter som förvaltas av kommissionen på den gemensamma portalen.

- (83) [EKF bör genomföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [XXX]²⁹ [prestationsförordningen] om inrättande av en ram för spårning av utgifter och prestationer för unionsbudgeten, inklusive regler för att säkerställa en enhetlig tillämpning av principen om att inte orsaka betydande skada och jämställdhetsprincipen som anges i artikel 33.2 d respektive f i budgetförordningen, regler för övervakning och rapportering om resultaten av unionsprogram och unionsverksamheter, regler för inrättande av en portal för unionsstöd, regler för utvärdering av programmen samt andra övergripande bestämmelser som är tillämpliga på alla unionsprogram, t.ex. bestämmelserna om information, kommunikation och synlighet.]
- (83a) I enlighet med budgetförordningen och prestationsförordningen bör kommissionen övervaka genomförandet av EKF och dess övergripande prestation, inbegripet trender när det gäller deltagande och den geografiska fördelningen av finansierade åtgärder i hela unionen i enlighet med bilaga II till prestationsförordningen, och årligen informera Europaparlamentet och rådet om genomförandenivån för programmet i enlighet med artikel 9 i prestationsförordningen. Bästa möjliga åtgärder bör vidtas för att säkerställa att man i slutet av genomförandeperioden undviker en alltför stor och ihållande geografisk koncentration som inte motiveras av fördelningen av relevant teknisk och industriell kapacitet i unionen. Kommissionen bör informera EKF:s allmänna kommitté om resultaten av prestationsövervakningen och om eventuella åtgärder som har vidtagits i fall där det har konstaterats föreligga en alltför stor och ihållande koncentration.
- (84) I en snabbt föränderlig ekonomisk, social och geopolitisk miljö har den senaste tidens erfarenheter visat att det finns behov av en mer flexibel flerårig budgetram och flexibla unionsprogram. [I detta syfte, och i linje med målen för EKF, bör finansieringen vederbörligen beakta de förändrade politiska behov som identifierats i relevanta kommissionsdokument, i rådets slutsatser och Europaparlamentets resolutioner, samtidigt som tillräcklig förutsägbarhet i budgetgenomförandet säkerställs.]

²⁹ EUT L., s.

- (85) I syfte att uppnå de allmänna och specifika målen för EKF bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen avseende antagande av investeringsriktlinjer för EKF:s InvestEU-instrument och justeringar av det maximala beloppet för budgetgarantin och avsättningsnivån samt avseende vissa åtgärder till stöd för rymdpolitiken. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning³⁰. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (86) I syfte att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av EKF genom vissa åtgärder som fastställs i arbetsprogrammen samt vissa åtgärder till stöd för rymd- och försvarsindustripolitiken bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011³¹.

³⁰ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (87) Arbetsprogram för genomförande av kapitlen III–VIII och andra akter för genomförande av samma kapitel bör antas i enlighet med förordning (EU) nr 182/2011. Granskningsförfarandet bör användas för antagande av vissa akter enligt denna förordning, inbegripet arbetsprogrammen för genomförande av verksamheter för ren omställning, hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi, och digitalt ledarskap, resiliens och säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor, med tanke på att dessa akter bör stödjas fullt ut och skapa synergier med verksamheter som omfattas av nationell och delad förvaltning och som genomförs av medlemsstaterna. När det gäller vissa genomförandeakter av teknisk karaktär på rymdområdet bör det rådgivande förfarandet användas.
- (87a) För att säkerställa att medlemsstaterna företräds på lämpligt sätt bör kommissionen sträva efter att, i tillräckligt god tid före mötena i kommittékonstellationerna, till medlemsstaterna skicka dagordningar med angivande av de punkter som ska diskuteras och, i tillämpliga fall, de punkter som ska bli föremål för omröstning vid mötena. Dagordningarna för de relevanta kommittékonstellationerna bör, i förekommande fall, innehålla särskilda punkter om forsknings- och innovationssamverkan.

- (88) Kommissionen bör i vederbörligen motiverade fall anta direkt tillämpliga genomförandeakter ifall ett arbetsprogram inte har antagits eller på ett skyndsamt sätt måste antas för omedelbara åtgärder i samband med en kris eller om det är nödvändigt på grund av andra liknande undantagsfall där det kan styrkas att det föreligger synnerlig brådskas eller av tvingande skäl till skyndsamhet.
- (89) EKF ersätter de program som inrättats genom förordningarna (EU) 2021/522, (EU) 2021/694³², (EU) 2021/696³³, (EU) 2021/697³⁴, (EU) 2021/783³⁵ och (EU) 2023/588³⁶ och ändrar förordningarna (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 och (EU) 2025/2643. Vid tillämpningen av den här förordningen bör hänvisningar till kriterier för stödberättigande enligt förordning (EU) 2025/2643 förstås som hänvisningar till deras respektive motsvarigheter i den här förordningen.

³² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240 (EUT L 166, 11.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj>).

³³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013 och (EU) nr 377/2014 och beslut nr 541/2014/EU (EUT L 170, 12.5.2021, s. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

³⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092 (EUT L 170, 12.5.2021, s. 149, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj>).

³⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/783 av den 29 april 2021 om inrättande av ett program för miljö och klimatpolitik (Life) samt om upphävande av förordning (EU) nr 1293/2013 (EUT L 172, 17.5.2021, s. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>).

³⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/588 av den 15 mars 2023 om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027 (EUT L 79, 17.3.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

Kapitel I

Allmänna bestämmelser

AVSNITT 1

FONDENS MÅL OCH STRUKTUR

Artikel 1

[Innehåll]

1. [Genom denna förordning inrättas Europeiska konkurrenskraftsfonden (EKF), inbegripet ett särskilt program för försvarsforskning och försvarsinnovation i enlighet med artikel 182.3 i EUF-fördraget, och dessutom fastställs målen för EKF, dess budget för perioden 2028–2034, formerna av unionsstöd och reglerna för tillhandahållande av sådant stöd enligt övergripande verksamheter och särskilda politiska insatser som får stöd av EKF.
2. I denna förordning fastställs följande:
 - a) Ett politikområde för ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin, som genomförs genom de verksamheter som anges i kapitlen II och IV och bidrar till de specifika mål som anges i artikel 3.2 a.
 - b) Ett politikområde för hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi, som genomförs genom de verksamheter som anges i kapitlen II och V och bidrar till de specifika mål som anges i artikel 3.2 b.
 - c) Ett politikområde för digitalt ledarskap, som genomförs genom de verksamheter som anges i kapitlen II och VI och bidrar till de specifika mål som anges i artikel 3.2 c.

- d) Ett politikområde för resiliens och säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor, som genomförs genom de verksamheter som anges i kapitlen II och VII, inbegripet det särskilda program för försvarsforskning och försvarsinnovation som avses i punkt 1, och bidrar till de specifika mål som anges i artikel 3.2 d.
3. I denna förordning inrättas också en rättslig ram med syftet att säkerställa försörjningstrygghet, undanröja investeringshinder och flaskhalsar i produktionen och stödja konkurrenskraften hos unionens industribas.]

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning gäller följande definitioner:
1. *rådgivningsavtal*: rättsligt instrument genom vilket kommissionen och rådgivningspartnern anger villkoren för genomförande av projektrådgivningstjänster.
 2. *rådgivningspartner*: behörig motpart, till exempel ett finansinstitut eller en annan enhet med vilken kommissionen har ingått ett rådgivningsavtal i syfte att genomföra ett eller flera rådgivningsinitiativ, utom sådana rådgivningsinitiativ som genomförs genom externa tjänsteleverantörer som har anlåtats av kommissionen eller genom genomförandeorgan.
 3. *komponent*: del av EKF:s InvestEU-instrument enligt artikel 24.1 som definieras av ursprunget för de resurser som ligger till grund för stödet.

4. *kontroll*: förmågan att utöva ett avgörande inflytande på en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt via en eller flera andra rättsliga enheter.
- 4a. *försvarsprodukter*: försvarsrelaterade produkter enligt bilagan till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG³⁷ samt byggtreprenader, varor och tjänster som direkt hänför sig till dessa produkter under hela deras livslängd i den mening som avses i artikel 2 c i direktiv 2009/81/EG³⁸.
5. *verkställande ledning*: organ inom en rättslig enhet som har utsetts i enlighet med nationell rätt och som i tillämpliga fall rapporterar till den verkställande direktören eller varje annan person med motsvarande beslutsbefogenhet och som har mandat att fastställa den rättsliga enhetens strategi, mål och allmänna inriktning och har tillsyn över och övervakar chefernas beslutsfattande.
6. *EIB-gruppen*: Europeiska investeringsbanken (EIB), dess filialer och andra enheter som inrättats i enlighet med artikel 28.1 i protokoll nr 5 om Europeiska investeringsbankens stadga (EIB-stadgan).
- 6a. *säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter*: uppgifter eller material som placerats på en EU-säkerhetsskyddsklassificeringsnivå och vars obehöriga röjande skulle kunna åsamka unionens eller en eller flera av dess medlemsstaters väsentliga intressen olika grader av skada.

³⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/43/EG av den 6 maj 2009 om förenkling av villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen (EUT L 146, 10.6.2009, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/43/oj>).

³⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/81/oj>).

- 6b. *säkerhetsskyddsklassificerad bakgrundsinformation*: alla konkreta eller immateriella säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som innehades före anslutningen till en viss åtgärd och identifierades i ett skriftligt avtal som nödvändiga för att genomföra den åtgärden. Sådana uppgifter ska vara försedda med en nationell säkerhetsskyddsmarkering eller en EU-säkerhetsskyddsmarkering.
- 6c. *säkerhetsskyddsklassificerad förgrundsinformation*: alla konkreta eller immateriella säkerhetsskyddsklassificerade resultat som genereras inom ramen för en viss åtgärd enligt denna förordning.
7. *garantiavtal* eller *överenskommelse om medverkan*: ett avtal eller en överenskommelse som ingås mellan kommissionen och en genomförandepartner för genomförandet av stöd inom ramen för EKF:s InvestEU-instrument.
8. *tvingande allmänintresse*: vid tillämpningen av artikel 20, ett tvingande skäl för att tillhandahålla unionsstöd till en viss åtgärd, eller grupp av åtgärder, på grund av ett tydligt och betydande bidrag till uppnåendet av EKF:s politiska mål enligt artikel 3, om åtgärden har strategisk inverkan och om avsaknaden eller förseningen av unionsstöd skulle kunna leda till en väsentlig risk för unionens konkurrenskraft, vilket motiverar att påskyndade och förenklade regler tillämpas vid tilldelningen.
9. *genomförandepartner*: en enhet som genom indirekt förvaltning genomför stöd inom ramen för EKF:s InvestEU-instrument.
10. *viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse*: projekt som uppfyller samtliga de kriterier som anges i meddelandet från kommissionen om kriterier vid bedömningen av förenligheten med den inre marknaden hos statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller i senare ändringar av det meddelandet.

11. *investeringsprocess*: alla faser av offentligt och privat ekonomiskt stöd och politiska stödmekanismer som tillhandahålls mottagare under hela utvecklingskedjan, inbegripet en heltäckande serie av verksamheter under tilldelningen av ekonomiska medel och tillhandahållande av stöd för att främja innovation och ekonomisk tillväxt. Detta inbegriper, men är inte begränsat till, inledningen från faserna av grundforskning och tillämpad forskning, genom stegen av expansion och industriell driftsättning fram till fullbordandet i fullskalig tillverkning, industriell mognad och internationalisering.
12. *finansierings- och investeringstransaktioner* eller *finansierings- eller investeringstransaktioner*: transaktioner för att tillhandahålla finansiering direkt eller indirekt till slutmottagare genom finansiella produkter, som utförs av
- a) en genomförandepartner i eget namn och i enlighet med sina interna regler, policyer och förfaranden och som redovisas i genomförandepartnerens finansiella rapporter eller, i tillämpliga fall, i noter till dessa finansiella rapporter,
 - b) vad gäller EKF:s InvestEU-finansieringsinstrument, en genomförandepartner i eget namn eller i eget namn men för kommissionens räkning, beroende på vad som är tillämpligt.
13. *rättslig enhet*: en fysisk eller juridisk person som har inrättats och erkänts som sådan enligt unionsrätten, nationell rätt eller internationell rätt, inklusive strukturer för europeiska försvarsmaterielprogram (Seap) inrättade i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/2643³⁹, som har rättskapacitet och kapacitet att handla för egen räkning, utöva rättigheter och omfattas av skyldigheter, eller en enhet som inte har någon rättskapacitet och som avses i artikel 200.2 c i budgetförordningen.

³⁹ EUT L, 2025/2643, 29.12.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj>.

14. *politikområde*: område som ska stödjas genom EKF-verktygslådan i enlighet med artikel 3.2.
15. *förkommersiell upphandling*: upphandling av forsknings- och utvecklingstjänster som involverar delning av risker och fördelar på marknadsvillkor, där upphandlade forsknings- och utvecklingstjänster tydligt åtskiljs från driftsättning av slutprodukter i kommersiella mängder.
16. *projektrådgivning*: rådgivning som stöder investeringar, inbegripet kapacitetsuppbyggnad och marknadsutveckling, och företagsaccelerationstjänster som tillhandahålls av rådgivningspartner, av externa tjänsteleverantörer som har anlåtats av kommissionen eller genom europeiska genomförandeorgan.
17. *konkurrenskraftsstämpel*: kvalitetsstämpel som tilldelats ett förslag som lämnats in till en inbjudan att lämna förslag och som visar att förslaget uppfyller alla kvalitetskrav som fastställs i tilldelningsförfarandet.
18. *litet midcapföretag*: enhet enligt definitionen i bilagan till kommissionens rekommendation C(2025) 3500⁴⁰.
19. *små och medelstora företag*: mikroföretag samt små och medelstora företag enligt definitionen i artikel 2 i bilagan till kommissionens rekommendation 2003/361/EG⁴¹.
20. *berörda parter*: enskilda, grupper eller organisationer som påverkas av och kan vara involverade i genomförandet av programmet.

⁴⁰ Kommissionens rekommendation av den 21 maj 2025 om definitionen av små midcapföretag.

⁴¹ Kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).

21. *infrastruktur*: alla fysiska och virtuella element som är nödvändiga för tillhandahållande av tjänster och ekonomiska verksamheter, inbegripet nät, kraftnät och tillgångar samt mobila tillgångar med anknytning till infrastruktur, med undantag för mobila tillgångar för reparation som avses i led 21aa nedan, främjande av fossilfrihet, resiliens, effektivitet, digitalisering och interoperabilitet.
- 21aa. *transport- och logistikkapacitet med dubbla användningsområden*: kapacitet som kan användas för både civila och militära transportändamål. Med *transportkapacitet* avses alla varor, transportmedel eller personal, var för sig eller i kombinationer, som kan underlätta, möjliggöra och utföra militära transporter, samt rörliga tillgångar för reparation av strategisk infrastruktur med dubbla användningsområden och med *logistikkapacitet* avses personal, utrustning och tjänster som kan underlätta, möjliggöra och tillhandahålla logistikstöd, inbegripet lagring och distribution av bränsle, förnödenheter och andra nödvändiga varor.
- 21a. *dynamisk tillgänglighetsförvaltning*: tillhandahållande av försvarsprodukter i tid, på överenskommen plats och till överenskomna tillgänglighetsnivåer samt hantering av tillgänglighetsrisker som skulle kunna uppstå i form av brister i tillhandahållandet av den berörda försvarsprodukten. I detta sammanhang avses med tillgänglighet försvarsproduktens förmåga att fungera felfritt under fastställda förhållanden och vara brukbar när så krävs.

- 21b. *underhåll av försvarsprodukter*: alla åtgärder som vidtas för att säkerställa en försvarsprodukts beredskap och operativa förmåga, i synnerhet för att bevara utrustningen i eller återställa den till ett specificerat skick fram till slutet av dess användning, inbegripet beredskap för uppdrag, livslängd och uppgraderingar, anpassning och specialisering, inspektion, översyn, provning, service, ändringar, klassificering med avseende på funktionsduglighet, reparation, återvinning, återuppbyggnad, materialåtervinning, bärgning och kannibalisering.
- 21ba. *en försvarsprodukts livscykel*: en försvarsprodukts samtliga på varandra följande skeden, från forskning och utveckling till urbrukttagande och bortskaffande.
- 21c. *samordnings- och stödåtgärd*: en åtgärd för kapacitetsuppbyggnad, informationsspridning och kunskaps- och medvetandehöjande åtgärder.

Artikel 3

Mål

1. EKF:s allmänna mål är att stärka unionens konkurrenskraft, bidra till produktivitetstillväxt och unionens strategiska oberoende, resiliens och säkerhet, genom att stödja investeringar som ger ett mervärde för unionen på dess inre marknader, särskilt i strategiska sektorer, strategisk teknik och innovativa lösningar, längs investeringsprocessen genom att
 - a) sörja för teknisk, ekonomisk, social och miljömässig inverkan från unionens investeringar, bland annat genom att utveckla disruptiv och inkrementell innovation och framväxande, avancerad och strategisk teknik samt teknik med dubbla användningsområden med betydande ekonomisk potential, inbegripet genom att höja produktiviteten och utveckla och påskynda tillverkning och industriell och kommersiell driftsättning,

- b) minska eller förebygga unionens strategiska beroenden och stärka unionens resiliens, suveränitet, ekonomiska säkerhet och energitrygghet, bland annat genom diversifiering av källor och marknader, cirkulär användning av resurser, stöd till expansion av unionens produktion av strategisk teknik och skapande, förstärkning och skydd av kritiska värdekedjor och kritisk infrastruktur i unionen, inbegripet mot alla typer av hot, däribland cyber- och hybridhot, såsom sabotage och desinformation,
- c) motverka marknadsmisslyckanden och suboptimala investeringssituationer, framför allt genom att attrahera privat kapital och institutionella investerare samt offentlig finansiering i proportionerlig omfattning, säkerställa additionalitet, undvika dubbelarbete och utträngning av andra privata eller offentliga investerare och fungera som en integrerad plattform för tillhandahållande av riktat ekonomiskt stöd till företag i alla utvecklingsfaser, inbegripet företag som aktivt bedriver tillverkning och industriell och kommersiell driftsättning,
- d) främja integreringen av unionens kapitalmarknader i överensstämmelse med målet att genomföra spar- och investeringsunionen, inbegripet verktyg för att motverka fragmenteringen av unionens kapitalmarknader, avlägsna hinder, skapa incitament för privata investeringar och diversifiera och stärka finansieringskällorna för unionens företag i alla medlemsstater, även dem med mindre utvecklade kapitalmarknader,
- e) anpassa det politiska stödet till forskning, innovation och industri till att omvandla unionens höga forskningskvalitet till industriell styrka för unionen på världsmarknaderna och trygga tillverkningsindustrins europeiska framtid samtidigt som man främjar en innovativ europeisk ekonomi,

- f) utveckla och stärka unionens gränsöverskridande och kritiska infrastruktur som är avgörande för unionens konkurrenskraft, strategiska oberoende och resiliens, särskilt infrastrukturer för energi, transport, inbegripet militärtransport, digital teknik, säkerhet, försvar, rymd- och vatten samt social infrastruktur och därtill hörande data och tjänster,
- g) stärka konkurrenskraften hos små och medelstora företag och små midcapföretag som är etablerade i unionen och deras förmåga att växa och expandera, särskilt genom att förbättra deras tillgång till finansiering, inbegripet till privata investeringar, mikrofinansiering och stöd till sociala företag, och genom att underlätta deras tillgång till unionsfinansiering, genom att tillhandahålla snabbare, enklare och harmoniserade förfaranden och genom att minska deras rapporteringsbörda och säkerställa att den är proportionerlig,
- h) främja arbetstillfällen av hög kvalitet och hantera bristen på sådan kompetens som är kritisk för alla typer av anställningar i sektorer som är strategiska för unionens konkurrenskraft genom investeringar i både övergripande och främst specifik kompetens som bidrar till tillgången till kompetens i framtida framväxande teknik och genom att komplettera investeringarna med investeringar i kompetens,
- i) säkerställa den inre marknadens integration och koppla samman den fulla konkurrenskraftspotentialen inom unionen, bland annat genom stöd i varje skede av investeringsprocessen, initiativ som sannolikt kommer att generera betydande fördelar i fråga om innovation, produktivitet och säkerhet med positiva spridningseffekter för den inre marknaden och unionens inre värdekedjors resiliens,
- k) säkerställa en rättvis omställning till en hållbar, fossilfri och digital ekonomi som är rättvis och stöder arbetstagare och lokalsamhällen och bidrar till skyddet av den biologiska mångfalden och människors hälsa,
- ka) stödja åtgärder för utarbetande, genomförande och övervakning av unionens relevanta rättsakter och politikområden.

2. Inom ramen för de allmänna mål som anges i punkt 1 eftersträvar EKF särskilt följande specifika mål:
- a) För stöd till ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin, de specifika målen om
 - i) stöd till utfasning av fossila bränslen i den europeiska industrin, inbegripet stöd till små och medelstora företag och energiintensiva industrier, tillverkning av ren teknik och dess leveranskedjor och expansion av produktionen samt relaterade infrastrukturinvesteringar, och bidrag till omställningen till en hållbar, cirkulär, energi-, vatten- och resurseffektiv, klimatneutral, naturpositiv och resilient ekonomi, bland annat genom genomförande av miljöpolitiken och på ett teknikneutralt sätt,
 - ii) främjande av pionjärmarknader för rena produkter, tjänster, processer och tekniker,
 - iii) industrins upptagning av teknik för utfasning av fossila bränslen och av cirkulär teknik och andra lösningar för deras industriella processer och verksamheter,
 - iv) utfasning av fossila bränslen inom energiförsörjningen, främjande av energieffektivitet, upptagning av lösningar för förnybar och ren energi, utveckling av flexibilitet i energisystemen, utveckling, resiliens, integration och digitalisering av infrastrukturer och system för energi och transporter, främjande av smart mobilitet, förnybara och koldioxidsnåla bränslen och elektrifiering samt främjande av en hållbar blå ekonomi,
 - v) utveckling av innovativa, naturbaserade och cirkulära affärsmodeller och lösningar på efterfrågesidan för rena och koldioxidsnåla byggnader, transporter och industrier, vilket stärker samhällets klimatesiliens.

- b) För stöd till hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi:
- i) För stöd till hälsa, de specifika målen att främja innovation och konkurrenskraft i hälsosektorn till förmån för människor och samhällen i hela unionen och samtidigt säkerställa omsättning av innovation i praktiken, försörjningstrygghet och den industriella kapacitet och förmåga som krävs att hantera folkhälsoutmaningar och framtida allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa, förbättra och skydda folkhälsan och populationshälsan genom att prioritera hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande, utveckla bättre diagnostik och behandling under hela livet genom hälsa inom alla politikområden och One Health och genom att stärka hälso- och sjukvårdssystemens och folkhälsomyndigheternas innovation, beredskap, hållbarhet och resiliens.
 - ii) För stöd till bioteknik, de specifika målen att bidra till innovation, utveckling och expansiv produktion samt upptagning, tillgång och tillgänglighet för biotekniska lösningar, inbegripet läkemedel, medicintekniska produkter, medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik och andra medicinska motmedel.
 - iii) För stöd till bioekonomi, de specifika målen att främja en innovativ och konkurrenskraftig bioekonomi i unionen, bland annat inom biobaserade material och produkter, biotillverkning, innovativa livsmedelsprodukter och biobaserade kemikalier, inbegripet stöd till små och medelstora företag, uppstartsföretag och expanderande företag, främja utveckling, expansiv produktion samt upptagning, tillgång och tillgänglighet för bioekonomiska innovationer, även sådana som bygger på sektorsövergripande avancerad bioteknik och biobaserade lösningar och biobaserade lösningar, i syfte att stärka deras leveranskedjor och öka deras resiliens.

- iv) För stöd till jordbruk och livsmedelstrygghet, det specifika målet att främja konkurrenskraft, innovation, hållbarhet och resiliens hos jordbruk, livsmedelssystem (inbegripet livsmedelsbearbetning), fiske, vattenbruk, skogsbruk samt landsbygds- och kustområden och stödja deras roll när det gäller att mildra klimatkrisen, miljökrisen och krisen för den biologiska mångfalden samt värna om djurhälsa och växtskydd.
- c) För stöd till digitalt ledarskap, de specifika målen att främja innovation, konkurrenskraft och suveränitet i den digitala sektorn för en konkurrenskraftig och säker union, så att fördelarna bibringas enskilda, samhälle, offentliga förvaltningar och företag i hela unionen. Detta omfattar, men är inte begränsat till, stöd till hela tillämpningsområdet för den digitala sektorn och de digitala värdekedjorna på ett övergripande och strategiskt sätt, inbegripet stöd till uppstarts företag, expanderande företag och små och medelstora företag, med fokus på viktiga digitala områden som omfattar, men inte är begränsat till, artificiell intelligens, teknik och infrastruktur för högpresterande datorsystem och data, kvantteknik och kvantinfrastruktur, halvledare, avancerade material, programvaruteknik och programvarutjänster, förstärkt verklighet och virtuella världar, plattformar och medierelevant teknik, robotteknik, teknik och processer för additiv och digital tillverkning, konnektivitetsteknik och konnektivitetsinfrastruktur, digital infrastruktur och digitala tjänster, såsom digitala identitetstjänster, digitala betrodda tjänster och interoperabel digital teknik, cybersäkerhet och ny och framväxande digital teknik samt sektorsövergripande digital teknik och digitala tillämpningar, inbegripet med potential för dubbla användningsområden, särskilt genom

- i) utveckling och utformning av central hållbar digital teknik,
 - ii) uppbyggnad av attraktiva, konkurrenskraftiga, säkra och resilienta digitala ekosystem och förstärkning av försörjningstryggheten,
 - iii) uppbyggnad, utveckling, modernisering, färdigställande och införande av avancerade och hållbara digitala tillämpningar, infrastrukturer och tjänster, inbegripet transeuropeiska digitala nät,
 - iv) stöd till den digitala omvandlingen och interoperabiliteten i den offentliga och den privata sektorn,
 - v) stöd till utvecklingen av avancerade digitala färdigheter, inbegripet cybersäkerhetskompetens,
 - vi) stöd till åtgärder för utarbetande, genomförande, övervakning och verkställande av unionens relevanta rättsakter och politikområden,
 - vii) förbättring av den höga cybersäkerhetsnivån i unionen, och
 - viii) stöd till de kulturella och kreativa näringarnas och sektorernas innovations- och konkurrenskraftspotential.
- d) För stöd till resiliens och säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor, följande specifika mål:
- 1. För stöd till resilienta värdekedjor för kritiska råmaterial, de specifika målen att stärka Europas strategiska oberoende, den ekonomiska säkerheten och unionsindustrins resiliens genom att
 - a) stärka de olika leden i försörjningskedjan för kritiska råmaterial, inbegripet unionens kapacitet för prospektering, utvinning, bearbetning, materialåtervinning, återanvändning och återvinning av kritiska råmaterial,

- b) diversifiera försörjningskällor och marknader,
 - c) förbättra tillgången i rätt tid till sådana produkter, inbegripet genom förkortade leveransledtider, reservation av tillverkningstider eller lagring av produkter, insatsvaror eller kritiska råmaterial.
2. För stöd till den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen, följande specifika mål:
- a) Främjande av unionens och medlemsstaternas försvarsindustriella beredskap genom förstärkning av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens långsiktiga konkurrenskraft, reaktionsnabbhet och resiliens, inbegripet genom tillhandahållande av stöd till uppstarts företag, expanderande företag och små och medelstora företag, och främjande av ett innovativt försvarsindustriellt ekosystem i EU.
 - b) Forsknings- och innovationssamverkan för försvarsprodukter och försvarsteknik, inbegripet disruptiv försvarsteknik.
 - c) Samarbete under försvarsutrustningens hela livscykel, särskilt vid försvarsupphandling och för utveckling av europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse.
 - d) Anpassning av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen till strukturförändringar, inbegripet dess förmåga att säkerställa snabb tillgång till och leverans av försvarsprodukter.
3. För genomförandet av EU:s rymdsystem och rymdpolitik, följande specifika mål:
- a) Att utforma, utveckla, införa, driva och underhålla rymdsystem som tillhandahåller högkvalitativa och aktuella rymdbaserade data, uppgifter och tjänster, tillgodoser användarnas behov och säkerhetskrav och stöder unionens politik och säkerställer utveckling av dessa system och tjänster.

- b) Att maximera rymdverksamhetens socioekonomiska nytta, särskilt genom att främja utvecklingen av en innovativ och konkurrenskraftig rymdekonomi i unionen och upptagningen av rymdinformation, rymddata och rymdtjänster och stödja utvecklingen av en verklig inre marknad för rymdverksamheter, inbegripet forsknings- och innovationssamverkan för rymdprodukter och rymdteknik och stöd till uppstarts företag, expanderande företag och små och medelstora företag, samtidigt som man hjälper företag att växa internationellt.
 - c) Att öka säkerheten, tryggheten och den miljömässiga hållbarheten i alla verksamheter i yttre rymden.
 - d) Att främja unionens roll som global aktör i rymdsektorn och rymddiplomatin.
4. För stöd till den civila säkerhetsindustrin, de specifika målen att stärka den europeiska civila säkerhetsindustrins konkurrenskraft och reaktionsnabbhet på följande områden:
- a) Säkerhet och resiliens hos kritiska infrastrukturer och infrastrukturer med dubbla användningsområden, kritiska entiteter och kritisk teknik, inbegripet kritisk energiinfrastruktur.
 - b) Lösningar för kontroll av varor och personer vid gränserna.
 - ba) Skydd av gränser, sjöfartsskydd och tullsäkerhet.
 - c) Civil beredskap och förmåga att förebygga och reagera på säkerhetshot.
 - d) Förebyggande och bekämpning av brottslighet, särskilt terrorism, våldsbejakande extremism, grov och organiserad brottslighet och it-relaterad brottslighet.
 - e) Förstärkning av förmågan hos berörda slutanvändare inom den civila säkerhetssektorn, inbegripet säkerhetsutövare.

Artikel 4

[Budget]

1. [Den vägledande finansieringsramen för genomförandet av EKF för perioden 1 januari 2028–31 december 2034 ska vara 234 300 000 000 EUR i löpande priser.
2. Den vägledande fördelningen av det belopp som avses i punkt 1 ska vara följande:
 - a) 11 000 000 000 EUR för verksamheter som bidrar till de allmänna målen i artikel 3, i synnerhet genomförda genom övergripande verksamheter såsom icke-tematiskt stöd från EKF:s InvestEU-instrument, enligt kapitel II avsnitt 2 och EKF-projektrådgivning, samarbete med små och medelstora företag, kompetensutveckling och tillgång till finansiering enligt kapitel III.
 - b) 26 210 000 000 EUR för de specifika mål som anges i artikel 3.2 a.
 - c) 20 393 000 000 EUR för de specifika mål som anges i artikel 3.2 b.
 - d) 51 493 000 000 EUR för de specifika mål som anges i artikel 3.2 c.
 - e) 125 204 000 000 EUR för de specifika mål som anges i artikel 3.2 d.
3. Budgetåtaganden för verksamheter som sträcker sig över mer än ett budgetår får delas upp på ett antal år i årliga delåtaganden.
4. Anslag får föras in i unionens budget efter 2034 för att täcka sådana utgifter som är nödvändiga för uppfyllandet av de mål som anges i artikel 3 i syfte att möjliggöra förvaltningen av åtgärder som inte slutförts vid utgången av den period som avses i punkt 1, liksom kostnader som täcker kritiska operativa verksamheter och tjänster.

5. Den finansieringsram som avses i punkt 1 i denna artikel och de ytterligare medel som avses i artikel 5 får också användas för tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av EKF, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, institutionella it-system och it-plattformar, informations- och kommunikationsinsatser, inbegripet institutionell kommunikation om unionens politiska prioriteringar, samt alla andra kostnader för tekniskt och administrativt bistånd eller kostnader relaterade till personal som kommissionen ådrar sig för förvaltningen av EKF.]

AVSNITT 2

ENHETLIGT REGELVERK

Artikel 5

Ytterligare medel

1. Medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansinstitut eller andra tredje parter får göra ytterligare ekonomiska eller icke-ekonomiska bidrag tillgängliga för EKF eller för något av dess specifika mål som anges i artikel 3.2, inbegripet särskilda bidrag till budgetgarantin och finansieringsinstrument inom EKF:s InvestEU-instrument enligt artikel 21. Ytterligare ekonomiska bidrag ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a, d eller e eller 21.5 i budgetförordningen.

2. Medel anslagna till medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på medlemsstaternas begäran och i enlighet med artikel X i förordning (EU) [XXX] [NRPP-förordningen] göras tillgängliga för EKF. Kommissionen ska genomföra dessa medel direkt eller indirekt i enlighet med artikel 62.1 a eller c i budgetförordningen. Dessa medel ska läggas till det belopp som avses i artikel 4 och användas till förmån för den berörda medlemsstaten. Om kommissionen inte har ingått något rättsligt åtagande inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning för ytterligare belopp som gjorts tillgängliga för EKF i enlighet med den här punkten, får de motsvarande outnyttjade beloppen, på den berörda medlemsstatens begäran, föras tillbaka till ett eller flera kapitel i planen eller efterföljare till dessa.
3. [Alla inkomster från verksamheter och komponenter enligt kapitel VII avsnitt 3 i den här förordningen ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen till EKF eller dess efterföljare.]
4. [[Från och med den 1 januari 2028/programmets startdatum] ska, med avvikelse från artikel 212.3 första, andra och fjärde styckena i budgetförordningen, inkomster, återbetalningar och återvunna medel från finansieringsinstrument som finansieras i enlighet med den här förordningen, dess föregångare, och de rättsakter som avses i bilaga IV till förordning (EU) 2021/523 användas för att tillhandahålla unionsstöd inom EKF. Med avvikelse från artikel 21.3 f och i enlighet med artikel 21.5 i budgetförordningen ska dessa medel utgöra externa inkomster till EKF avsatta för särskilda ändamål.]
5. [(Från och med den 1 januari 2028/programmets startdatum] får, med avvikelse från artikel 216.4 a i budgetförordningen, alla överskott från avsättningar för budgetgarantier i enlighet med förordningarna (EU) 2015/1017[2] och (EU) 2021/523[3] användas för att tillhandahålla unionsstöd inom EKF. Medlen ska utgöra externa inkomster till EKF avsatta för särskilda ändamål enligt artikel 21.5 i budgetförordningen.]

Artikel 6

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

1. EKF ska genomföras i samverkan med andra unionsprogram. En åtgärd som har fått unionsbidrag från ett annat program får också motta ett annat bidrag från EKF, förutsatt att dessa bidrag inte täcker samma kostnader. Utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda reglerna för stöd till försvarsindustripolitiken ska reglerna för det relevanta unionsprogrammet tillämpas på motsvarande bidrag, eller också får en enda uppsättning regler för något av de bidragande unionsprogrammen tillämpas för alla bidrag och ett enda rättsligt åtagande får ingås. Om bidraget från unionen baseras på stödberättigande kostnader får det kumulativa stödet från unionens budget inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och det får beräknas proportionellt i enlighet med de handlingar där villkoren för stödet anges.
2. Förfarandena för tilldelning inom EKF får genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning gemensamt med medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, tredjeländer, internationella organisationer, internationella finansinstitut eller andra tredje parter, under förutsättning att skyddet av unionens ekonomiska intressen liksom av unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen säkerställs. Tilldelningsförfaranden inom EKF ska omfattas av en enda uppsättning regler och leda till att ett enda rättsligt åtagande ingås. För detta ändamål får partnererna göra medel tillgängliga för EKF i enlighet med artikel 5 i den här förordningen, eller också får de anförtros genomförandet av tilldelningsförfarandet, i tillämpliga fall i enlighet med artikel 62.1 c i budgetförordningen. Vid gemensamma tilldelningsförfaranden får partnerernas företrädare i förfarandet också tjänstgöra som ledamöter i den utvärderingskommitté som avses i artikel 153.3 i budgetförordningen.

Artikel 7

Samordning avseende EKF och andra unionsprogram

1. Kommissionen ska säkerställa strategisk samstämmighet och ett konsekvent genomförande av Europeiska konkurrenskraftsfonden, ramprogrammet för forskning och innovation och innovationsfonden.
2. Kommissionen och medlemsstaterna ska, på ett sätt som motsvarar deras respektive ansvarsområden, underlätta samordningen och samstämmigheten mellan Europeiska konkurrenskraftsfonden och planerna för nationellt och regionalt partnerskap när det gäller gemensamma konkurrenskraftsprioriteringar på valda nyckelområden och projekt som bedöms ha strategisk betydelse och vara av gemensamt europeiskt intresse.
3. EKF ska genomföras i samverkan och på ett kompletterande sätt med fonden Europa i världen, särskilt för att stödja global konkurrenskraft, säkerställa diversifierade försörjningskällor och stärka de europeiska företagens exportpotential och exportmöjligheter, och med andra unionsprogram, däribland Fonden för ett sammanlänkat Europa, programmet för den inre marknaden och tullen, Erasmus+ och AgoraEU.

Artikel 8

Konkurrenskraftsstämpel

1. Om arbetsprogrammet föreskriver en möjlighet att tilldela en konkurrenskraftsstämpel ska den tilldelas förslag eller åtgärder av hög kvalitet som uppfyller samtliga följande villkor:
 - a) De har bedömts i ett tilldelningsförfarande inom EKF.
 - b) De uppfyller minimikvalitetskraven i det tilldelningsförfarandet.
 - ba) De uppfyller alla ytterligare villkor som kan anges i arbetsprogrammet eller handlingarna rörande det tilldelningsförfarandet.
3. Medlemsstaterna får stödja projekt som tilldelats en konkurrenskraftsstämpel eller får tillhandahålla stöd genom EKF genom att göra ytterligare medel tillgängliga för EKF i enlighet med artikel 5.1 eller 5.2.
4. Trots vad som sägs i punkt 1 ska strategiska projekt som anges i unionsrättsakter och som uppfyller de villkor som avses i punkt 1 a och b tilldelas konkurrenskraftsstämpeln.

Artikel 9

Stödberättigande

1. Kriterier för stödberättigande ska fastställas så att de bidrar till uppnåendet av de allmänna och specifika mål som anges i artikel 3 i den här förordningen, i överensstämmelse med budgetförordningen, och ska tillämpas på alla tilldelningsförfaranden inom EKF.
2. Utan att det påverkar några särskilda villkor eller begränsningar som fastställs inom varje enskilt politikområde eller varje enskild komponent och i överensstämmelse med artikel 10, får en eller flera av följande kategorier av rättsliga enheter vara berättigade till unionsstöd vid tilldelningsförfaranden inom EKF inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning:
 - a) Enheter som är etablerade i en medlemsstat eller i utomeuropeiska länder och territorier.
 - b) Enheter som är etablerade i ett associerat land.
 - c) Internationella organisationer.
 - d) Andra enheter som är etablerade i icke-associerade tredjeländer, endast om finansieringen av sådana enheter är nödvändig för genomförandet av åtgärden och bidrar till de mål som anges i artikel 3, i synnerhet i särskilda fall som rör unionens strategiska oberoende och ekonomiska säkerhetsintressen.

3. Utöver vad som anges i artikel 168.2 och 168.3 i budgetförordningen får internationella organisationer och sådana associerade tredjeländer som avses i artikel 11.1 i den här förordningen, när så är relevant, delta i och dra nytta av de upphandlingsmekanismer som fastställs i artikel 168.2 och 168.3 i budgetförordningen. Regler som gäller för medlemsstaterna i enlighet med artikel 168 i budgetförordningen ska i tillämpliga delar gälla för deltagande associerade tredjeländer och internationella organisationer.
4. Vid tilldelningsförfaranden inom EKF ska följande verksamheter inte berättiga till stöd:
 - a) Verksamheter som är förbjudna enligt unionsrätten, tillämplig internationell rätt eller nationell rätt i alla medlemsstater. eller
 - b) Verksamheter som redan finansieras fullt ut av andra offentliga eller privata källor.
- 4a. I enlighet med artikel 136 i budgetförordningen ska restriktioner för stödberättigande av säkerhetsskäl tillämpas på högriskleverantörer i överensstämmelse med unionsrätten.
5. Arbetsprogrammet eller handlingarna rörande tilldelningsförfarandet får innehålla ytterligare preciseringar angående de kriterier för stödberättigande som fastställs i den här förordningen.
6. Företrädare för tredjeländer eller internationella organisationer får inte närvara vid överläggningar avseende kriterier för stödberättigande.

Tilldelningskriterier

1. I enlighet med budgetförordningen ska tilldelningskriterierna i de arbetsprogram som avses i artikel 15 eller i ansökningsomgångarna, beroende på vad som är relevant, återspegla de allmänna målen i artikel 3.1 och baseras på följande principer:
 - a) Kvaliteten på de enskilda förslagen i förhållande till de mål och prioriteringar som fastställs i ansökningsomgången. Kvalitetskriterierna ska omfatta faktorer som tekniska fördelar, innovativa och funktionella egenskaper och kapacitet att leverera de förväntade resultaten.
 - b) Effekterna av förslagets förväntade resultat på uppnåendet av de mål och prioriteringar som anges i ansökningsomgången, med särskilt fokus på mervärdet för unionen, bidraget till konkurrenskraft, produktivitet och resiliens och i vilken utsträckning projektet kan undanröja finansiella hinder, såsom brist på marknadsfinansiering eller suboptimala investeringssituationer.
 - c) Förslagets förmåga att stödja särskilda verksamheter enligt kapitlen III, IV, V, VI och VII, avsnitten 1, 3 och 4, i förekommande fall med beaktande av dessa verksamheters art och mål.
2. Företrädare för tredjeländer eller internationella organisationer får inte närvara vid överläggningar avseende tilldelningskriterierna.
3. Denna artikel ska inte tillämpas på arbetsprogram som antas för att genomföra verksamheterna enligt kapitel VII avsnitt 2.

[Unionspreferens]

1. [Stödet från EKF ska inriktas på utveckling, tillverkning och drift i unionen av strategisk teknik och strategiska sektorer i överensstämmelse med unionsrätten och internationella åtaganden. Vid tilldelningsförfarandena får alla villkor i punkt 2 tillämpas för att skydda unionens strategiska intressen och intressen avseende ekonomisk säkerhet, samt säkerhet och kritiska tillgångar och de tjänster dessa tillhandahåller.

2. Arbetsprogrammet, investeringsriktlinjerna eller handlingarna rörande tilldelningsförfarandet får innehålla villkor för stödberättigande för att säkerställa unionens konkurrenskraft, inbegripet skydd av unionens ekonomiska intressen och oberoende när det är nödvändigt och lämpligt, även genom preferensvillkor såsom restriktioner eller incitament för unionsenheter, samtidigt som snedvridningar av den inre marknaden begränsas. Dessa villkor för stödberättigande får utgöras av följande:
 - a) Restriktioner för deltagande och resultat som innebär att deltagande enheter måste vara etablerade, använda faciliteter eller bedriva verksamhet i medlemsstaterna och i förekommande fall andra stödberättigande länder. I arbetsprogrammet eller handlingarna rörande tilldelningsförfarandet får ytterligare uppgifter om tillämpningen av dessa restriktioner för deltagande och resultat anges.

 - b) Restriktioner för överföring enligt vilka mottagare av EKF-medel under en åtgärd eller inom 5 kalenderår efter åtgärdens slut inte direkt eller indirekt får överföra hela eller delar av verksamheten, resultaten eller tillhörande åtkomst- eller användningsrättigheter, inklusive licensgivning, från en stödberättigande medlemsstat eller ett stödberättigande associerat land till ett icke stödberättigande tredjeland. I annat fall får unionsfinansieringen minskas och helt eller delvis återvinnas. I arbetsprogrammet eller handlingarna rörande tilldelningsförfarandet får ytterligare uppgifter om tillämpningen av dessa restriktioner för överföring anges.

- c) Restriktioner för leveranser och innehåll enligt vilka mottagare av EKF-finansiering ska säkerställa en viss minsta andel användning eller leverans av utrustning, materiel eller material eller komponenter till dessa som används för åtgärden från sådana stödberättigande enheter som avses i punkt 2 a och b, utom om sådant materiel och material inte rimligtvis kan införskaffas från sådana stödberättigande enheter. I arbetsprogrammet eller handlingarna rörande tilldelningsförfarandet får ytterligare uppgifter om tillämpningen av dessa restriktioner för leveranser och innehåll anges.
 - d) Restriktioner för kontroll enligt vilka mottagare av EKF-finansiering ska förvärva och/eller ha möjlighet besluta, utan restriktioner från icke stödberättigande enheter, om skapande och användning av resultat, inbegripet rättslig befogenhet och praktisk förmåga att ändra, ersätta eller avlägsna delar av resultat som är föremål för restriktioner från icke stödberättigande enheter eller tredjeländer. I arbetsprogrammet eller handlingarna rörande tilldelningsförfarandet får ytterligare uppgifter om tillämpningen av dessa restriktioner för konstruktionsbefogenheter anges.
3. Tilldelningsförfaranden som påverkar säkerhet, försvar eller allmän ordning, särskilt när det gäller unionens eller dess medlemsstaters strategiska tillgångar och intressen, ska begränsas i enlighet med artikel 136 i budgetförordningen. Sådana begränsningar för stödberättigande får särskilt omfatta följande:
- a) Beträffande deltagande enheter, restriktioner för den verkställande ledningen och restriktioner för ägande och kontroll som begränsar deltagandet för alla eller vissa enheter i enheter med verkställande ledning samt ägande och kontroll av fysiska eller juridiska personer etablerade i medlemsstaterna, och i förekommande fall andra stödberättigande länder.

- b) Beträffande de genomförda verksamheterna, restriktioner avseende platsen för verksamhetens bedrivande och användningen av anläggningar eller utrustning som begränsar alla eller vissa verksamheter till sådana tillgångar som är belägna i eller har sitt ursprung i medlemsstaterna, och i förekommande fall andra stödberättigande länder.
- c) Beträffande andra säkerhetsrestriktioner, säkerhetsöversyner och riskbedömningar, säkerhetsgodkännanden, restriktioner för överföring och nyttjanderätt, inbegripet licensgivning, för att säkerställa lämpligt skydd för alla eller vissa resultat och annan information som uppstår genom eller används i åtgärden.]

Artikel 11

Tredjeländer som är associerade till EKF

1. EKF kan öppnas för deltagande för nedanstående tredjeländer genom fullständig eller partiell associering till EKF, i enlighet med de mål som fastställs i artikel 3 och som är tillämpliga på
 - a) medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i enlighet med de villkor som fastställs i EES-avtalet, och europeiska mikrostater (Andorra, Monaco, San Marino och Vatikanstaten), i enlighet med de villkor som fastställs i de relevanta avtalen,
 - b) anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidatländer, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor för dessa länders deltagande i unionsprogram som fastställs i respektive ramavtal, protokoll och associeringsrådsbeslut eller i liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder,

- c) länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor för dessa länders deltagande i unionsprogram som fastställs i respektive ramavtal, protokoll och associeringsrådsbeslut eller i liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder,
- d) andra tredjeländer, i enlighet med de villkor som fastställs i ett särskilt internationellt avtal som omfattar tredjelandets deltagande i unionsprogram.

2. De avtal för att delta i EKF som avses i punkt 1 ska

- a) säkerställa en rättvis balans vad gäller bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i EKF,
- b) fastställa villkoren för deltagande i programmen, inklusive beräkning av ekonomiska bidrag, i form av ett driftsbidrag och en deltagaravgift, till EKF och dess allmänna administrativa kostnader,
- c) inte ge tredjelandet någon befogenhet att fatta beslut som rör programmet,
- d) garantera unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda sina ekonomiska intressen,
- e) i förekommande fall, säkerställa skyddet av unionens och medlemsstaternas strategiska intressen, säkerhetsintressen, försvarsintressen och intressen avseende allmän ordning.

3. Vid tillämpning av punkt 2 d ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs enligt budgetförordningen och förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och garantera att beslut som medför betalningsskyldighet för andra än stater i den mening som avses i artikel 299 i EUF-fördraget samt domar och beslut från Europeiska unionens domstol är verkställbara.
4. Separata särskilda avtal får ingås i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget för verksamheter inom EKF som rör säkerhet och tillhandahållande av säkra tjänster och kritiska tillgångar till unionen.

Artikel 12

Genomförande av och former för unionsstöd

1. EKF ska genomföras genom arbetsprogram i enlighet med artikel 110 i budgetförordningen. Arbetsprogrammen ska vara årliga eller fleråriga. Genomförande av EKF genom fleråriga arbetsprogram ska vara att föredra beroende på de genomförda verksamheternas art och mål.
2. EKF ska genomföras i enlighet med budgetförordningen, genom direkt förvaltning eller genom indirekt förvaltning med de enheter som avses i artikel 62.1 c i den förordningen.
3. Utan att det påverkar tillämpningen av reglerna i artikel 53a ska tilldelningsförfaranden inom EKF överensstämma med de allmänna bestämmelserna för EKF i kapitlen I och II i den här förordningen, som i händelse av konflikt ska ha företräde över alla andra regler för verksamheten eller senare antagna genomförandeakter.

4. Om tilldelningsförfarandena inom EKF rör mer än ett specifikt mål i artikel 3.2 får det i arbetsprogrammet, på grundval av vilka av de tillämpliga reglerna som är lämpligast med hänsyn till den berörda verksamhetens art och särskilda egenskaper och, i tillämpliga fall, vilken komponent som är dominerande, anges att tilldelningsförfarandet ska genomföras enligt reglerna för ett av de berörda specifika mål som anges i kapitlen IV–VII i den här förordningen, utöver budgetförordningen och de allmänna reglerna i kapitlen I och II i den här förordningen. För verksamhet som omfattas av målen i artikel 3.2 d.2 ska reglerna i kapitel VII avsnitt 2 tillämpas.
5. I enlighet med artikel 192 i budgetförordningen ska bidrag tilldelas genom öppna och konkurrensutsatta förfaranden efter det att en ansökningsomgång har offentliggjorts, utom i de fall som avses i artikel 198 i den förordningen, inbegripet led e.
6. Unionsfinansiering får tillhandahållas i alla former som anges i budgetförordningen, bland annat i form av bidrag, priser, upphandling, icke-finansiella donationer, budgetgarantier eller finansieringsinstrument.
7. Om unionsstöd tillhandahålls i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, ska stödet genomföras i enlighet med avdelning X i budgetförordningen.

8. Om unionsstöd tillhandahålls i form av ett bidrag, även när det kombineras i en blandfinansieringsinsats med andra former av återbetalningspliktigt stöd som inte har stöd av unionsbudgeten, ska finansieringen tillhandahållas i enlighet med avdelning VIII i budgetförordningen och i form av finansiering som inte är kopplad till kostnaderna i enlighet med artikel 125.1 a i budgetförordningen eller, om nödvändigt och i enlighet med den förordningen, i form av förenklade kostnadsalternativ. Finansiering får också tillhandahållas i form av återbetalning av faktiska kostnader, om målet för en åtgärd inte kan uppnås på annat sätt eller om en sådan form är nödvändig för att möjliggöra andra finansieringskällor, inbegripet finansiering från medlemsstaterna.
9. För åtgärder som genomför forsknings- och innovationsverksamheter får utvärderingskommittén helt eller delvis bestå av oberoende externa experter, i enlighet med artikel 153.3 i budgetförordningen.
10. Bidrag till en ömsesidig försäkringsmekanism enligt artikel 30 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) [XXX] [Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation] får täcka riskerna i samband med återvinning av belopp från mottagarna, och ska betraktas som en tillräcklig garanti enligt artikel 155 i budgetförordningen. Inga ytterligare garantier eller säkerheter får godtas från bidragsmottagarna eller åläggas dem.
11. Om det är nödvändigt för att uppnå målen i artikel 3 får delar av EKF genomföras genom europeiska partnerskap, i enlighet med de bestämmelser som fastställs i artikel 11 i ramprogrammet för forskning och innovation och som identifierats och överenskommit i nära samarbete med medlemsstaterna.

- 11a. Om det är nödvändigt för att uppnå målen i artikel 3 får delar av EKF genomföras inom ramen för flerlandsprojekt som inrättats i enlighet med beslut (EU) 2022/2481, särskilt sådana som genomförs genom europeiska konsortier för digital infrastruktur.
12. Förutom de grunder som anges i artikel 132 i budgetförordningen ska tilldelningsförfaranden och därav följande rättsliga åtaganden ge möjlighet att häva ett rättsligt åtagande, om det är osannolikt att åtgärdens mål kommer att uppnås alls eller uppnås inom fastställd tid eller om åtgärden har förlorat sin politiska relevans.

Artikel 13

Skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter

1. Kommissionen ska skydda säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter i enlighet med säkerhetsbestämmelserna i kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444⁴².
2. Varje medlemsstat ska säkerställa att den erbjuder en skyddsnivå för säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som är likvärdig med den som tillhandahålls genom säkerhetsbestämmelserna i rådets beslut 2013/488/EU⁴³,
- 2a. Säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter får endast utbytas med tredjeländer eller internationella organisationer som har ingått ett gällande och tillämpligt avtal med unionen om utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
- 2b. Om inte annat följer av punkt 2a får en fysisk person som är bosatt i eller en juridisk person som är etablerad i ett tredjeland ges åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter om det, utifrån en bedömning i varje enskilt fall, anses nödvändigt beroende på uppgifternas karaktär och innehåll, mottagarens behovsenliga behörighet och den fördel som det innebär för unionen.

⁴² Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter, EUT L 72, 17.3.2015, s. 53.

⁴³ Rådets beslut av den 23 september 2013 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter, EUT L 274, 15.10.2013, s. 1.

- 2c. I de fall då kontrakt eller bidragsavtal involverar, kräver eller innehåller säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter ska de relevanta upphandlande eller beviljande myndigheterna i inbjudan att lämna förslag eller anbud ange vilka åtgärder och krav som är nödvändiga för att säkerställa säkerheten för dessa uppgifter på erforderlig nivå.
- 2d. För att skydda säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter ska den upphandlande eller beviljande myndigheten säkerställa att uppdragstagarnas eller bidragsmottagarnas skyldigheter när det gäller skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som används eller skapas vid fullgörandet av kontrakt eller bidragsavtal utgör en integrerad del av dessa kontrakt eller bidragsavtal. Kontrakts- och bidragsspecifika säkerhetskrav ska anges i en säkerhetsskyddsöverenskommelse. I förekommande fall ska de program- eller projektspecifika säkerhetskraven beskrivas i säkerhetsanvisningar för program eller projekt.
- 2e. För att säkerställa att säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter klassificeras på ett enhetligt sätt ska kommissionen utarbeta en vägledning för säkerhetsklassificering med bistånd av säkerhetsexperter som utsetts av medlemsstaterna eller av associerade länder på vilkas territorium bidragsmottagarna eller uppdragstagarna är etablerade.
3. System för utbyte som är säkerhetsackrediterade av en behörig myndighet för säkerhetsackreditering för skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter på erforderlig nivå ska användas för att underlätta utbytet av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter med medlemsstaterna och, i förekommande fall, andra mottagare, inbegripet berörda uppdragstagare och bidragsmottagare.
4. Unionens institutioner, kontor, organ och byråer som är involverade i genomförandet av unionsbudgeten ska ha åtkomst till de icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som är nödvändiga för att utföra tilldelningsförfaranden, genomföra kontrakt eller bidragsavtal, inbegripet rapportering och utbetalningar, samt kontroller, granskningar, revisioner och utredningar.
- 4a. Endast unionsinstitutioner, unionsorgan och unionsbyråer som har inrättat säkerhetsbestämmelser och säkerhetsförfaranden för hantering och lagring av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter som säkerställer en skyddsnivå som är likvärdig med den som säkerställs av kommissionen eller rådet, beroende på vad som är tillämpligt, får ha tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter. Tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter ska endast beviljas utifrån behovsfull behörighet till en person som är behörig att få tillgång till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter på relevant nivå, i förekommande fall.

Artikel 13a

Skydd av tilldelningsförfaranden

1. I alla skeden av tilldelningsförfaranden inom EKF som inbegriper säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska administrativa uppgifter som inte är säkerhetsskyddsklassificerade och som är nödvändiga för att utvärdera, tilldela eller granska unionsstöd, dock endast rättsliga, finansiella och processuella uppgifter, behandlas i enlighet med följande regler:
 - a) De ska anses omfattas av tystnadsplikt.
 - b) De ska endast vara tillgängliga för mottagare med behovsenlig behörighet.
 - c) Elektronisk överföring av uppgifterna ska krypteras i enlighet med den sändande enhetens krav.
 - d) Användarna av ett kommunikations- och informationssystem som hanterar sådana uppgifter ska identifieras innan de beviljas åtkomst till ett kommunikations- och informationssystem och ska autentiseras med en säkerhetsnivå som är lämplig för den bedömda risknivån.
 - e) De ska hållas under kontroll av en ansvarig innehavare.

AVSNITT 3

STYRNING

Artikel 13b

EKF:s allmänna kommittés roll som strategisk rådgivare

1. EKF:s allmänna kommitté som avses i artikel 83.1 a, ska, utöver sin roll som kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011, ge råd till kommissionen och tillhandahålla rekommendationer om
 - a) den övergripande strategiska inriktningen och prioriteringarna för EKF, med beaktande av de allmänna målen i artikel 3.1 i denna förordning,

- aa) långsiktiga konkurrenskraftstrender, områden med marknadsmisslyckanden och suboptimala investeringssituationer,
 - b) stöd till små och medelstora företag, uppstarts företag och expanderande företag, bland annat om hur man underlättar mindre erfarna enheters deltagande i EKF,
 - c) hur man underlättar samarbetet mellan medlemsstaterna genom att utnyttja möjligheter som uppstår genom deras nationella industripolitiska mål och prioriteringar, bland annat när det gäller gränsöverskridande samarbete och ett bredare deltagande i hela unionen,
 - ca) behovet av att anpassa prioriteringarna efter föränderliga ekonomiska förhållanden,
 - cb) att stärka kopplingen mellan forskning, innovation och industripolitik för att få till stånd en integrerad strategi under hela investeringsprocessen.
2. EKF:s allmänna kommitté får också utbyta information i frågor som rör denna förordning.
- 2a. I sin rådgivande roll enligt denna förordning ska EKF:s allmänna kommitté bland annat beakta inriktningen i de akter som antas inom ramen för den europeiska planeringsterminen, årsrapporten om den inre marknaden och konkurrenskraften, rekommendationerna från EKF:s nämnd för berörda parter och resultaten av de samråd som hålls inom ramen för de tematiska plattformarna.
3. Vid det första mötet i sin rådgivande roll ska EKF:s allmänna kommitté, på grundval av ett förslag från kommissionen, anta en arbetsordning som ska följas när den kommittén agerar i sin rådgivande roll.

4. Mötena i EKF:s allmänna kommitté i dess roll som strategisk rådgivare ska hållas enligt följande:

- i) EKF:s allmänna kommitté ska i sin rådgivande roll hålla ordinarie möten minst en gång om året och dessutom på begäran av en enkel majoritet av medlemsstaterna. Kommissionen ska sammankalla mötena och förbereda dagordningen, efter samråd med medlemmarna i EKF:s allmänna kommitté, i enlighet med den kommitténs rådgivande roll enligt denna förordning och i enlighet med dess arbetsordning. Gemensamma möten ska anordnas mellan EKF:s allmänna kommitté i dess rådgivande roll och den strategiska konstellationen av den kommitté som avses i artikel 17b i [rådets beslut – Horisont Europa 2025/0544] i dess rådgivande roll, för att behandla allmänna frågor som rör den forsknings- och innovationssamverkan som finansieras genom konkurrenskraftskomponenten i den andra pelaren i Horisont Europa.
- ii) Utöver de ordinarie möten som avses i led i ska EKF:s allmänna kommitté, före utarbetandet av de första arbetsprogrammen och tre år efter programmets början, hålla ett strategiskt möte på lämplig nivå för att ge rekommendationer om den övergripande strategiska inriktningen och prioriteringarna för genomförandet av EKF i överensstämmelse med målen i artikel 3. För att på dagordningen kunna ta upp allmänna frågor som rör den forsknings- och innovationssamverkan som finansieras genom konkurrenskraftskomponenten i den andra pelaren i Horisont Europa ska mötet vara ett gemensamt möte med den strategiska konstellationen av den kommitté som avses i artikel 17b i [rådets beslut – Horisont Europa 2025/0544] i dess rådgivande roll.

- iii) För att förbereda de strategiska möten som avses i led ii ska medlemsstaterna i ett tidigt skede kunna lämna strategiska synpunkter på EKF:s övergripande strategiska inriktning med beaktande av alla relevanta faktorer, inbegripet långsiktiga konkurrenskraftstrender och områden med marknadsmisslyckanden. Kommissionen ska utarbeta ett flerårigt strategiskt dokument om EKF:s övergripande strategiska inriktning och prioriteringar, som även omfattar den forsknings- och innovationssamverkan som finansieras genom konkurrenskraftskomponenten i den andra pelaren i Horisont Europa, med beaktande av medlemsstaternas synpunkter samt relevanta analyser och evidensbaserade synpunkter från andra berörda parter, i förekommande fall. Detta dokument ska diskuteras vid de strategiska möten som avses i led ii.
- iv) De rekommendationer som framkommer genom diskussionen vid de strategiska möten som avses i led ii ska beaktas vid genomförandet av denna förordning, utan att kommissionen åläggs några förpliktelser.

Artikel 14

EKF:s nämnd för berörda parter

1. Härmed inrättas EKF:s nämnd för berörda parter.
2. Ledamöterna i EKF:s nämnd för berörda parter ska utses av kommissionen efter ett transparent förfarande och en öppen inbjudan att lämna förslag till kandidater eller att anmäla intresse, beroende på vad kommissionen finner lämpligast. Vid utseendet av ledamöter till EKF:s nämnd för berörda parter ska kommissionen beakta behovet av att säkerställa en sektoriell balans, med särskild uppmärksamhet på strategiska sektorer, på typ av organisation, inbegripet privata investerare, företrädare för industrin och forsknings- och innovationsexperter, t.ex. från den akademiska världen, och på storlek, inbegripet företrädare för små och medelstora företag, expertis, kön, ålder och geografisk fördelning. Ledamöternas mandattid ska vara fyra år och får förlängas en gång. Ledamöterna ska agera med integritet och redlighet.

3. Kommissionen ska fastställa närmare regler om urval och sammansättning, ersättning, arbetsordning, intressekonflikter och sekretess för EKF:s nämnd för berörda parter. Ledamöterna i EKF:s nämnd för berörda parter ska vara skyldiga att följa dessa regler.
4. EKF:s nämnd för berörda parter ska, med underlag från ett observationsorgan för framväxande teknik, ge råd om EKF:s övergripande inriktning genom rådgivning om
 - a) långsiktiga konkurrenskraftstendenser och om områden med marknadsmisslyckanden och suboptimala investeringssituationer som kan åtgärdas vid genomförandet av EKF,
 - b) fastställandet av strategiska portföljer av projekt inom och mellan EKF:s verksamheter.

I syfte att tillhandahålla rådgivning enligt första stycket b får EKF:s nämnd för berörda parter agera i olika konstellationer beroende på politikområde.

- 4a. De råd som ges av EKF:s nämnd för berörda parter ska meddelas till EKF:s allmänna kommitté som avses i artikel 13b.

Artikel 14a

Tematiska plattformar

Kommissionen ska tillgängliggöra tematiska plattformar för att säkerställa att de berörda parterna rådfrågas när arbetsprogrammen utarbetas. Detta kan innebära temaöverskridande samråd för att säkerställa samstämmighet mellan arbetsprogrammen i frågor av övergripande karaktär, särskilt när det gäller små och medelstora företag.

Investeringskommittén inom EKF:s InvestEU-instrument

5. En helt oberoende investeringskommitté ska inrättas inom EKF:s InvestEU-instrument (*investeringskommittén*).
6. Investeringskommittén ska sammanträda i olika konstellationer som motsvarar de politikområden som fastställs i artikel 1.2. De olika konstellationernas sammansättning ska säkerställa en bred sakkunskap inom de ekonomiska och tekniska sektorer som berörs av det specifika politikområdet samt på de geografiska marknaderna i unionen och de globala värdekedjorna. Sammansättningen av investeringskommittén ska återspegla en jämn könsfördelning.
- 6a. Investeringskommittén ska agera opartiskt och endast i EKF:s intresse. Ledamöterna i investeringskommittén får inte begära eller ta emot instruktioner från genomförandepartnerna, unionens institutioner, medlemsstaterna eller något annat offentligt eller privat organ.
7. Investeringskommittén ska granska de förslag till finansierings- och investeringstransaktioner, även i form av ramtransaktioner, som lämnas in av genomförandepartnerna för täckning av EKF:s InvestEU-instrument och kontrollera att de följer de tillämpliga reglerna inom EKF:s InvestEU-instrument och kraven i artikel 212.2 a i budgetförordningen, med beaktande av exponeringen för högre risknivåer än vad finansiella aktörer kan eller vill acceptera, samt i artikel 212.2 b, d och h i budgetförordningen. Vid sin granskning ska investeringskommittén beakta de mål som fastställs i artikel 3 och investeringsriktlinjerna. Efter granskningen ska investeringskommittén besluta om godkännande av de föreslagna finansierings- och investeringstransaktionerna för täckning av EKF:s InvestEU-instrument.

- 7a. Kommissionen ska fastställa närmare regler om urval och sammansättning, ersättning, arbetsordning, intressekonflikter och sekretess för investeringskommittén.

Artikel 14c

Den rådgivande nämnden för EKF:s InvestEU-instrument

- 7aa. En rådgivande nämnd ska inrättas inom ramen för EKF:s InvestEU-instrument (*den rådgivande nämnden*).
8. Den rådgivande nämnden ska bestå av en företrädare för varje genomförandepartner och en företrädare för varje medlemsstat. Den rådgivande nämnden ska granska resultaten och effekterna av EKF:s InvestEU-instrument, inbegripet bidragen från medlemsstaterna i enlighet med artikel 5.1 och andra EU-program i enlighet med artikel 23.2, med beaktande av årlig information från kommissionen om genomförandet av EKF:s InvestEU-instrument, inbegripet hävstång, multiplikator, mobilisering av privat kapital och en bedömning av lämpligheten i budgetgarantins avsättningsnivå i enlighet med artikel 41.5 i budgetförordningen samt om projektrådgivningen, med tanke på en övergripande samstämmighet inom EKF. Den rådgivande nämnden ska ge råd om utformningen av finansiella produkter, om användning av privat finansiering till stöd för EU:s politiska prioriteringar och initiativ, inbegripet den facilitet för expanderande företag som avses i artikel 22, och om den strategiska och operativa inriktningen inom sitt behörighetsområde, inbegripet i fråga om investeringsriktlinjerna, för att säkerställa anpassningen till unionens prioriteringar för industri och konkurrenskraft. Den ska också ge råd om samordningen med Europeiska innovationsrådet för att säkerställa komplementariteten med annan unionsfinansiering eller privata investeringar. En företrädare för kommissionen ska vara ordförande för den rådgivande nämnden. Företrädaren för EIB-gruppen ska vara vice ordförande.

9. Kommissionen ska fastställa närmare regler om sammansättning, arbetsordning, inbegripet om intressekonflikter och sekretess för den rådgivande nämnden.
10. Kommissionen ska regelbundet föra dialoger om översyn av politiken med varje genomförandepartner för att diskutera framstegen med genomförandet av de finansiella produkterna och de finansiella arrangemangen och utbyta åsikter om relevant politisk utveckling.

Kapitel II

EKF:s VERKTYGSLÅDA

AVSNITT 1

BIDRAG, UPPHANDLING OCH VERKTYG FÖR INDUSTRIPOLITISK SAMORDNING

Artikel 15

Arbetsprogram

1. De arbetsprogram som avses i artikel 12 ska fastställa följande:
 - a) Åtgärder och tillhörande budget från EKF samt åtgärder som ingår i den särskilda del av arbetsprogrammen som avses i punkt 2.
 - b) Instrument och former för finansiering.
 - c) Kriterier för stödberättigande och, i förekommande fall, tilldelning.
 - d) En enhetlig medfinansieringssats per åtgärd för bidrag för faktiska kostnader.
 - e) Åtgärder på vilka den ömsesidiga försäkringsmekanism som inrättats enligt förordning (EU) [XXX] [Horisont Europa] är tillämplig.
 - f) Regler tillämpliga på åtgärder som avser fler än ett specifikt mål.

- g) Åtgärder på vilka särskilda regler är tillämpliga, särskilt rörande äganderätt, utnyttjande och spridning, överföring och licensiering samt nyttjanderätt till resultaten.
 - h) Åtgärder som omfattas av mekanismerna i artikel 20 och de skäl som motiverar tillämpningen av dessa mekanismer.
 - ha) Möjligheten, i tillämpliga fall, att tilldela en konkurrenskraftsstämpel enligt artikel 8 och eventuella ytterligare villkor för en sådan tilldelning.
 - hb) I tillämpliga fall, användningen av de verktyg för industripolitisk samordning som avses i artiklarna 16–19 i denna förordning, inbegripet regler för användning av dessa verktyg i de specifika situationerna.
 - hc) I tillämpliga fall, de särskilda vederbörligen motiverade undantagsfall som avses i artikel 20.2 a, b och c.
- 1a. Kommissionen ska i genomförandeakter anta arbetsprogram för genomförande av de specifika målen i artikel 3.2 och de övergripande verksamheter som avses i kapitel III. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
2. De arbetsprogram som antas i enlighet med punkt 1a ska i en särskild del integrera den forsknings- och innovationssamverkan som avses i artikel 15.3 i [Horisont Europa] och deras särskilda budget.
- 2a. I en särskild del av arbetsprogrammen ska det beskrivas hur de syftar till att stödja små och medelstora företag, inbegripet med beaktande av artikel 29 och dess skräddarsydda åtgärder för att säkerställa ett effektivt deltagande av små och medelstora företag.
6. I händelse av vederbörligen motiverade tvingande skäl till skyndsamhet som rör behovet av en omedelbar reaktion på en kris eller någon annan liknande exceptionell och vederbörligen motiverad nödsituation, får kommissionen anta ett arbetsprogram genom omedelbart tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 83.4.

Artikel 16

Värdekedjebyggare på den inre marknaden

1. I syfte att bygga upp resilienta värdekedjor i unionen och stärka den inre marknaden får arbetsprogrammen, för strategiska sektorer, omfatta särskilda konkurrensutsatta ansökningsomgångar för expansion av värdekedjor som skulle kunna bidra till unionens resiliens och ekonomiska säkerhet genom att stärka och skydda kritiska värdekedjor i unionen och diversifiera försörjningskällorna, bland annat genom integrerade värdekedjor i unionen.
 - 1a. De ansökningsomgångar som avses i punkt 1 ska stödja både projektförberedelser och anskaffning av kompletterande offentligt och, i synnerhet, privat kapital för att sammanföra leverantörer, tillverkare och innovatörer från olika medlemsstater och diversifiera försörjningskällorna.
 - 1b. Arbetsprogrammet får föreskriva särskilda ansökningsomgångar som riktar sig till små och medelstora företag eller innehålla särskilda åtgärder för att underlätta små och medelstora företags deltagande i konsortierna, i syfte att stärka det gränsöverskridande samarbetet och bredda deltagandet i hela unionen. Förslag som lämnas in inom ramen för sådana ansökningsomgångar ska bedömas på grundval av kriterierna i artikel 9a.1.

Artikel 17

EU-teknikpionjärer

1. Arbetsprogrammen får innehålla särskilda bottom-up-tilldelningsförfaranden i två steg för att identifiera och stödja EU-teknikpionjärer genom industriledda konsortier som använder sin innovations- och exportdrivande roll och för att stärka sin globala konkurrensställning, tillsammans med sina europeiska små och medelstora partner och leverantörer genom investeringar i nya lösningar och kartläggning av relevanta partner. Både projektförberedelser och anskaffning av kompletterande offentligt och, i synnerhet, privat kapital får ges stöd.

2. I det första steget av tilldelningsförfaranden som avses i punkt 1 får en öppen, konkurrensutsatt och transparent inbjudan offentliggöras för att anmäla intresse för varor, arbeten eller tjänster som kan bidra till unionens konkurrenskraft i allmänhet eller i en viss sektor, utan angivelse av vilken slags verksamheter eller instrument för genomförande av budgeten som kommer att användas.
3. I det andra steget av tilldelningsförfaranden som avses i punkt 2 ska analyser och anskaffning av kompletterande offentligt och privat kapital ges stöd.
4. Förslag och anbud som lämnas in i de tilldelningsförfaranden som avses i punkt 1 ska bedömas och rangordnas på grundval av tilldelningskriterier i enlighet med artikel 9a.
5. Den bedömningskommitté som avses i artikel 153.3 i budgetförordningen ska bestämma det lämpligaste instrumentet för budgetgenomförande och föreslå unionsbidragets maximala belopp och form.

Artikel 18

Åtgärder för expansion av produktionen

1. I enlighet med artikel 196.2 a i budgetförordningen får ekonomiska bidrag i vederbörligen motiverade undantagsfall tilldelas åtgärder som inleddes upp till nio månader före dagen för inlämnande av förslaget om de åtgärderna, om det är en förutsättning för genomförandet av tillverkningsprojekt som är nödvändiga för att stärka unionens resiliens som avses i artikel 3.1 b eller för verksamheter som krävs för att säkerställa säkerhet, resiliens eller tjänstekontinuitet till stöd för de mål som avses i artikel 3.2 d.
2. I arbetsprogrammen eller i handlingar som rör tilldelningsförfarandena ska ytterligare villkor anges för att säkerställa att stödet är nödvändigt och proportionerligt, säkerställer att finansieringens additionalitet inte möjliggör överkompensation och dubbelfinansiering, är tidsbegränsat, minskar med tiden och följer konkurrensutsatta och effektinriktade tilldelningsförfaranden.

Artikel 19

[Tilläggsbelopp för viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse]

1. [EKF får stödja
 - a) projekt som direkt ingår i ett viktigt projekt av gemensamt europeiskt intresse som godkänts av kommissionen i enlighet med artikel 107.3 b i EUF-fördraget,
 - b) uppföljningsprojekt som bygger på resultat från viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, förutsatt att betydande privata investeringar tillkommer.
2. Allt stöd från EKF till viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse ska förenas med villkor om nationell medfinansiering.

Artikel 20

Påskyndade och riktade åtgärder för konkurrenskraft

1. [För att skapa eller underlätta möjligheterna för unionsstöd till åtgärder av tvingande allmänintresse eller kritisk tidskänslighet, som annars inte skulle genomföras verkningsfullt enligt de normala reglerna för unionsbudgeten eller sektorspolitiken, får det i arbetsprogrammet anges vissa tilldelningsförfaranden enligt direkt eller indirekt förvaltning som får omfattas av vissa tillägg, undantag och avvikelser från tillämplig lagstiftning under tilldelningsförfarandet eller genomförandet av de aktuella verksamheterna, förutsatt att samtliga nedanstående villkor är uppfyllda:
 - a) Åtgärden är nödvändig och lämplig för att uppnå åtgärdens mål i överensstämmelse med programmets allmänna eller specifika mål.
 - b) Åtgärden är vederbörligen motiverad av ett tvingande allmänintresse eller har kritisk tidskänslig karaktär eller bägge.
 - c) Åtgärden kan annars inte genomföras verkningsfullt enligt de normala reglerna för tilldelningsförfarandena.]

2. I enlighet med punkt 1 får ett eller flera av följande åtgärder tillämpas på ett tilldelningsförfarande:
- a) För bidrag, utan att det påverkar användningen av konkurrensutsatta förfaranden när det är lämpligt i överensstämmelse med artikel 192.1 och utöver artikel 198 i budgetförordningen, får programmen i vederbörligen motiverade undantagsfall ange att ett tilldelningsförfarande utformas som en riktad insats för att göra något av följande:
1. Fastställa ett belopp inom vilket förslag får utpekats och bjudas in som har tilldelats en konkurrenskraftsstämpel i enlighet med artikel 8 men inte fått något unionsstöd på grund av brist på medel. Sökandena får uppmanas att lämna in sitt förslag igen utan någon ansökningsomgång, Om förslaget lämnas in igen utan väsentliga ändringar får tilldelningsmyndigheten besluta att helt utgå från den tidigare positiva bedömningen och eventuella tidigare utförda kontroller och inlämnade styrkande handlingar. Skälen för tilldelning till den individuella åtgärden ska motiveras vederbörligen i tilldelningsbeslutet och förteckningen över tilldelade åtgärder ska offentliggöras i den årliga verksamhetsrapport som avses i artikel 74.9 i budgetförordningen.
 2. Ange en åtgärd och bidragsmottagare, eller ett politikområde och kategorier av bidragsmottagare, och fastställa ett belopp inom vilket förslag får inbjudas för förlängning av åtgärder inom EKF eller andra unionsprogram, i syfte att fortsätta eller lägga till ytterligare verksamheter eller enheter eller vidareutveckla resultaten. Om åtgärderna och bidragsmottagarna inte förtecknas individuellt i arbetsprogrammet ska skälen för tilldelning till den individuella åtgärden motiveras vederbörligen i tilldelningsbeslutet och förteckningen över tilldelade åtgärder ska offentliggöras i den årliga verksamhetsrapport som avses i artikel 74.9 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Tilldelningen får ta formen av en ändring av den ursprungliga åtgärden genom att nya verksamheter läggs till och det maximala unionsbidraget ökas.

3. I undantagsfall, där ingen av de andra åtgärder som föreskrivs i punkterna 1 och 2 skulle kunna uppnå målet för åtgärden, identifiera en åtgärd av motiverat tvingande allmänintresse för unionen och de bidragsmottagare eller kategorier av bidragsmottagare som kan uppmanas att lämna in ett förslag utan ansökningsomgång. Skälen för tilldelning till den individuella åtgärden ska motiveras vederbörligen i tilldelningsbeslutet och förteckningen över tilldelade åtgärder ska offentliggöras i den årliga verksamhetsrapport som avses i artikel 74.9 i budgetförordningen.
- b) Med avvikelse från artiklarna 199, 201 och 203 i budgetförordningen i fråga om bidrag eller från artikel 170.1 b och c och 170.2 i den förordningen i fråga om upphandling får arbetsprogrammen i vederbörligen motiverade undantagsfall ange att ett tilldelningsförfarande får utformas som en påskyndad insats för att göra bägge av följande:
1. Minska kraven på tilldelningsbeslutet och ingåendet av rättsliga åtaganden till en preliminär bedömning av tilldelnings- och uteslutningskriterierna. I sådana fall ska tilldelningsbeslutet fattas uteslutande på grundval av sökandenas och anbudsgivarnas försäkran på heder och samvete om kriterier för urval och stödberättigande, utan att begära styrkande handlingar under den preliminära bedömningen, medan den slutliga bedömningen, även av kriterierna för urval och stödberättigande, och begäran om eventuella styrkande handlingar ska slutföras inom tre månader efter ingåendet av det rättsliga åtagandet.
 2. Kräva delgivning av resultaten av den preliminära bedömningen till sökandena eller anbudsgivarna inom 30 kalenderdagar efter sista dagen för inlämnande av förslag eller anbud. Tilldelningsbeslutet ska fattas inom 60 kalenderdagar efter sista dagen för inlämnande av förslag eller anbud och i tillämpliga fall undantas från förfarandena i artikel 83. Ingen förfinansiering får betalas ut förrän den slutliga bedömningen är slutförd.

- c) Med avvikelse från artikel 9 i denna förordning får arbetsprogrammen i vederbörligen motiverade undantagsfall ange att ett tilldelningsförfarande ska utformas som en incitamentsinsats som möjliggör ett tidsbegränsat och villkorat undantag från en angiven del av kriterierna för stödberättigande under tilldelningsförfarandet och delar av genomförandet av åtgärden, särskilt när det gäller etableringsort. Efterlevnad av de tidsbegränsat undantagna kriterierna för stödberättigande ska i stället uppnås och bedömas under åtgärdens genomförande inom en tidsram som anges i det rättsliga åtagandet. Om de tidsbegränsat undantagna kriterierna för stödberättigande inte efterlevs den angivna dagen ska åtgärden i sin helhet anses vara icke stödberättigande och eventuell unionsfinansiering ska helt återvinnas. För incitamentsinsatser får ingen förfinansiering betalas ut.
- d) I arbetsprogrammen får särskilda bottom-up-tilldelningsförfaranden i två steg anges enligt följande:
1. I det första steget får en inbjudan utlysas för att anmäla intresse utan angivelse av vilken slags verksamheter eller instrument för genomförande av budgeten som kommer att användas, så att sökande, anbudsgivare och pelarbedömda enheter får lämna förslag eller anbud rörande varor, arbeten eller tjänster som kan bidra till unionens konkurrenskraft i allmänhet eller i en viss sektor.
 2. Förslag och anbud ska bedömas och rangordnas på grundval av tilldelningskriterier i enlighet med artikel 9a i denna förordning. Den bedömningskommitté som avses i artikel 153.3 i budgetförordningen ska besluta om det lämpligaste instrumentet för budgetgenomförande med direkt eller indirekt förvaltning, särskilt bidrag, upphandling, icke-finansiella donationer, bidragsavtal eller andra former av stöd, samt föreslå unionsbidragets maximala belopp och form.

3. I det andra steget ska, inom ramen för tillgängliga medel, positivt bedömda projekt eller anbud uppmanas att justera och komplettera förslaget eller anbudet i enlighet med slutsatserna av den bedömningskommitté som avses i artikel 153.3 i budgetförordningen. I övrigt ska tilldelningsförfarandet genomföras i enlighet med reglerna i artikel 12 i den här förordningen, beroende på vad som är tillämpligt för det aktuella instrumentet för budgetgenomförande.

2a. Tilldelningsförfaranden som genomförs enligt denna artikel ska förbli undantag, ska undvika otillbörlig snedvridning av konkurrensen och ska inte motsvara en dominerande andel av den budget som anslagits inom ramen för ett visst arbetsprogram. Sådana förfaranden ska endast genomföras när det är motiverat i enlighet med den definition som avses i artikel 2.1.8 och om åtgärden annars inte skulle kunna genomföras effektivt, enligt vad som anges i punkt 1, efter ett tydligt identifierat marknadsmisslyckande eller en tydligt identifierad suboptimal investeringssituation, eller en situation med kritisk tidskänslighet, och förutsatt att rättvis, öppen och icke-diskriminerande åtkomst har säkerställts för alla berättigade marknadsaktörer.

3. För åtgärder som kräver planering, uppförande och drift av faciliteter som finansieras enligt tilldelningsförfaranden får det i arbetsprogrammen i enlighet med punkt 1 anges att åtgärden, beroende på dess karaktär, är av allmänt intresse och att det kan föreligga tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse i den mening som avses i artiklarna 6.4 och 16.1 c i rådets direktiv 92/43/EEG⁴⁴ och artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG⁴⁵, försvarsintressen i den mening som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006⁴⁶ och hänsyn till människors hälsa och säkerhet i den mening som avses i artikel 9.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG⁴⁷ i överensstämmelse med och på de villkor som anges i tillämpliga unionsrättsakter, däribland förordningen om nettonollindustrin, förordningen om kritiska råmaterial, direktivet om förnybar energi eller omnibuspaketet om försvarsberedskap (COM(2022) 349), förutsatt att övriga villkor i dessa bestämmelser är uppfyllda.

⁴⁴ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

⁴⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj>).

⁴⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

AVSNITT 2

EKF:s INVESTEU-INSTRUMENT

Artikel 21

Allmän ram

1. EKF:s InvestEU-instrument ska i egenskap av övergripande genomförandeverktyg för unionens inre politik omfatta budgetgarantin och finansieringsinstrumenten enligt definitionen i artikel 2.9 respektive 2.30 i budgetförordningen, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, i syfte att bidra till de allmänna och specifika målen i artikel 3. EKF:s InvestEU-instrument får genomföras i samverkan med andra unionsverksamheter eller nationella verksamheter, inbegripet medlemsstatskomponenter.
2. EKF:s InvestEU-instrument ska åtgärda marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer. EKF:s InvestEU-instrument får särskilt tillhandahålla stöd genom genomförandepartner för lån, garantier, motgarantier, kapitalmarknadsinstrument, andra former av finansiering eller kreditförstärkning, inbegripet efterställda skuldinstrument eller eget kapital eller investeringar i form av kapital likställt med eget kapital, som tillhandahålls direkt eller indirekt via finansförmedlare, fonder, investeringsplattformar eller andra instrument som kanaliseras till slutmottagarna.
3. [Det maximala beloppet för budgetgarantin inom unionskomponenten i EKF:s InvestEU-instrument ska vara 70 000 000 000 EUR i löpande priser.] Avsättningsnivån ska vara 50 %.
- 3a. [X]% av EU-garantin inom EU-komponenten i EKF:s InvestEU-instrument ska tilldelas EIB-gruppen.

4. Stöd genom EKF:s InvestEU-instrument ska vara ett prioriterat medel för genomförande inom EKF. [Det minimibelopp för unionsstöd från EKF som tillhandahålls genom EKF:s InvestEU-instrument ska vara 17 000 000 000 EUR, som ska användas till stöd för de allmänna och specifika målen i artikel 3.] Minimibeloppet för unionsstöd från EKF som tillhandahålls genom EKF:s InvestEU-instrument ska ökas ytterligare med en andel av bidragen från de vägledande beloppen för de fyra politikområden som fastställs i artikel 4 genom de arbetsprogram som avses i artikel 15 och andra unionsprogram. Dessa bidrag ska vara minst [Y]% av de kombinerade anslagen till de politikområden som avses i artikel 4.2 b–e och ska användas för de relevanta specifika målen för respektive politikområde enligt artikel 3.2. Bidragen ska användas för avsättning till budgetgarantin eller finansieringsinstrumenten, inbegripet de som ingår i den facilitet för expanderande företag som avses i artikel 22.
5. Kommissionen ska ges befogenhet att anta investeringsriktlinjer som delegerade akter i enlighet med artikel 84 för att komplettera denna förordning genom att precisera omfattningen på insatserna till stöd för de allmänna och specifika målen i artikel 3. Investeringsriktlinjerna ska utarbetas i nära dialog med EIB-gruppen och andra potentiella genomförandepartner. Investeringsriktlinjerna ska uppmuntra genomförandepartner till högre risktagande.
6. Följande regler ska gälla för sådana avsättningar som avses i punkt 3:
 - a) Avsättningsnivån ska bedömas varje år, med beaktande av portföljrisken, och i enlighet med den bedömning som avses i artikel 41.5 i budgetförordningen, med en särskild utvärdering av huruvida avsättningsnivån är tillräcklig i förhållande till den faktiska risken i de finansierings- och investeringstransaktioner som omfattas av EKF:s InvestEU-instrument.

- b) För stöd enligt sådana andra unionsprogram som avses i artikel 23.2 ska avsättningen göras från detta andra unionsprogram.
 - c) För avsättningen ska ett åtagande gälla till och med den 31 december 2034, och hänsyn ska tas till framstegen med beviljandet av budgetgarantin inom EKF:s InvestEU-instrument.
 - d) I enlighet med artikel 214.2 i budgetförordningen ska avsättningen upprättas till och med den 31 december 2037, och hänsyn ska tas till framstegen med godkännande och ingående av finansierings- och investeringstransaktionerna.
7. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 84 för att ändra punkt 3 genom att justera avsättningsnivån och justera budgetgarantins maximala belopp med högst 20 % av det beloppet mot bakgrund av de ekonomiska och finansiella förhållandena.

Artikel 22

Faciliteten för expanderande företag

- 2. Kommissionen ska utveckla en facilitet för expanderande företag i samarbete med EIB-gruppen, andra internationella finansinstitut och nationella utvecklingsbanker. Den ska genomföras av genomförandepartner.
- 2a. Faciliteten för expanderande företag ska säkerställa att europeiska expanderande företag med stor potential som utvecklar eller driftsätter innovativa lösningar kan få tillgång till det kapital och de resurser som behövs för att växa i unionen, och bidrar därigenom till integrationen av den inre marknaden och spar- och investeringsunionen.

- 2b. Faciliteten för expanderande företag ska på ett samordnat och konsekvent sätt tillhandahålla en heltäckande uppsättning finansieringsverktyg anpassade till de expanderande företagens unika behov, inbegripet indirekt och direkt eget kapital, kapital likställt med eget kapital, riskkapital, lån, garantier och blandfinansieringsinsatser, för att locka privata investerare att stödja finansiering för expansion och underlätta utträdesalternativ, och ska prioritera investeringar som möjliggör industriell expansion och förenklad tillgång för små och medelstora företag och små midcapföretag.
3. Faciliteten för expanderande företag ska gripa in där marknadsinvesteringarna inte kan tillhandahålla tillräckligt med finansiering för europeiska expanderande företag, även när det behövs för att skydda unionens strategiska resurser, intressen, oberoende eller ekonomiska säkerhet.
4. Faciliteten för expanderande företag ska utnyttja offentliga investeringar som katalysator för betydande privata och institutionella kapitalflöden, exempelvis från privata investeringsfonder, företag, pensionsfonder, försäkringsbolag och andra långsiktiga investerare, och på så sätt fördjupa de europeiska kapitalmarknaderna och bidra till expanderande företags hållbara tillväxt.

Artikel 23

Exklusivitetsklausul

1. Under den fleråriga budgetramen 2028-2034 ska budgetgarantier, finansieringsinstrument eller finansieringsinstrument som genomförs direkt av kommissionen i enlighet med artikel 219 i budgetförordningen till stöd för politiska mål på unionens territorium inrättas uteslutande på grundval av detta avsnitt.
2. [Budgetgarantin, inom det maximala belopp som avses i artikel 21.3, och finansieringsinstrument, även när de kombineras med icke-återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, får användas för att tillhandahålla stöd enligt andra unionsprogram, inbegripet EU:s innovationsfond för utsläppshandelssystemet, och andra unionsprogram som finansieras från andra källor än unionsbudgeten, i enlighet med målen för de programmen.]

Artikel 24

Unionskomponent och medlemsstatskomponent

1. EKF:s InvestEU-instrument ska bestå av en unionskomponent och en medlemsstatskomponent. När så är lämpligt får dessa komponenter användas på ett kompletterande sätt, inbegripet genom en kombination av medel i en skiktad struktur för att uppnå bättre risktäckning och säkerställa en effektivare användning av unionsmedel och nationella medel. I den skiktade strukturen i EKF:s InvestEU-instrument ska medlen från medlemsstatskomponenten vara efterställda medlen från unionskomponenten.
2. Särskilda bidrag till EKF:s InvestEU-instrument i enlighet med artikel 5.1 får lämnas i överensstämmelse med artiklarna 211.2 och 221.2 i budgetförordningen. Särskilda bidrag till budgetgarantin inom EKF:s InvestEU-instrument ska medföra ett tilläggsbelopp till den budgetgaranti som avses i artikel 21.3.
- 2a. Medlemsstatskomponenten ska åtgärda specifika marknadsmisslyckanden eller suboptimala investeringssituationer i en eller flera regioner eller medlemsstater.

Artikel 24a

Kombinationer

1. Stöd från EU-garantin enligt denna förordning, unionens stöd via de finansieringsinstrument som inrättats genom programmen under föregående programperiod och unionens stöd från EU-garantin enligt förordning 2015/1017 och förordning 2021/523 får kombineras för att ge stöd till finansiella produkter som genomförs eller ska genomföras av genomförandepartnerna inom ramen för denna förordning.
2. EU-garantin får beviljas för att täcka finansierings- och investeringstransaktioner som är stödberättigande enligt denna förordning med avseende på kombinationer och den får täcka förluster i samband med finansierings- och investeringstransaktioner som täcks av det kombinerade stödet.

Artikel 25

Grupp av genomförandepartner

1. EKF:s InvestEU-instrument ska genomföras av genomförandepartner i en modell med öppen arkitektur, där internationella finansinstitut, nationella utvecklingsbanker och institutioner ingår, men med erkännande av EIB-gruppens särskilda roll. Genomförandet av EKF:s InvestEU-instrument ska bygga på både nya pelarbedömda genomförandepartner och den befintliga gruppen av genomförandepartner som bedömts enligt InvestEU-programmets pelare, och det ska i möjligaste mån bygga på befintliga avtalsarrangemang, relevanta finansiella produkter, garantiavtal, mallar för rättsliga och avtalsmässiga arrangemang samt etablerade övervaknings- och rapporteringsverktyg.
2. Med avvikelse från artikel 211.5 i budgetförordningen och med förbehåll för artikel 12 i den här förordningen, får genomförandet av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, anförtros en sådan enhet som avses i artikel 62.1 första stycket c i budgetförordningen.

Kapitel III

Övergripande verksamheter

Artikel 26

EKF:s projektrådgivning

1. EKF:s projektrådgivning ska göras tillgänglig för instrument för återbetalningspliktigt och icke-återbetalningspliktigt stöd. Åtgärder och verksamheter som ges stöd enligt detta kapitel ska bidra till det allmänna målet i artikel 3.1 och, när så är relevant, stödja och komplettera verksamheter enligt kapitel IV, V, VI och VII.

2. En central ingång till specialiserade rådgivnings- och företagsaccelerationstjänster ska tillhandahållas. Dessa tjänster får omfatta följande:
- a) Tjänster för investeringsrådgivning, inbegripet marknadsutveckling och rådgivning till stöd för kartläggning, utarbetande, utveckling, strukturering, upphandling och genomförande av investeringsprojekt.
 - aa) Tjänster för att stärka de projektansvarigas och finansförmedlarnas kapacitet att genomföra finansierings- och investeringstransaktioner och förbättra förståelsen och användningen av finansieringsinstrument för att ta vara på hela deras potential. Sådant stöd kan avse varje fas i ett projekts livscykel eller i finansieringen av en stödmottagande enhet.
 - b) Specialiserade rådgivnings- och företagsaccelerationstjänster med inriktning på projektansvariga och företag inom strategiska sektorer, inbegripet små och medelstora företag och små midcapföretag, uppstartsföretag och expanderande företag, särskilt de som utvecklar eller inför innovativa lösningar, för att stödja och underlätta deras tillgång till EKF-finansiering, främja synergier med andra finansieringskällor, underlätta kontaktförmedling med privata investerare och främja förståelsen av de möjligheter som kapitalmarknadsbaserad finansiering erbjuder.
 - ba) Stöd till uppbyggnaden av projektplanering och förberedandet av potentiella investeringsprojekt inom EKF:s InvestEU-instrument och underlättandet av vidareutvecklingen av dem.
3. EKF:s projektrådgivning ska, när så är lämpligt, samarbeta med industriallianser och europeiska kluster eller andra relevanta europeiska grupperingar och nätverk. Rådgivningen ska vara tillgänglig inom varje politikområde och omfatta alla relevanta sektorer, och får också ge stöd till övergripande åtgärder och allmänna mål.

4. Kommissionen får ingå rådgivningsavtal med rådgivningspartner och tjänsteleverantörer i enlighet med behoven inom varje politikområde. Kommissionen och rådgivningsparterna, främst EIB-gruppen, internationella finansinstitut och nationella utvecklingsbanker och institutioner, ska ha ett nära samarbete för att säkerställa effektivitet, synergier och en verklig geografisk täckning i hela unionen, med beaktande av befintliga strukturer och verksamheter.
5. Oavsett med vilket budgetinstrument rådgivningstjänsterna införskaffas eller tillhandahålls ska tjänsternas tillhandahållare och mottagare väljas ut i enlighet med principerna om öppenhet, likabehandling och undvikande av intressekonflikter, inbegripet professionella intressekonflikter.
6. Under genomförandet av EKF:s projektrådgivning ska kommissionen, rådgivningspartner och andra tjänsteleverantörer i förekommande fall samarbeta med andra av unionens eller medlemsstaternas offentliga eller privata leverantörer av rådgivning och stödtjänster, inbegripet EU for Business-nätverket.

Artikel 27

EU for Business-nätverket

1. EU for Business-nätverket ska inrättas.
 - 1a. Syftet med EU for Business-nätverket är att hjälpa unionsföretagen att bli mer konkurrenskraftiga och innovativa, växa och expandera inom och utanför den inre marknaden, med särskild inriktning på små och medelstora företag, uppstartsföretag, expanderande företag och små midcapföretag.

- 1b. EU for Business-nätverket ska ha unionsvid och geografiskt balanserad täckning, med hänsyn tagen till särdragen i alla medlemsstater och typer av regioner i unionen, inbegripet de mindre utvecklade regionerna, övergångsregioner, områden och unionens yttersta randområden.
- 1c. Verksamheten inom EU for Business-nätverket får omfatta sådana åtgärder för företagsstöd som avses i artikel 28.

Artikel 28

Företagsstöd

1. EKF ska genomföra övergripande verksamheter med inriktning på att stärka de små och medelstora företagens konkurrenskraft och uppnå additionalitet på unionsnivå, med beaktande av befintliga eller nya strukturer och arbete i medlemsstaterna, bland annat på följande sätt:
- a) Tillhandahålla integrerad företagsrådgivning och stöd till företag, inbegripet i form av ekonomiskt stöd till tredje parter.
 - b) Tillhandahålla partnerskapsmöjligheter och kapacitetsuppbyggnad, inbegripet kapacitetsuppbyggnad för nationella kontaktpunkter och underlättande av deras nätverksarbete för att förbättra det faktiska deltagandet i EKF, även för mindre erfarna enheter inom EKF.
 - c) Tillhandahålla stöd och assistans för tillgång till teknik, teknisk infrastruktur och faciliteter, stöd för marknadsupptagning av innovation och stöd för företagsorganisationer, små och medelstora företag och små midcapföretag, inbegripet uppstartsföretag och expanderande företag, att delta i samarbetsinriktade plattformar och sektorer.

- d) Främja företagens förståelse av unionens politik samt få synpunkter på dess effektivitet.
- e) Öka tillgången till och tillgängligheten av finansiering, i synnerhet, som en prioritering, för små och medelstora företag, även inbegripet mikrofinansiering och stöd till sociala företag, samt för små midcapföretag.
- f) Underlätta marknadstillträde, bland annat genom stöd till de små och medelstora företagens internationalisering och tillhandahållande av marknadskunnande, även i mindre utvecklade regioner, övergångsregioner, ömråden och de yttersta randområdena.
- g) Förbättra företagsklimatet för små och medelstora företag och främja nya affärsmöjligheter för små och medelstora företag genom att bland annat stödja tillvaratagande av immateriella rättigheter, standardiseringsarbete och offentlig upphandling.
- h) Främja entreprenörskap, inbegripet bland kvinnor och ungdomar, och inhämtande av företagar- och affärskompetens.

Artikel 29

Särskilda åtgärder för små och medelstora företag för att öka de små och medelstora företagens medverkan

Varje politikområde inom EKF ska stödja särskilda åtgärder för små och medelstora företag som riktar sig till små och medelstora företag, uppstarts företag och expanderande företag för att säkerställa ett effektivt och meningsfullt deltagande av små och medelstora företag i arbetsprogram, särskilt genom följande:

- a) Skräddarsydda åtgärder för att öka små och medelstora företags deltagande i ansökningsomgångar och säkerställa att kriterierna och villkoren för stödberättigande är utformade för att sänka inträdeshindren och öka de små och medelstora företagens deltagande,

- b) Åtgärder som endast riktar sig till små och medelstora företag inom strategiska sektorer i syfte att främja innovation, företagsacceleration, kommersialisering och expansion.
- c) Åtgärder inom ramen för EKF:s verktyg för industripolitisk samordning, med ytterligare stödåtgärder för små och medelstora företag för att säkerställa ett effektivt och meningsfullt deltagande av små och medelstora företag, särskilt enligt artiklarna 16, 17 och 19.
- d) Bidrag från politikområdena till budgetgarantier och/eller finansieringsinstrument för små och medelstora företag inom EKF:s InvestEU-instrument, i enlighet med artikel 21.4, avsedda för finansiering av små och medelstora företag, i linje med de specifika målen för det bidragande politikområdet.

Artikel 30

Stöd till kompetensutveckling

EKF ska finansiera verksamheter till stöd för kompetensutveckling, särskilt inom strategiska sektorer, och bygga upp starka förbindelser mellan högre utbildning, yrkesutbildning, tillämpad forskning och näringsliv för en smidig, innovativ och konkurrenskraftig ekonomi. Detta stöd för kompetensutveckling ska omfatta stöd till en europeisk kompetensgaranti till stöd för omställningar i värdekedjan till förmån för strategiska tillväxtsektorer eller yrken på hela arbetsmarknaden genom kompetensinventering, kompetenslyft och omskolning av arbetskraften och yrkesutbildningspartnerskap för att stärka samarbetet mellan yrkesutbildningsanordnare och företag, särskilt små och medelstora företag, och koppla samman dem med regionala industriekosystem.

Artikel 31

Tillgång till unionsfinansiering

1. [I enlighet med artikel 150 i budgetförordningen ska EKF bidra till underhåll och utökning av det gemensamma området för utbyte av elektroniska uppgifter för deltagare för att säkerställa förenklad tillgång till unionsfinansiering. Bidraget ska inte ta hänsyn till formerna eller instrumenten för budgetgenomförande, och inbegripa rådgivningstjänster, företagsaccelerationstjänster och stöd till den gemensamma ingången för tillgång till unionsstöd i enlighet med förordning (EU) [XXX] [prestationsförordningen].]
2. EKF får stödja alla ytterligare verksamheter som underlättar och påskyndar tillgången till unionsfinansiering samt andra former av finansiering och investeringar och för att säkerställa utnyttjande och upptagning av resultat genom verktyg och instrument som koncepttest, driftsättningsbidrag, rådgivningstjänster, företagsstödtjänster och särskilda plattformar.

Kapitel IV

Stöd till ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin

Artikel 32

Särskilda bestämmelser till stöd för politik gällande ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin

1. Åtgärder som ges stöd enligt detta kapitel ska bidra till de allmänna målen i artikel 3.1 och de specifika målen i artikel 3.2 a.
2. Stöd till åtgärder enligt detta kapitel ska finansieras från den budget som fastställs i artikel 4.2 b och alla ytterligare bidrag som gjorts tillgängliga i enlighet med artikel 5.

Särskilda verksamheter till stöd för politik gällande ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin

1. Stöd till politikområdet ren omställning och utfasning av fossila bränslen i industrin ska särskilt genomföras genom följande verksamheter:
 - a) *Life-verksamheter*: tillhandahållande av stöd till bottom-up-projekt och alla berörda parter för demonstration, provning och marknadsupptagning av innovativa lösningar och för utveckling av bästa praxis i den rena omställningen och utfasningen av fossila bränslen i industrin, inbegripet den cirkulära ekonomin, natur och biologisk mångfald, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna samt övergången till ren energi, och även informationsverksamhet om klimat- och miljöfrågor på alla relevanta styrningsnivåer och till alla berörda parter.
 - b) Energieffektivitet, flexibilitetslösningar som energilagring och efterfrågehantering, nationella transmissions- och distributionsnät, digitalisering av energisystemen, integrerad förnybar energi, energireoveringar, återvinning och återanvändning av värme samt lösningar, system och tjänster för värme och kyla.
 - c) Lösningar för ren och förnybar energi och utfasning av fossila bränslen i industrin, inbegripet elektrifiering av energiintensiva industrier, förnybara och koldioxidsnåla bränslen, avskiljning, lagring och användning av koldioxid, såsom avskiljning och lagring av biogena koldioxidutsläpp och avskiljning och lagring av atmosfärisk koldioxid (DACCS), i sektorer där det är svårt att minska utsläppen och tillhörande infrastruktur, och i städer och landsbygdsområden, inbegripet för energi, transport och byggnader.
 - d) Införskaffande, produktion, lagring, distribution och upptagning av förnybara och koldioxidsnåla bränslen och elektrifiering, för att underlätta fossilfri transport och mobilitet.
 - e) Rena, multimodala, interoperabla, digitaliserade, säkra och tillgängliga lösningar för transport och mobilitet, inbegripet rörliga resurser samt infrastrukturer, system och drift, och deras integrering i den industriella produktionen och i leveranskedjan.

- f) Stöd till utveckling och driftsättning av smart mobilitet, inbegripet mobila tillgångar, infrastruktur, uppkopplade och automatiserade mobilitetslösningar, smarta trafikledningssystem och därtill hörande tjänster.
- g) Tillverkning av ren teknik och dess leveranskedja, såsom expansion av tillverkningskapaciteten för nettonollteknik och dess leveranskedjor samt expansion av befintliga produktionsanläggningar, bland annat genom ekonomiskt stöd till strategiska projekt enligt förordning (EU) 2024/1735.
- h) Stärka unionens kapacitet inom innovation och industriell driftsättning av avancerad tillverkning, avancerade material och teknik som ersätter eller minskar användningen av råmaterial.
- i) Cirkulär ekonomi, inbegripet förebyggande, återanvändning, reparation, återtillverkning, återvinning och återvinning av material och produkter samt diversifiering av utbudet.
- ia) Hållbara lösningar för klimatåtgärder inom leveranskedjorna för jordbruksbaserade livsmedel och skogsbruk.
- j) Klimat- och vattenresiliens, vattneffektivitet och världshavshälsa.
- k) Förebyggande, begränsning och rening av föroreningar och naturbaserade och andra lösningar för att skydda, återställa och höja miljöns kvalitet, däribland luft, vatten, hav och jord, och hejda och vända förlusten av biologisk mångfald och åtgärda försämringar av ekosystem.
- l) Investeringar, innovation och modernisering inom sektorer av den hållbara blå ekonomin, såsom varvsindustri och sjöfart, offshoreenergi, oceanövervakningsteknik, blå teknik och bevarande av ekosystem.
- m) Hållbarhet och ren omställning för små och medelstora företag.

- n) Marknadsupptagning, kapacitetsuppbyggnad och kompetensutveckling för den rena omställningen, inbegripet omställningen till ren energi och åtgärder på energiefterfrågesidan (t.ex. nettonollindustriakademier) och omställning till hållbar och säker transport och mobilitet och hållbar turism i städer, på landsbygden, i kustområden, i lokalsamhällen och i byggnader.
 - o) Stöd till åtgärder för utarbetande, genomförande, övervakning och verkställande av unionens relevanta rättsakter och politikområden. Detta inbegriper stöd till relevanta institutioner, samarbete mellan nationella myndigheter och med berörda parter, kapacitetsuppbyggnad, inbegripet kapacitetsuppbyggnad för nationella kontaktpunkter, undersökningar samt utveckling och driftsättning av verktyg och infrastrukturer, inbegripet it-infrastruktur och it-verktyg.
 - oa) Stöd till utvecklingen av mätningsskapitet, referensmaterial och kalibreringstjänster, inbegripet verksamheter som främjar spårbarhet, standardisering och industriell driftsättning, med direkt anknytning till de verksamheter som beskrivs i led a–o ovan.
2. Stöd som tillhandahålls genom de verksamheter som avses i punkt 1 får tillhandahållas i alla former, inbegripet genom sådan forsknings- och innovationssamverkan som fastställs i förordning (EU) [XXX] [ramprogrammet för forskning och innovation] och anges i en särskild del av arbetsprogrammet.

Artikel 34

Kompletterande regler

1. För verksamheter till stöd för samordnings- och stödåtgärder på området för energieffektivitet och omställning till ren energi får unionsstödet omfatta upp till [100] % av de stödberättigande kostnaderna utan att det påverkar tillämpningen av samfinansieringsprincipen.

2. Med avvikelse från artikel 184.6 i budgetförordningen får den behöriga utanordnaren för verksamheter till stöd för samordnings- och stödåtgärder på området för energieffektivitet och omställning till ren energi och Life-verksamheter som avses i artikel 33.1 a i den här förordningen godkänna eller kräva, i form av en schablonsats, finansiering för att täcka indirekta kostnader hos bidragsmottagaren på upp till 25 % av de totala stödberättigande direkta kostnaderna, exklusive direkta stödberättigande kostnader för underentreprenad, ekonomiskt stöd till tredje parter och eventuella enhetskostnader eller schablonbelopp där indirekta kostnader ingår.
3. Arbetsprogrammet ska säkerställa samstämmighet med de typer av åtgärder som planeras att genomföras inom ramen för den innovationsfond som avses i artikel 10a.8 i direktiv 2003/87/EG⁴⁸ och samstämmighet och komplementaritet med förordning (EU) [XXX] [Fonden för ett sammanlänkat Europa].
4. Arbetsprogram som antas i enlighet med reglerna i denna förordning enligt detta kapitel ska i en särskild del integrera och säkerställa samstämmighet med verksamheter som rör konkurrenskraft och samhälle vilka får stöd inom ramen för förordning (EU) [XXX][ramprogrammet Horisont Europa för forskning och innovation].

⁴⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj>).

Artikel 35

Konkurrensutsatta anbudsförfaranden

1. Tilldelningsförfaranden enligt detta kapitel får utgöras av konkurrensutsatta anbudsförfaranden. Differenskontrakt, differenskontrakt för koldioxid och kontrakt med fasta premier till stöd för investeringar i utfasning av fossila bränslen får tilldelas i konkurrensutsatta anbudsförfaranden, förutsatt att unionens ekonomiska intressen skyddas och unionsbudgetens exponering är begränsad till ett maximalt bidrag.
- 1a. Konkurrensutsatta anbudsförfaranden som avses i punkt 1 får genomföras genom och i enlighet med något av de instrument för budgetgenomförande som anges i artikel 12.

KAPITEL V

**STÖD TILL HÄLSA, BIOTEKNIK, JORDBRUK OCH
BIOEKONOMI**

Artikel 36

**Särskilda bestämmelser till stöd för politik gällande hälsa, bioteknik, jordbruk och
bioekonomi**

1. Åtgärder som ges stöd enligt detta kapitel ska bidra till de allmänna målen i artikel 3.1 och de specifika målen i artikel 3.2 b.
2. Stöd till åtgärder enligt detta kapitel ska finansieras från den budget som fastställs i artikel 4.2 c och alla ytterligare bidrag som gjorts tillgängliga i enlighet med artikel 5.

Särskilda verksamheter

1. Stöd till politik gällande hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi ska särskilt genomföras genom följande verksamheter:
 - a) Stärka och skydda hälsa, inbegripet gränsöverskridande hälsa, genom att prioritera främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar under hela livet, genom att främja tidig upptäckt, diagnos och behandling, genom att stärka innovationen och genom hälsa inom alla politikområden och One Health, med särskild tonvikt på överförbara och icke-överförbara sjukdomar inklusive psykisk hälsa, neurodegenerativa sjukdomar, hjärt-kärlsjukdomar, sällsynta sjukdomar, cancer och andra sjukdomar, inbegripet sådana som har samband med föroreningar och klimatförändringar, antimikrobiell resistens, sexuell hälsa och reproduktionshälsa samt genom stärkta globala hälsoinitiativ och globalt samarbete.
 - b) Stärka hälsosystemens effektivitet, tillgänglighet, hållbarhet, innovation och resiliens genom att bygga ut åtkomst till och delning, användning och återanvändning av hälsodata och digitala verktyg, infrastrukturer och tjänster, bland annat för att understödja det europeiska hälsodataområdet, driftsätta lösningar som bygger på artificiell intelligens och digital teknik eller robotteknik och andra innovativa strategier inom hälso- och sjukvård, verka för den digitala omställningen i hälso- och sjukvården, förbättra rättvis tillgång till kvalitativa, patientcentrerade, resultatbaserade vårdtjänster med särskilt fokus på folkhälsa och vårdpersonal, främja evidensbaserat beslutsfattande bland annat genom att stödja utvärderingar av medicinsk teknik, stödja kliniska prövningar, inklusive kliniska prövningar som omfattar flera länder, integrera det arbete som sker i de europeiska referensnätverken, tillhandahålla digitala lösningar för övervakning och samordning, uppmuntra utbyte av bästa praxis, kapacitetsuppbyggnad, och integrerat arbete i de nationella hälsosystemen, inbegripet, när så är lämpligt, åtgärder och nätverk mellan behöriga hälsomyndigheter, för att säkerställa samstämmighet och effektivitet i hela unionen.

- c) Främja utveckling, produktionskapacitet, tillverkning och industriellt driftsättning av hälsoteknik, för att öka hälso- och sjukvårdssektorns konkurrenskraft, bland annat genom utveckling av avancerade terapier såsom ATMP (läkemedel för avancerad terapi) och strategiska projekt som anges i unionslagstiftningen, och för att säkerställa tillgång i unionen till läkemedel, medicintekniska produkter, medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik, kritiska läkemedel, digitala lösningar och medicinska motåtgärder av relevans för beredskap vid och reaktioner på gränsöverskridande hälsohot, samt främja hälso- och sjukvårdssektorns konkurrenskraft och resiliens genom att säkerställa att sådana produkter är innovativa, säkra, åtkomliga och tillgängliga till överkomliga priser, för att på så sätt verka för rättvis tillgång i hela unionen.

- e) Skydda människor genom att stödja utveckling, genomförande och övervakning av hälsosäkerhetspolitik för att bekämpa allvarliga gränsöverskridande hot mot människors hälsa, i samarbete med medlemsstaternas myndigheter och berörda parter samt samordna unionens och medlemsstaternas planer för förebyggande, beredskap och insatser.

- ea) Stödja upptäckt, utveckling, riskminskning, demonstration, pilotverksamhet, användning och expansion av biotekniska innovationer, påskynda marknadsintroduktion och marknadsupptagning av biotekniska lösningar, stärka framväxande värdekedjor och ge tillgång till finansiering och annat stöd till bland annat små och medelstora företag, uppstarts företag, organisationer som bedriver forskning, vårdgivare, expanderande företag, kompetent arbetskraft och innovativa företag.

- f) Främja en innovativ, hållbar och konkurrenskraftig bioekonomisektor i unionen, bland annat inom hälsa, bioteknik, biobaserade material och produkter, utnyttjande av restprodukter från jord- och skogsbruk och livsmedelsavfall, koldioxidnegativa produkter, biotillverkning och biobaserade kemikalier, särskilt genom stöd till upptäckt, utveckling, riskminskning, demonstration, pilotverksamhet, tillverkning och expansion av bioekonomiska innovationer, genom påskyndande av marknadsintroduktion och marknadsupptagning av biobaserade material från jord- och skogsbruk och akvatiska resurser och genom påskyndande av bioekonomiska lösningar, genom stärkande av framväxande värdekedjor samt genom att verka för kompetent arbetskraft och genom att ge tillgång till finansiering och annat stöd för små och medelstora företag, uppstarts företag, expanderande företag och innovativa företag.
- g) Främja konkurrenskraft, innovation, hållbarhet, resiliens och rättvisa inom jordbruk, fiske, vattenbruk och skogsbruk, i livsmedelssystem inbegripet livsmedelsbearbetning och i landsbygds- och kustområden. Detta inbegriper deras roll i omställningen till en klimatneutral, klimatreliant, vattensmart och naturpositiv ekonomi, skyddet av biologisk mångfald och naturresurser, när det gäller att bidra till långsiktig vattenkvalitet och tryggad livsmedelsproduktion och till unionens långsiktiga livsmedelstrygghet samt när det gäller att skydda djurs hälsa och växtskyddet.
- h) Stödja åtgärder för utarbetande, genomförande, övervakning och verkställande av unionens relevanta rättsakter och politikområden. Detta inbegriper stöd till relevanta institutioner, samarbete mellan nationella myndigheter och med berörda parter, kapacitetsuppbyggnad, inbegripet kapacitetsuppbyggnad för nationella kontaktpunkter, undersökningar samt utveckling och driftsättning av verktyg och infrastrukturer, inbegripet it-infrastruktur och it-verktyg.

2. Arbetsprogram som antas i enlighet med reglerna i denna förordning enligt detta kapitel ska i en särskild del innehålla och säkerställa samstämmighet med verksamheter som rör konkurrenskraft och samhälle vilka får stöd inom ramen för förordning (EU) [XXX] [ramprogrammet Horisont Europa för forskning och innovation].

KAPITEL VI

STÖD TILL DIGITALT LEDARSKAP

Artikel 38

Särskilda bestämmelser till stöd för politik gällande digitalt ledarskap

1. Åtgärder som ges stöd enligt detta kapitel ska bidra till de allmänna målen i artikel 3.1 och de specifika målen i artikel 3.2 c.
2. Stöd till åtgärder enligt detta kapitel ska finansieras från den budget som fastställs i artikel 4.2 d och alla ytterligare bidrag som tilldelas i enlighet med artikel 5.

Artikel 39

Särskilda verksamheter till stöd för politik gällande digitalt ledarskap

2. Stöd till digitalt ledarskap ska särskilt genomföras genom följande verksamheter:
 - a) Utveckling och utformning av hållbar central digital teknik och hållbara centrala digitala produkter och tjänster som återspeglar unionens värden, bland annat genom forskning och innovation, tillämpad forskning, tekniköverföring, industriell driftsättning och marknadsupptagning.

- b) Skapande av attraktiva, konkurrenskraftiga, säkra och resilienta digitala ekosystem, inbegripet för disruptiva innovativa företag, små och medelstora företag, uppstarts företag och expanderande företag samt framväxande industriledare i den digitala sektorn, så att de kan stanna kvar, växa och frodas i unionen, och hjälp till dem att expandera och utöka sina marknader, även genom upphandling och standardisering, samt stärkt försörjningstrygghet för avancerad digital teknik och tjänster genom stöd till erforderlig kapacitet, inbegripet produktionskapacitet, och avancerad digital kompetens.
- c) Sätta in avancerade, säkra och hållbara digitala tillämpningar, infrastrukturer och tjänster i hela unionen, med principer om inbyggd cybersäkerhet och cybersäkerhet som standard integrerade under hela deras livscykel, inbegripet genom åtgärder för att bedriva forskning och innovation, utveckla, producera, tillverka, bygga, modernisera, slutföra eller driftsätta avancerade digitala infrastrukturer, transeuropeiska digitala nät och säker och interoperabel digital offentlig infrastruktur i stor skala som är gränsöverskridande och fungerar som centrala möjliggörande faktorer för den digitala omställningen och stödjer samhällets resiliens och beredskap, vilket därigenom tillför ett tydligt mervärde till näringsliv, offentliga tjänster och allmänhet. När så är relevant ska dessa åtgärder samordnas med nationella investeringar och ta vara på outnyttjad potential för att skapa en inhemsk marknad för avancerad digital teknik i enlighet med artikel 10.
- d) Stödja unionens digitala omställning av offentlig och privat sektor, bland annat gränsöverskridande interoperabilitet och tjänsteintegrering och stöd till utveckling och spridning av avancerad digital kompetens, vilket inbegriper cybersäkerhetskompetens, och tillhandahålla nödvändigt stöd för att påskynda och fördjupa upptagningen och driftsättningen av digitala lösningar inom den privata sektorn med ett fokus på komplex teknik, och digitaliseringen av den offentliga sektorn inbegripet säkerställandet av enhetliga, unionsomfattande, interoperabla digitala offentliga tjänster och maximerad effektivitet för näringsliv och allmänhet.

- e) Stöd till åtgärder för utarbetande, genomförande, övervakning och verkställande av unionens relevanta lagstiftning och politik. Detta inbegriper stöd till relevanta institutioner, samordning och samarbete mellan nationella myndigheter och med berörda parter, kapacitetsuppbyggnad, inbegripet kapacitetsuppbyggnad för nationella kontaktpunkter, undersökningar samt utveckling och driftsättning av verktyg och infrastrukturer, inbegripet it-infrastruktur och it-verktyg.
3. Verksamheter enligt detta kapitel ska stödja utveckling, innovation, driftsättning och upphandling av kapacitet, infrastruktur, produkter, tjänster, teknik och förmågor för avancerad cybersäkerhet, i syfte att stärka EU:s cybersäkerhetsekosystem och säkerställa resiliens och säkerhet i kritiska infrastrukturer och digitala leveranskedjor, samt ytterligare stärka unionens cybersäkerhetsberedskap och situationsmedvetenhet vad gäller hotlandskapet och förbättra detekteringsförmågan och incidenthanteringen. Dessa verksamheter ska även stödja konkurrenskraften hos unionens cybersäkerhetsindustribas, utveckling av cybersäkerhetskompetens och förbättrad cybermognad i den europeiska industribasen, även i små och medelstora företag.
4. Arbetsprogram som antas i enlighet med reglerna i den här förordningen enligt detta kapitel ska i en särskild del integrera och säkerställa samstämmighet med verksamheter som rör konkurrenskraft och samhälle inom ramen för förordning (EU) [XXX][ramprogrammet Horisont Europa för forskning och innovation].

KAPITEL VII

STÖD TILL RESILIENS OCH SÄKERHET, FÖRSVARSPINDUSTRI OCH RYMDFRÅGOR

Artikel 40

Särskilda verksamheter till stöd för resiliens, säkerhet, försvarsindustri och rymdfrågor

1. Åtgärder som får stöd enligt detta avsnitt ska bidra till de allmänna mål som anges i artikel 3.1 och de specifika mål som anges i artikel 3.2 d.
2. Stöd till åtgärder enligt detta kapitel ska finansieras från den budget som fastställs i artikel 4.2 e och alla ytterligare bidrag som gjorts tillgängliga i enlighet med artikel 5.

Artikel 41

Synergier på rymd- och försvarsområdet

1. En rådgivande nämnd för rymd och försvar inrättas härmed.
 - 1a. Den rådgivande nämnden för rymd och försvar får ge råd till kommissionen om samordning, samstämmighet och komplementaritet mellan rymdverksamheter och försvarsindustriverksamheter i enlighet med artikel 3.2 d.2 och d.3, om prioriteringar och om tillhörande former av unionsstöd för att öka effektiviteten i investeringarna och ändamålsenligheten i resultaten.
 - 1b. Ledamöterna i den rådgivande nämnden för rymd och försvar ska utses av medlemsstaterna, och nämnden ska anta sin egen arbetsordning. Företrädare för utrikestjänsten och relevanta unionsbyråer, såsom EDA, får också bjudas in att delta som observatörer.

AVSNITT 1

STÖD TILL POLITIK GÄLLANDE RESILIENTA VÄRDEKEDJOR FÖR RÅMATERIAL

Artikel 42

Särskilda verksamheter till stöd för politik gällande resilienta värdekedjor för kritiska råmaterial

1. Stöd till politik gällande resilienta värdekedjor för kritiska råmaterial ska särskilt genomföras genom följande verksamheter:
 - a) Stöd till stärkt kapacitet i unionen inom prospektering, utvinning, bearbetning, materialåtervinning, återanvändning och återvinning av kritiska råmaterial.
 - b) Inköp av kritiska råmaterial, i linje med ekonomiska säkerhetsbehov och den gröna och den digitala omställningen, i syfte att minska risken för avbrott i försörjningen för företag i unionen, inbegripet upprättande och förvaltning av lager av kritiska råmaterial i samordning med medlemsstaterna och industrin.
 - c) Ekonomiskt stöd till strategiska projekt enligt förordningen om kritiska råmaterial.
 - ca) Stöd till åtgärder för utarbetande, genomförande, övervakning och verkställande av relevanta unionsrättsakter och politikområden, inbegripet till kapacitetsuppbyggnad avseende nationella kontaktpunkter.
2. Stöd som genomförs genom de verksamheter som avses i punkt 1 får tillhandahållas i alla former, inbegripet genom sådan forsknings- och innovationssamverkan som fastställs i ramprogrammet för forskning och innovation och anges i en särskild del av arbetsprogrammet.

3. Arbetsprogram som antas i enlighet med reglerna i den här förordningen enligt detta avsnitt ska i en särskild del integrera och säkerställa samstämmighet med verksamheter som rör konkurrenskraft och samhälle inom ramen för förordning (EU) [XXX][ramprogrammet Horisont Europa för forskning och innovation].

AVSNITT 2

STÖD TILL FÖRSVARSPOLITIK

Artikel 44

Särskilda verksamheter till stöd för försvarspolitik

1. Stöd till försvarspolitik ska särskilt genomföras genom följande verksamheter:
- a) Stöd till inrättande av europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse enligt artikel 45.
 - b) Stöd till försvarsrelaterad forskning och utveckling, innovation och teknisk överlägsenhet enligt artikel 46.
 - c) Stöd till försvarsindustrins reaktionssnabbhet, industriella expansion och resiliens enligt artikel 47.
 - ca) Stöd till möjliggörande faktorer med anknytning till den unionsomfattande marknaden för försvarsutrustning enligt artikel 47a.
 - d) Stöd till samarbete vid gemensam försvarsrelaterad upphandling, underhållsverksamhet och tillgång enligt artikel 48.
 - e) Stöd till militär transport enligt artikel 49.
 - ea) Stöd till innovativa och expansiva verksamheter för alla faser av försvarsprodukternas livscykel enligt artikel 49a.

3. Unionsstöd som genomförs genom de verksamheter som avses i punkt 1 får tillhandahållas i alla former som föreskrivs i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Sådant stöd får omfatta stöd till forsknings- och innovationssamverkan till enskilda enheter.
- 3a. Den verksamhet som avses i punkt 1 ska bedrivas med särskild betoning på samstämmighet med den strategiska vägledningen från Europeiska rådet, målen i den strategiska kompassen för säkerhet och försvar, agendan för försvarsberedskap och med de förmågeprioriteringar som fastställts inom ramen för Gusp, inklusive förmågeutvecklingsplanen och de samarbetsmöjligheter som identifierats inom ramen för den samordnade årliga försvarsöversikten. EKF ska ta vederbörlig hänsyn till medlemsstaternas samarbete inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco), initiativ och projekt inom Europeiska försvarsbyrån (EDA) samt de relevanta verksamheter som bedrivs av Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato), såsom Natos försvarsplaneringsprocess.

Artikel 45

Europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse

1. Europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse ska bestå av samarbetsinriktade industriprojekt som syftar till att stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft i hela unionen och samtidigt bidra till utveckling av sådana militära förmågor hos medlemsstaterna som är kritiska för unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen, inbegripet sådana förmågor som säkerställer tillträde till alla operativa områden, närmare bestämt land, hav, luft, rymden och cyberrymden.
2. Rådet får, på förslag från kommissionen, anta genomförandeakter för att uppdatera eller identifiera europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse genom beslut med kvalificerad majoritet. Rådet får ändra kommissionens förslag genom beslut med kvalificerad majoritet.

- 2a. Medlemsstater ska samordna utarbetandet av förslag till möjliga europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse på ett inkluderande sätt och vid behov med stöd av EDA.
- 2b. Innan kommissionen föreslår de genomförandeakter som avses i punkt 2 ska den kontrollera att de projektförslag som avses i punkt 2a uppfyller samtliga kriterier i punkt 4 och
- a) samråda med medlemsstaterna på ett inkluderande sätt och beakta deras synpunkter och förslag till möjliga europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse,
 - b) uppmana unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (*den höga representanten*) och EDA att tillhandahålla sin sakkunskap i syfte att säkerställa samstämmighet med de prioriteringar och mål som avses i punkt 4 b, särskilt de försvarsförmågeprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för Gusp och i synnerhet de som uttryckts gemensamt i förmågeutvecklingsplanen, för att komplettera den information som medlemsstaterna lämnar om projektförslagen, och
 - c) kontrollera att alla medlemsstater och associerade länder informerats om uppkomsten av ett projekt och fått möjlighet att delta.
3. Genom de genomförandeakter som avses i punkt 2 ska rådet
- a) fastställa målen och egenskaperna för det europeiska försvarsprojektet av gemensamt intresse i förhållande till de kriterier som anges i punkt 4,
 - b) uppskatta det totala ekonomiska värdet av det europeiska försvarsprojektet av gemensamt intresse, och
 - c) upprätta en förteckning över länder som deltar i det europeiska försvarsprojektet av gemensamt intresse vid tidpunkten för antagandet av genomförandeakten.

4. Ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse ska uppfylla samtliga följande kriterier:

- a) Projektet stärker avsevärt den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens konkurrenskraft, effektivitet och innovationskapacitet, särskilt genom att bidra till inrättandet av nya eller utvidgningen av befintliga gränsöverskridande samarbeten, inbegripet med små och medelstora företag och midcap-företag, genom att skapa positiva spridningseffekter på den inre marknaden, genom att avsevärt bidra till marknadsintegration och minskad marknadsfragmentering, genom att öka försvarsprodukternas interoperabilitet och utbytbarhet samt genom att sträva efter att minska strategiska beroenden, inbegripet genom diversifierad försörjning och utökad kapacitet.
- a) Projektet omfattar minst fyra medlemsstater, och alla medlemsstater och associerade länder ges en verklig möjlighet att delta i projektet.
- b) Projektet bidrar till utvecklingen av medlemsstaternas militära förmågor av kritisk betydelse för unionens säkerhets- och försvarsintressen och är förenligt med målen i den strategiska kompassen för säkerhet och försvar, med de försvarsförmågeprioriteringar som medlemsstaterna gemensamt enats om inom ramen för Gusp, särskilt enligt förmågeutvecklingsplanen, och med de samarbetsmöjligheter som fastställts i den samordnade årliga försvarsöversikten. De beaktar medlemsstaternas samarbete inom ramen för Pesco samt EDA:s initiativ och projekt. De beaktar relevanta verksamheter som bedrivs av Nato, såsom Natos försvarsplaneringsprocess, om sådana verksamheter tjänar unionens säkerhets- och försvarsintressen.
- c) Fördelarna med projektet omfattar en större del av unionen.
- d) Projekten ska vara särskilt betydande i fråga om storlek eller omfattning eller syfta till att minska en betydande teknisk eller finansiell risk, eller både och.
- e) De potentiella övergripande fördelarna med projektet uppväger kostnaderna, inbegripet på längre sikt.

- 4a. Inrättandet av ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse som är berättigat till unionsfinansiering ska omfatta en eller flera verksamheter som rör
- a) gemensam upphandling av försvarsprodukter,
 - b) snabbare anpassning till strukturförändringar av produktionskapaciteten för försvarsprodukter samt tillhörande stödjande verksamheter,
 - c) forskning om eller utveckling av nya försvarsprodukter eller uppgradering av befintliga sådana,
 - d) utveckling och upphandling av nödvändig infrastruktur.
- 4b. De medlemsstater som deltar i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse ska säkerställa att kriterier som är likvärdiga dem som anges i artikel 51 tillämpas i de kontrakt som avser sådana verksamheter inom ramen för det europeiska försvarsprojektet av gemensamt intresse som får unionsfinansiering, beroende på vilken typ av verksamheter i punkt 4a som avses.
- 4c. De medlemsstater som deltar i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse ska säkerställa att verksamheterna inom ramen för ett sådant projekt, även sådana verksamheter som inte stöds genom unionsfinansiering, uppfyller de mål som anges i artikel 3.2 d.2 och punkt 1 i den här artikeln och inte negativt påverkar projektets uppfyllande av de kriterier som anges i punkt 4 i den här artikeln.
5. Medlemsstater som deltar i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse får besluta att involvera Europeiska kommissionen, den höga representanten eller EDA som observatörer i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse när så är relevant.
6. Ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse, liksom dess specifika verksamheter, får inrättas inom ramen för de strukturer för europeiska försvarsmaterielprogram (Seap) som inrättats i enlighet med förordning (EU) 2025/2643.
- 6a. Endast medlemsstater och associerade länder, samt Seap:er som består av medlemsstater eller av medlemsstater och associerade länder, ska vara berättigade till finansiering för verksamheter inom ramen för europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse.

7. Medlemsstaterna får, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i EUF-fördraget, tillämpa stödprogram och tillhandahålla administrativt stöd till europeiska försvarsprojekt av gemensamt intresse.
8. Planering, uppförande och drift av produktionsanläggningar med anknytning till ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse får betraktas som en tvingande orsak som har ett väsentligt allmänintresse i den mening som avses i artiklarna 6.4 och 16.1 c i rådets direktiv 92/43/EEG och ett allmänintresse av större vikt i den mening som avses i artikel 4.7 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG, på grund av försvarsintressen i den mening som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 och av hänsyn till människors hälsa och säkerhet i den mening som avses i artikel 9.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG, under förutsättning att de övriga villkor som anges i de bestämmelserna är uppfyllda.
 - 8a. Medlemsstater som deltar i ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse ska årligen överlämna en gemensam rapport till kommissionen om genomförandet av verksamheterna inom ramen för projektet, inbegripet om uppfyllandet av de krav som anges i punkt 4c.
 - 8b. På förslag av kommissionen får rådet med kvalificerad majoritet ändra de genomförandeakter som antagits enligt punkt 2, bland annat genom att stryka ett projekt som europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse eller genom att återspegla ändringar av de delar som anges i punkt 3.
 - 8c. Alla medlemsstater och associerade länder ska ha möjlighet att ansluta sig till ett europeiskt försvarsprojekt av gemensamt intresse, förutsatt att det godkänns av alla medlemsstater som deltar i projektet.

Försvarsrelaterad forskning och utveckling, innovation och teknisk överlägsenhet

Verksamheter till stöd för försvarsrelaterad forskning och utveckling, innovation och teknisk överlägsenhet får särskilt omfatta följande:

- a) Samarbetsinriktade forskningsåtgärder på försvarsområdet, från grundforskning till tillämpad forskning, i enlighet med artikel 44.3a, till vilka resultaten från EDA:s teknikgrupper för försvarsförmåga kan bidra.
- b) Samarbetsinriktade utvecklingsåtgärder för nya eller uppgraderade försvarsprodukter och ny eller uppgraderad försvarsteknik, inbegripet utveckling av systemprototyper, provning, kvalificering eller certifiering, samt utveckling av teknik eller tillgångar som ökar effektiviteten under hela livscykeln för försvarsprodukter och försvarsteknik.
- c) Åtgärder som stöder disruptiv teknik på försvarsområdet.
- d) Åtgärder som stöder snabbare innovationscykler och integrering av teknik för försvar, inbegripet löpande forskning och utveckling samt tekniska utmaningar.
- e) Spin-in-åtgärder för att anpassa civil teknik till försvaret.

Försvarsindustrins reaktionssnabbhet, expansion och resiliens

1. Verksamheter till stöd för förbättrad reaktionssnabbhet, expansion och resiliens hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen i samband med anpassning av produktionskapaciteten för försvarsprodukter, inbegripet komponenter och råvaror till dessa, i den mån de är avsedda eller används i sin helhet för produktion av försvarsprodukter, får särskilt omfatta följande:
 - a) Optimering, utvidgning, modernisering, inbegripet automatisering, uppgradering eller ändrad användning av befintlig produktionskapacitet eller inrättande av ny produktionskapacitet för försvarsprodukter, komponenter och råmaterial, särskilt i syfte att öka produktionskapaciteten eller förkorta produktions- och leveransledtiderna, inbegripet genom upphandling eller förvärv av nödvändiga verktygsmaskiner och andra nödvändiga insatsvaror.
 - b) Inrättande av gränsöverskridande industripartnerskap, inbegripet genom offentlig-privata partnerskap eller andra former av industriellt samarbete, inbegripet små och medelstora företag, i en gemensam industriell insats, såsom gränsöverskridande samriskföretag, inbegripet verksamheter som syftar till att samordna anskaffning eller reservering och lageruppbyggnad av försvarsprodukter, komponenter och råmaterial till dessa, samt samordna produktionskapacitet och produktionsplaner.
 - c) Uppbyggnad och tillgängliggörande av reserverad snabbinsatstillverkningskapacitet för försvarsprodukter samt komponenter och råmaterial till dessa i enlighet med beställda eller planerade produktionsvolymerna.
 - d) Åtgärder som främjar industriell produktion och kommersialisering av försvarsprodukter utvecklade inom ramen för åtgärder som finansierats av unionen eller av annan samarbetsverksamhet som bedrivits med stöd från minst två medlemsstater, inbegripet genom inrättande av gränsöverskridande industripartnerskap, offentlig-privata partnerskap eller andra former av industriellt samarbete och genom expansion av inledande produktion och av licensproduktion, när så är lämpligt.

- e) Provning, inbegripet nödvändig infrastruktur, och, när så är lämpligt, renoveringscertifiering av försvarsprodukter i syfte att hantera deras föråldring och göra dem användbara för slutanvändarna.
 - f) Åtgärder för att minska industrins strategiska beroenden, inbegripet i syfte att ersätta komponenter som omfattas av restriktioner från ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland eller utveckla förmågan att ersätta eller avlägsna sådana komponenter.
- 1a. För åtgärder som får stöd enligt denna artikel får kommissionen på begäran förse medlemsstaterna och de associerade länderna med relevant åtgärdsdokumentation i syfte att undvika dubbelfinansiering av samma kostnader.

Artikel 47a

Stöd till möjliggörande faktorer med anknytning till den unionsomfattande marknaden för försvarsutrustning

1. Verksamheter till stöd för möjliggörande faktorer med anknytning till den unionsomfattande marknaden för försvarsutrustning får särskilt omfatta följande:
- a) Stöd till den europeiska militära försäljningsmekanismen för att säkerställa tillgången till försvarsprodukter i tid och volym och därigenom främja konkurrenskraften hos den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen [samt, när så är relevant, Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas], särskilt följande:
 - i) Stöd till inrättande, förvaltning och upprätthållande av försvarsindustriella beredskapspooler, samt en fortsättning av sådana pooler som inrättats inom ramen för förordning (EU) 2025/2643.
 - ii) Upprättande och upprätthållande av en samlad, centraliserad katalog (europeisk katalog över försvarsprodukter) över försvarsprodukter som utvecklats av den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen [och Ukrainas försvarstekniska och försvarsindustriella bas].

- b) Stöd till inrättandet och driften av strukturer för det europeiska försvarsmaterielprogrammet, som inrättats i enlighet med förordning (EU) 2025/2643.
 - c) Stärkt administrativ kapacitet för offentlig upphandling av försvarsprodukter och åtgärder som bidrar till att underlätta förfaranden för gemensam upphandling av försvarsprodukter.
3. De medlemsstater, associerade länder och Seap:er som inrättar en försvarsindustriell beredskapspool ska ge alla medlemsstater, associerade länder och Ukraina ett omedelbart och förmånligt inköp, eller användnings-/leasingoption, av de försvarsprodukter som ingår i den poolen. När medlemsstater eller, i förekommande fall, associerade länder gör inköp från den försvarsindustriella beredskapspool som inrättas, förvaltas och upprätthålls av en Seap ska upphandlingen betraktas som ett kontrakt som en regering tilldelas av en annan regering i enlighet med vad som avses i artikel 13 f i direktiv 2009/81/EG.
4. Kommissionen ska, efter samråd med EDA, hålla den europeiska katalog över försvarsprodukter som avses i punkt 1 a ii uppdaterad i enlighet med förordning (EU) 2025/2643. Medlemsstaterna[, Ukraina] och ekonomiska aktörer ska bjudas in att bidra till katalogen på frivillig basis, i enlighet med de nationella lagar och andra författningar som är tillämpliga.

Gemensam försvarsrelaterad upphandling, underhållsverksamhet och tillgång

1. Verksamheter till stöd för gemensam försvarsrelaterad upphandling, underhållsverksamhet och tillgång får särskilt omfatta samarbetet mellan medlemsstater och associerade länder inom följande områden:
 - a) Gemensam certifiering av försvarsprodukter.
 - b) Utveckling av gemensamma krav för försvarsprodukter.
 - c) Upphandling av försvarsprodukter.
 - d) Underhållsverksamhet för försvarsprodukter.
 - e) Dynamisk tillgänglighetsförvaltning av försvarsprodukter.

Verksamheter till stöd för gemensam försvarsrelaterad upphandling, underhållsverksamhet och tillgång ska syfta till att minska fragmenteringen och förbättra interoperabiliteten, och därmed uppnå stordriftsfördelar, säkerställa snabbare tillgång till nödvändig utrustning och stärka unionens och medlemsstaternas försvarsindustriella beredskap.

- 1a. Endast följande rättsliga enheter ska vara stödberättigade för åtgärder som avser gemensam försvarsrelaterad upphandling, underhållsverksamhet och tillgång:
 - a) Upphandlande myndigheter i medlemsstater eller associerade länder.
 - b) Internationella organisationer.
 - c) Seap:er.
 - d) EDA.

2. Medlemsstater och associerade länder som utför en åtgärd som avser gemensam försvarsrelaterad upphandling, underhållsverksamhet och tillgång ska med enhällighet utse en stödberättigad rättslig enhet till ombud som ska agera på deras vägnar vid åtgärden. Ombudet ska särskilt genomföra upphandlingsförfarandena och ingå de resulterande kontrakten med uppdragstagare på de deltagande ländernas vägnar. Ombudet får delta i åtgärden som bidragsmottagare och agera som samordnare för konsortiet. Ombudet får förvalta och kombinera medel från fonden och medel från de deltagande medlemsstaterna och associerade länderna.
3. Ombudet ska tillämpa kriterier likvärdiga dem som anges i artikel 51 på sina upphandlingsförfaranden och de kontrakt som ingås med uppdragstagare samt kräva att dessa kriterier tillämpas på underleverantörer.
4. Ombudet ska informera kommissionen om sådana garantier som avses i artikel 51.3. Ytterligare uppgifter om sådana garantier och riskreducerande åtgärder ska på begäran göras tillgängliga för kommissionen. Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 83.1 e om all information som lämnas i enlighet med den här punkten.
 - 4a. I de fall då unionen stöder gemensam försvarsrelaterad upphandling ska deltagande medlemsstater och associerade länder på begäran tillgängliggöra relevant upphandlingsrelaterad information, såsom huvudsakliga egenskaper, prestanda, enhetskostnader och leveranstider, för andra medlemsstater och associerade länder så att de i ett senare skede kan delta i den gemensamma försvarsrelaterade upphandlingen på rättvisa och rimliga villkor.
 - 4b. De begärande medlemsstaterna eller associerade länderna får lämna ut den upphandlingsrelaterade information som avses i punkt 4a till rättsliga enheter som är etablerade i unionen eller associerade länder och som agerar på deras vägnar, endast i syfte att möjliggöra deltagande i den gemensamma försvarsrelaterade upphandlingen och förutsatt att sådan information skyddas på lämpligt sätt.

5. Ett kontrakt som följer av en åtgärd som avser gemensam försvarsrelaterad upphandling, underhållsverksamhet och tillgång ska innehålla bestämmelser om inköp av ytterligare kvantiteter försvarsprodukter till andra medlemsstater, associerade länder eller Ukraina.
6. Vid tillämpningen av denna artikel avses med *ombud* en upphandlande myndighet enligt definitionerna i artikel 2.1.1 i direktiv 2014/24/EU⁴⁹ och artikel 3.1 i direktiv 2014/25/EU⁵⁰ som är etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land, EDA, en Seap som inrättats i enlighet med förordning (EU) 2025/2643 eller en internationell organisation som har utsetts av medlemsstaterna, associerade länder eller Ukraina att genomföra en gemensam försvarsrelaterad upphandling på deras vägnar.

Artikel 49

Stöd till militär transport⁵¹

1. Verksamheter till stöd för militär transport i unionen får omfatta följande:
 - a) Stöd till medlemsstaternas upphandling av transport- och logistikkapacitet med dubbla användningsområden.
 - b) Tillhandahållande, genom tjänstekontrakt med kommersiella aktörer, av transport- och logistikkapacitet med dubbla användningsområden.
 - ba) Stöd till inrättandet och driften av solidaritetspoolen, inbegripet dess digitala plattformar.

⁴⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>.

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>.

⁵¹ Denna artikel och relaterade bestämmelser kommer att behöva anpassas till resultatet av förhandlingarna om förordningen om militär transport.

- c) Stöd till digitalisering av processer som gäller militär transport, inbegripet tillstånd för militär transport och tullförfaranden och tullformaliteter.
- d) Förstärkning, modernisering, utvidgning och ändrad användning av industriell kapacitet för produktion och underhåll av transport- och logistikkapacitet med dubbla användningsområden som direkt bidrar till och förbättrar militär transport i unionen.
- e) Utbildning, omskolning och fortbildning av personal för att förbättra tillgången till kvalificerad personal för säker hantering och transport av försvarsprodukter, komponenter och materiel, i synnerhet för säker och effektiv förflyttning av överdimensionerat, tungt och farligt gods.
- f) Bättre skydd av och resiliens hos infrastruktur med dubbla användningsområden som är strategisk för militär transport, samt utveckling av bränslelagring och tillhörande system.
- g) Stöd till åtgärder för utarbetande, genomförande, övervakning och verkställande av unionens relevanta rättsakter och politikområden. Detta inbegriper stöd till relevanta institutioner, samarbete mellan nationella myndigheter och med berörda parter, undersökningar samt utveckling och driftsättning av verktyg och infrastrukturer, inbegripet it-infrastruktur och it-verktyg.

2. Verksamheter till stöd för militär transport i unionen ska genomföras i enlighet med förordning (EU) [förordningen om militär transport] och som ett komplement till förordning (EU) [XXX] [FSE].

Artikel 49a

Stöd till innovativa och expansiva verksamheter för alla faser av försvarsprodukternas livscykel (EU:s system för försvarsinnovation)

1. Stöd till innovativa och skalbara verksamheter för alla faser av försvarsprodukternas livscykel, inbegripet stöd för disruptiv teknik och enskilda enheter, (till exempel nya aktörer, innovativa uppstarts företag, små och medelstora företag samt expanderande företag) får särskilt omfatta följande:
 - a) Kontaktförmedlingsarrangemang, företagsacceleration och coaching för innovatörer.
 - b) Anpassningsbara finansieringsmekanismer.
 - c) Utmaningar och hackaton.
 - d) Stöd till innovativ upphandling och iterativa upphandlingsmodeller för uppgradering av snabbt föränderliga system.
 - e) Andra åtgärder för kortare innovationscykler och integrering, validering, experimentering och marknadsupptagning av försvarsprodukter.
 - f) Stöd till åtgärder som underlättar genomförandet av verksamheterna enligt denna punkt.
2. Stödet till innovativa och expansiva verksamheter för alla faser av försvarsprodukternas livscykel får tillhandahållas genom eller tillsammans med de verksamheter som avses i artiklarna 45–49.

Artikel 50

(Kompletterande regler för associering av tredjeländer)

(...)

Kompletterande kriterier för stödberättigande

1. Mottagare av unionsfinansiering enligt detta avsnitt ska utöver att uppfylla de kriterier för stödberättigande som föreskrivs i artikel 9 i denna förordning även uppfylla de villkor som avses i punkterna 2–15a i den här artikeln.
2. Mottagare av unionsfinansiering enligt detta avsnitt ska vara etablerade i och ha sin verkställande ledning i unionen eller i ett associerat land.
- 2a. Mottagare av unionsfinansiering enligt detta avsnitt får inte vara föremål för kontroll av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland.
3. Med avvikelse från punkt 2a ska en rättslig enhet som är etablerad i unionen eller i ett associerat land och som kontrolleras av ett icke-associerat tredjeland eller av en enhet i ett icke-associerat tredjeland vara berättigad till unionsfinansiering enligt detta avsnitt om garantier som godkänts i enlighet med nationella förfaranden i den medlemsstat eller det associerade land där enheten är etablerad, såsom lämpliga åtgärder i enlighet med granskningar enligt artikel 2.3 i förordning (EU) 2019/452⁵², har tillgängliggjorts för kommissionen. Beroende på verksamheternas art får det i arbetsprogrammet föreskrivas att detta undantag inte ska tillämpas på de verksamheter som avses i artikel 49a.

⁵² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen (EUT L 79 I, 21.3.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

Dessa garantier ska tillhandahålla försäkringar att deltagande i en åtgärd av en rättslig enhet inte strider mot unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintressen så som dessa fastställs inom ramen för Gusp enligt avdelning V i EU-fördraget.

Dessa garantier ska i synnerhet styrka att det, med avseende på åtgärden, finns åtgärder för att säkerställa att

- a) kontroll över den rättsliga enheten inte utövas på ett sätt som begränsar eller inskränker dess förmåga att utföra åtgärden och åstadkomma resultat, som innebär restriktioner vad gäller dess infrastruktur, anläggningar, tillgångar, resurser, immateriella rättigheter eller sakkunskap som behövs för åtgärden eller som undergräver dess förmågor och standarder som krävs för att utföra åtgärden,
- b) tillgång för ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter eller icke-säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som omfattas av tystnadsplikt och är tillgängliga på grundval av behovsenlig behörighet med anknytning till åtgärden förhindras,
- ba) anställda eller andra personer som deltar i åtgärden har ett nationellt säkerhetsgodkännande från en medlemsstat eller ett associerat land, när så är lämpligt,
- c) äganderätten till de immateriella rättigheterna från, och till resultaten av, de åtgärder som avses i artikel 44.1 b och ea stannar hos mottagaren under åtgärden och efter dess slutförande, inte är föremål för kontroll eller restriktion av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland samt varken exporteras utanför unionen eller associerade länder eller är tillgängliga från utanför unionen eller associerade länder utan godkännande av den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad och i enlighet med målen i artikel 3.

Om den medlemsstat eller det associerade land där den rättsliga enheten är etablerad anser att det är lämpligt får ytterligare garantier tillhandahållas.

Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 83.1 e om varje rättslig enhet som anses vara berättigad till unionsfinansiering enligt den här punkten.

- 3a. Punkterna 2a och 3 ska inte tillämpas på
- a) upphandlande myndigheter i medlemsstater eller associerade länder,
 - b) internationella organisationer,
 - c) Seap:er,
 - d) EDA.
8. Med undantag av vissa vederbörligen motiverade och exceptionella omständigheter, där mottagare av unionsfinansiering inte har några enkelt tillgängliga alternativ, ska den infrastruktur och de anläggningar, tillgångar och resurser som tillhör sådana mottagare av unionsfinansiering som deltar i en åtgärd och som används för åtgärden vara belägna på en medlemsstats eller ett associerat lands territorium under hela den tid som åtgärden pågår.
9. För åtgärder som avses i artiklarna 44.1 b, e och ea ska de villkor som avses i punkterna 2–8 gälla underleverantörer som deltar i åtgärden. Vid tillämpningen av denna punkt avses med *underleverantörer som deltar i en åtgärd* underleverantörer som har ett direkt kontraktsförhållande med en mottagare, andra underleverantörer som tilldelas minst 10 % av de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och underleverantörer som kan behöva åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter för att kunna utföra åtgärden. Underleverantörer som deltar i en åtgärd är inte medlemmar i konsortiet.

10. För åtgärder som avses i artikel 44.1 d ska de villkor som avses i punkterna 2–8 gälla underleverantörer som deltar i åtgärden eller i den gemensamma upphandlingen. Vid tillämpningen av denna punkt avses med *underleverantörer som deltar i den gemensamma upphandlingen* rättsliga enheter som tillhandahåller kritiska insatsvaror vilka besitter unika egenskaper av väsentlig betydelse för en produkts funktionssätt, som tilldelas minst 15 % av kontraktets värde och som behöver åtkomst till säkerhetsklassificerade uppgifter för att kunna fullgöra kontraktet.
11. Resultaten av sådana åtgärder som avses i artiklarna 44.1 b och ea samt produkter eller teknik som härrör från dessa åtgärder får inte, direkt eller indirekt via en eller flera mellanliggande rättsliga enheter, vara föremål för kontroll eller restriktion av ett icke-associerat tredjeland eller en enhet i ett icke-associerat tredjeland, inbegripet i fråga om tekniköverföring.
12. För åtgärder som avses i artikel 44.1 c och d får kostnaden för komponenter med ursprung utanför unionen och associerade länder inte överstiga 35 % av den uppskattade kostnaden för slutprodukten eller för den produkt vars ökning av produktionskapaciteten stöds av unionsfinansiering. Inga komponenter får härröra från tredjeländer som handlar i strid med unionens och medlemsstaternas säkerhets- och försvarsintresse, inbegripet iakttagandet av principen om goda grannförbindelser.
13. För åtgärder som avses i artikel 44.1 c och d ska mottagare av unionsfinansiering eller, i förekommande fall, uppdragstagare ha möjlighet att besluta, utan restriktioner från icke-associerade tredjeländer eller enheter i icke-associerade tredjeländer, om definition, anpassning och utveckling av utformningen av den berörda försvarsprodukten, inbegripet rättslig befogenhet att ersätta eller avlägsna komponenter som är föremål för restriktioner från icke-associerade tredjeländer eller enheter i icke-associerade tredjeländer.

14. För åtgärder som avses i artikel 44.1 c och d får arbetsprogrammet föreskriva att de villkor för stödberättigande som anges i punkterna 12 och 13 i den här artikeln ska bedömas senast vid åtgärdens slut.
15. Med undantag av sådana åtgärder som avses i artikel 44.1 c och ea, artikel 46.1 c och artikel 47a.1 a ii ska unionsstöd endast beviljas för åtgärder som utförs av rättsliga enheter som samarbetar inom ett konsortium bestående av minst tre stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst tre olika medlemsstater eller associerade länder. Minst tre av dessa stödberättigade rättsliga enheter som är etablerade i minst två olika medlemsstater eller associerade länder får inte, under hela åtgärdens utförande, direkt eller indirekt kontrolleras av samma rättsliga enhet och får inte kontrollera varandra.
- 15a. Med undantag för sådana åtgärder som avses i artikel 44.1 b och ea får unionsstöd också beviljas för åtgärder som utförs av en Seap som inrättats i enlighet med förordning (EU) 2025/2643.
18. Trots vad som sägs i artikel 201 i budgetförordningen ska endast en samordnares ekonomiska kapacitet kontrolleras.
19. I enlighet med artikel 153.3 i budgetförordningen får utvärderingskommittén biträdas av oberoende externa experter som har ett giltigt personligt säkerhetsgodkännande, om så krävs enligt arbetsprogrammet. Med avvikelse från artikel 242 i budgetförordningen ska förteckningen över oberoende experter inte offentliggöras.

19a. Följande åtgärder ska inte berättiga till finansiering:

- a) Åtgärder för utveckling av produkter och teknik vars användning, utveckling eller produktion är förbjuden enligt tillämplig internationell rätt.
- b) Åtgärder som rör dödliga autonoma system som agerar bortom en ansvarskedja av mänskligt befäl och mänsklig kontroll eller som inte kan användas i överensstämmelse med internationell humanitär rätt.
- c) Åtgärder som rör klusterammunition.

Artikel 52

Finansieringssatser

1. [För åtgärder som avses i artikel 44.1 a får unionsstödet täcka upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.
2. För åtgärder som avses i artikel 44.1 b får unionsstödet till försvarsforskning och försvarsinnovation täcka upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna.
3. För åtgärder som avses i artikel 44.1 b får unionsstödet till utveckling av teknik och förmågor på försvarsområdet täcka upp till 50 % av de stödberättigande kostnaderna eller, för upphandling av FoU-tjänster, upp till 50 % av det beräknade värdet på kontraktet.
4. För åtgärder som avses i artikel 44.1 c får unionsstödet täcka upp till 50 % av de stödberättigande kostnaderna.
5. För åtgärder som avses i artikel 44.1 d får unionsstödet täcka upp till 25 % av det beräknade värdet på den gemensamma upphandlingen.

6. För åtgärder som avses i artikel 44.1 e får unionsstödet täcka
 - a) upp till 25 % av det beräknade värdet på upphandlingen om åtgärden stödjer en upphandling som genomförs av medlemsstater,
 - b) upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna om åtgärden syftar till att hjälpa medlemsstater att få tillgång till transport- och logistikresurser.
7. I syfte att vederbörligen beakta den berörda strategiska partners särskilda situation får unionsstödet uppgå till 100 % av de stödberättigande kostnaderna för åtgärder som avses i artikel 44.1 ea.]
8. Med avvikelse från artikel 184.6 i budgetförordningen får den behöriga utanordnaren för åtgärder som avses i artikel 44.1 b godkänna eller kräva, i form av schablonsatser, finansiering för att täcka indirekta kostnader hos bidragsmottagaren på upp till 25 % av de totala stödberättigande direkta kostnaderna för åtgärden, exklusive direkta stödberättigande kostnader för underentreprenad, ekonomiskt stöd till tredje parter och eventuella enhetskostnader eller schablonbelopp där indirekta kostnader ingår.

Artikel 53

Tilldelningskriterier

1. Förslag till åtgärder inom ramen för detta avsnitt ska bidra till försvarsberedskapen i hela unionen och ska bedömas i enlighet med följande tilldelningskriterier som ska fastställas i arbetsprogrammet:
 - a) Kvaliteten och effektiviteten när det gäller genomförande av åtgärden.

- b) De mål, prioriteringar och förväntade resultat som fastställs för den berörda åtgärden, särskilt genom utvärdering av ett eller flera av följande kriterier, även beroende på åtgärdens art och varje ansökningsomgång: i) bidrag till spetskompetens inom försvarssektorn, ii) innovationspotential, iii) gränsöverskridande samarbete, iiia) samarbete med små och medelstora företag och midcapföretag som tillför åtgärden ett betydande mervärde, iv) konkurrenskraft, v) ökad produktionskapacitet och tillgång, vi) minskad produktions- och leveransledtid, vii) ökad interoperabilitet, viii) ökad utbyttbarhet, ix) resiliens och försörjningstrygghet i hela unionen för att bemöta identifierade risker, inbegripet hög exponering för risken att konventionella militära hot förverkligas, och x) kostnadseffektivitet och ändamålsenlighet.

Artikel 53a

Urvals- och tilldelningsförfarande

Kommissionen ska tilldela finansiering enligt detta avsnitt genom genomförandeakter. Med undantag för de åtgärder som avses i artikel 44.1 a och d ska dessa genomförandeakter antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.

Artikel 54

Nyttjanderätt och äganderätt till resultat

1. I de fall då unionsstöd enligt artikel 44.1 b tillhandahålls i form av ett bidrag ska unionens institutioner, organ eller byråer samt beviljande myndigheter på begäran få nyttjanderätt utan ersättningskrav till resultaten i det vederbörligen motiverade syftet att utveckla, genomföra och övervaka befintlig unionspolitik eller befintliga unionsprogram inom sina behörighetsområden i icke-kommersiellt syfte.

- 1a. I de fall då unionsstöd enligt artikel 44.1 b tillhandahålls i form av förkommersiell upphandling ska den upphandlande myndigheten ha rätt att bevilja, eller att ålägga mottagarna att bevilja, tredje parter icke-exklusiva licenser att nyttja resultaten på rättvisa och rimliga villkor som fastställs i kontraktsförhållandena mellan de berörda parterna, utan rätt att bevilja underlicenser såvida inte annat anges i bidragsavtalet.
2. Utan att det påverkar tillämpliga exportkontrollregler i medlemsstaterna och de associerade länderna ska följande gälla:
 - a) De nationella myndigheterna i medlemsstaterna och de associerade länderna ska ha nyttjanderätt till de särskilda rapporterna för verksamheter som finansierats enligt artikel 44.1 b. Sådan nyttjanderätt ska beviljas utan ersättningskrav och överföras av kommissionen till medlemsstaterna och de associerade länderna efter det att kommissionen har säkerställt att det finns lämpliga skyldigheter såvitt avser konfidentialitet.
 - b) De nationella myndigheterna i medlemsstaterna och de associerade länderna ska använda den särskilda rapport som avses i led a endast för syften som avser användning av eller för deras försvarsmakt, eller deras säkerhets- eller underrättelsetjänster, inbegripet inom ramen för deras samarbetsprogram. Sådan användning ska innefatta studier, utvärdering, bedömning, forskning, utformning, godkännande och certifiering av produkter, drift, utbildning och avveckling samt bedömning och utarbetande av tekniska krav för upphandling.

- c) I de fall då två eller flera medlemsstater eller associerade länder som multilateralt eller inom unionens ramar gemensamt har ingått ett eller flera kontrakt med en eller flera mottagare för att tillsammans vidareutveckla resultat av verksamheter som får stöd enligt artikel 44.1 b, ska de ha nyttjanderätt till dessa resultat i den mån som de ägs av sådana mottagare och är nödvändiga för fullgörandet av kontraktet eller kontrakten. Sådan nyttjanderätt ska beviljas utan ersättningskrav och på särskilda villkor som syftar till att säkerställa att denna rätt endast utnyttjas för kontraktets eller kontraktens ändamål och att det finns lämpliga skyldigheter såvitt avser konfidentialitet.
- d) För åtgärder till stöd för utveckling av försvarsprodukter och försvarsteknik enligt artikel 44.1 b ska nyttjanderätt till resultaten av utvecklingsåtgärder beviljas de nationella myndigheter som medfinansierar åtgärden på rättvisa och rimliga villkor som ska överenskommas med de mottagare som skapar dessa resultat. Villkoren för utövandet av sådan nyttjanderätt ska fastställas i kontraktsförhållandet mellan mottagarna och de nationella myndigheter som medfinansierar åtgärden.
3. Utan att det påverkar medlemsstaternas handlingsfrihet när det gäller deras politik för export av försvarsprodukter ska varje överföring av äganderätten till resultat, eller beviljande av exklusiva licenser för resultat till ett icke-associerat tredjeland eller till en enhet i ett icke-associerat tredjeland för resultat som skapats med stöd enligt artikel 44.1 b och som sker inom tre år från slutbetalningen av åtgärden, föregås av en anmälan till kommissionen och godkännas av behöriga myndigheter i medlemsstaterna eller de associerade länderna, på villkor som säkerställer skydd av unionens säkerhets- och försvarsintressen. I fall då en sådan överföring av äganderätt strider mot unionens och medlemsstaternas försvars- och säkerhetsintressen eller de mål som föreskrivs i artikel 3 ska det unionsstöd som tillhandahållits enligt denna förordning återbetalas.

Kompletterande regler för säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

5. En säkerhetsram som säkerställer lämpligt skydd för säkerhetsskyddsklassificerad förgrundsinformation som genereras vid genomförandet av aktiviteter som avses i artikel 44.1 ska fastställas i enlighet med kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444, i samarbete med de säkerhetsexperter som utsetts av de medlemsstater och associerade länder på vars territorium bidragsmottagarna är etablerade.
- 5a. De medlemsstater på vars territorium bidragsmottagarna är etablerade får besluta om en särskild säkerhetsram, inbegripet utövande av upphovsmannens rättigheter och skyldigheter, för skydd och hantering av säkerhetsskyddsklassificerad förgrundsinformation som gäller de verksamheter som avses i artikel 44.1 och som samfinansieras av medlemsstaternas nationella myndigheter eller av ekonomiska aktörer som deltar i verksamheten. De berörda medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om ett sådant beslut.

Den särskilda säkerhetsramen ska säkerställa en skyddsnivå som är likvärdig med den som föreskrivs i avtalet mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse.⁵³

- 5b. Säkerhetsskyddsklassificerad bakgrundsinformation med en nationell säkerhetsskyddsmarkering eller en säkerhetsskyddsmarkering från en internationell organisation som tillhandahålls till eller utbyts mellan bidragsmottagare eller underleverantörer i samband med åtgärden ska hanteras och skyddas i enlighet med de nationella lagar och andra författningar som är tillämpliga eller med de regler och bestämmelser som är tillämpliga på den internationella organisation under vars behörighet den säkerhetsskyddsklassificerade bakgrundsinformationen har genererats, i enlighet med gällande och tillämpliga avtal om utbyte och skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

⁵³ EUT C 202, 8.7.2011, s. 13.

Om bakgrundsinformation med en nationell säkerhetsskyddsmarkering som ingår i en särskild åtgärd kan påverka innehållet i förgrundsinformation som klassificerats som säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter, ska upphovsmannen till sådan säkerhetsskyddsklassificerad bakgrundsinformation höras och deras skriftliga förhandsmedgivande inhämtas.

- 5c. Den särskilda säkerhetsram som avses i punkt 5a ska inrättas av de medlemsstater på vars territorium bidragsmottagarna är etablerade senast innan bidragsavtalet undertecknas. Den ska inte påverka kommissionens möjlighet att få tillgång till den säkerhetsskyddsklassificerade förgrundsinformation som krävs för att utföra den berörda verksamheten.

AVSNITT 3

GENOMFÖRANDE AV RYMDSYSTEM OCH RYMDPOLITIK

Artikel 57

Särskilda bestämmelser

1. Verksamheter som får stöd enligt detta avsnitt ska bidra till det allmänna mål som anges i artikel 3.1 och de specifika mål som avses i artikel 3.2 d.3.
2. Stöd till verksamheter enligt detta avsnitt ska finansieras med den budget som fastställs i artikel 4.2 e och eventuella ytterligare bidrag som tillhandahålls i enlighet med artikel 5.

Komponenter

1. Rymdsystemen och rymdpolitiken ska genomföras genom följande komponenter:
 - a) Positionsbestämning, navigering och tidsbestämning (PNT), bestående av delkomponenterna Galileo och Egnos.
 - b) Jordobservation (EO), bestående av delkomponenterna Copernicus och tjänsten för jordobservation för statlig användning (EOGS).
 - c) Säker konnektivitet, bestående av delkomponenten statlig satellitkommunikation (Govsatcom) samt delkomponenten infrastruktur för resiliens, interkonnektivitet och säkerhet genom satellit (IRIS²).
 - d) Rymdlägesbild (SSA), bestående av delkomponenterna rymdövervakning och spårning (SST), rymdväderhändelser (SWE) och jordnära objekt (NEO).
 - e) Tillträde till rymden.
 - f) Rymdkommersialisering och rymdekonomi.
 - g) Teknisk suveränitet, forskning och innovation för rymdverksamhet.
- 1a. Arbetsprogrammen för genomförandet av de komponenter eller delkomponenter som avses i detta avsnitt ska integrera forsknings- och innovationssamverkan samt den särskilda budget som avsatts för detta i en särskild del. Denna särskilda del ska säkerställa samstämmighet med de verksamheter som rör konkurrenskraft och samhälle vilka får stöd inom ramen för förordning (EU) [XXX] [*ramprogrammet Horisont Europa*], och ska beakta de särskilda regler som föreskrivs i detta avsnitt.

Positionsbestämning, navigering och tidsbestämning (PNT)

1. Komponenten för positionsbestämning, navigering och tidsbestämning (*PNT-komponenten*, med delkomponenterna Galileo och Egnos) ska tillhandahålla långsiktiga, avancerade, tillförlitliga och säkra tjänster för positionsbestämning, navigering och tidsbestämning, utan avbrott, inom sina definierade tjänsteområden, även under ogynnsamma förhållanden, och kunna stödja unionens politiska prioriteringar.
 - 1a. Galileo är ett oberoende civilt globalt satellitnavigeringssystem (GNSS) under civil kontroll som består av en konstellation av satelliter, centrum och ett globalt nätverk av markstationer, som tillhandahåller positionsbestämnings-, navigerings- och tidsbestämningstjänster och som iakttar säkerhetsbehov och säkerhetskrav. Egnos är ett civilt regionalt satellitnavigeringssystem under civil kontroll som består av centrum och markstationer och flera transpondrar installerade i geosynkrona satelliter som förstärker och korrigerar de öppna signalerna från GNSS.
2. PNT-komponenten ska omfatta följande verksamheter:
 - a) Förvaltning, drift, underhåll, löpande förbättring och skydd av rymd- och markinfrastrukturen och de tjänster som tillhandahålls.
 - b) Utveckling av PNT-tjänsterna och utveckling och driftsättning av framtida generationer av de befintliga systemen samt ytterligare verksamheter, inbegripet satelliter i jordnära omloppsbanor (LEO-PNT), med beaktande av användarnas behov.
 - c) Forsknings- och utvecklingsverksamheter till stöd för modernisering av infrastrukturen (*FoU i tidigare led*) och utveckling av tillämpningar, användarteknik, inbegripet för statlig användning, standardisering och certifiering (*FoU i senare led*).

- d) Samarbete med andra regionala eller globala satellitnavigeringssystem, bland annat för att underlätta kompatibilitet och interoperabilitet och därigenom bidra till unionens roll som global aktör i rymdsektorn, främja internationellt samarbete och stödja europeisk rymddiplomati.

3. Tjänsterna från PNT-komponenten ska särskilt omfatta följande:

- a) En öppen tjänst (OS) som kan användas avgiftsfritt av alla användare.
- b) En högprecisionstjänst (HAS) för användare som kräver högre prestanda än vad den öppna tjänsten erbjuder.
- c) Autentiseringstjänster, inbegripet autentisering av navigeringsmeddelanden via Galileos öppna tjänst (OSNMA), Galileos signalautentiseringstjänst (SAS) och annan kapacitet för autentisering på avstånd för öppna tjänster (OS-RA).
- d) En offentlig reglerad tjänst (PRS) som är förbehållen användare med myndighetstillstånd.
- e) En satellitjänst för nödvarning för flera olika risker (EWSS).
- f) En tidsbestämningstjänst (TS).
- g) En rymdtjänstvolym (SSV) för användning av operatörer av rymdtillgångar.
- h) Nya globala, fristående och mervärdesbaserade sök- och räddningstjänster (SAR), eventuellt även för godkända statliga användare, samt globala SAR-tjänster som bidrar till det internationella Cospas–Sarsat-systemet, för att upptäcka nödsignaler och integrera tvåvägskommunikationsförmåga till stöd för räddningsinsatser.
- i) Tjänster för skydd av människoliv (SoL) för användare för vilka säkerhet är avgörande, inbegripet civil luftfart, sjöfart och andra transporttillämpningar.
- j) Tjänster för spridning av data (DDS).

- k) En larmtjänst för radiofrekvensinterferens, som är tillgänglig för godkända statliga användare och användargrupper som omfattas av de åtkomststriktlinjer som avses i punkt 5 och som omfattar alla tjänster som tillhandahålls av alla komponenter som avses i artikel 58.1, inbegripet information som medlemsstaterna gör tillgänglig på frivillig basis.
 - l) Bidrag till kompletterande PNT-tjänster, inbegripet markbundna tjänster, inledningsvis med fokus på kompletterande tidsbestämningstjänster och, i förekommande fall, andra tjänster, som ska öka resiliensen vid störningar i tjänsterna från PNT-komponenten.
4. De tjänster som avses i punkt 3 ska vara avgiftsfria för medlemsstaterna, rådet, kommissionen, utrikestjänsten och, när så är lämpligt, vederbörligen godkända unionsbyråer. En prispolitik får tillämpas på andra användare om detta föreskrivs i den prispolitik som avses i punkt 5.
- 4b. Egnos-delkomponentens tjänster ska prioriteras i de områden som är geografiskt belägna i Europa för samtliga medlemsstater och tredjeländer som deltar i Egnos-delkomponenten.
5. Kommissionen får genom genomförandeakter anta tekniska och operativa specifikationer för de tjänster som tillhandahålls av PNT-komponenten samt åtkomststriktlinjer för de tjänster som avses i punkt 3, inbegripet prispolitik i tillämpliga fall. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.

Jordobservation (EO)

1. Jordobservationskomponenten (*EO-komponenten*) ska bestå av delkomponenterna Copernicus och EOGS.
 - 1a. Copernicus är ett operativt, oberoende, användardrivet och civilt jordobservationssystem under civil kontroll som bygger på befintlig nationell och europeisk kapacitet, samt på en särskild rymdinfrastruktur och operativa tjänster. Det ska erbjuda geoinformationsdata och geoinformationstjänster som grundar sig på avgiftsfria, fullständiga och öppna data, i enlighet med punkt 6, med förbehåll för vissa begränsningar, särskilt för att skydda unionens eller medlemsstaternas säkerhetsintressen. Det ska bygga på rymd- och markinfrastruktur, inbegripet data- och informationsbehandlingsanläggningar och distributionsinfrastruktur.
2. Copernicus ska stödja utformningen, genomförandet och övervakningen av unionens och medlemsstaternas politik, särskilt på områdena miljö, klimatförändringar, hav, sjöfart, atmosfär, jordbruk och landsbygdsutveckling, bevarande av kulturarvet, civilskydd, infrastrukturövervakning, skydd och säkerhet samt den digitala ekonomin, inom ramen för politikområdet digitalt ledarskap, som ska anpassas till målen för Copernicus.
3. Copernicus ska främja internationell samordning av jordobservationssystem och tillhörande informationsutbyte för att stärka dess globala dimension och komplementaritet med beaktande av internationella avtal och samordningsprocesser.
4. Med Copernicuskärnanvändare avses unionens institutioner, organ och byråer samt europeiska, nationella och regionala offentliga organ i unionen eller associerade tredjeländer som har anförtrotts ett offentligt förvaltningsuppdrag för att utforma, genomföra, upprätthålla eller övervaka civil offentlig politik, såsom miljö, civilskydd eller säkerhet, inbegripet infrastrukturens säkerhet, eller säkerhetspolitik, vilka drar nytta av Copernicusdata och Copernicusinformation och dessutom driver på utvecklingen av Copernicus.

- 4a. Ett Copernicus-användarforum inrättas för att ge råd till den särskilda del sammansättning som avses i artikel 83.1 g om Copernicusanvändarnas behov, utveckling av tjänsterna och användarupptagning.
5. För att säkerställa Copernicus kontinuitet och utveckling och tillgodose användarnas förändrade behov, särskilt Copernicus kärnanvändare, ska Copernicus särskilt bestå av följande:
- a) Copernicus infrastruktur, inbegripet utveckling, driftsättning och drift av Copernicus Sentinels, nästa generations Sentineluppdrag och expansionsuppdrag för Sentinel, åtkomst till rymdbaserade jordobservationsdata från tredje part och varaktig åtkomst till fältdata och andra hjälpdata, inbegripet harmoniserade alleuropeiska geospatiala referensdata och eventuella bidrag till och från internationella fältbaserade nätverk.
 - b) Copernicustjänster, inbegripet följande:
 - i) Tjänster för miljöövervakning, miljörapportering, miljökontroll och säkerställande av efterlevnaden av miljölagstiftningen, från global till lokal nivå, inbegripet atmosfärövervakning, havsmiljöövervakning, landmiljöövervakning, jordbruksövervakning och övervakning av klimatförändringar.
 - ii) Katastrofinsattjänsten, som stöder civilskydd och katastrofinsatser samt katastrofberedskap och katastrofförebyggande åtgärder.
 - iii) Säkerhetstjänsten, som stöder övervakningen inom unionen och vid dess yttre gränser, sjöövervakning och unionens yttre åtgärder, inbegripet den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

- c) Åtkomst till och distribution av Copernicusdata, inbegripet lämplig infrastruktur och lämpliga tjänster för att säkerställa sökning, visning, åtkomst till, spårbarhet, distribution, utnyttjande och långsiktigt bevarande av Copernicusdata och Copernicusinformation, samtidigt som man säkerställer att plattformarna för dataåtkomst är anpassade till behoven hos Copernicuskärnanvändare samt forskningsinstitutioner och företag, särskilt små och medelstora företag, med användarvänliga gränssnitt, särskilt i samverkan med andra datarelaterade initiativ, såsom dataområdet för den europeiska gröna given eller digitala tvillingar.
 - ca) Användarupptagning av Copernicus för Copernicuskärnanvändare, inbegripet insamling och analys av Copernicusanvändarnas behov och kapacitetsuppbyggnad genom Copernicustjänster, särskilt genom horisontell verksamhet som stöder kapacitetsutvecklingen inom medlemsstaterna, inbegripet gränsöverskridande och tjänsteövergripande verksamhet, marknadsutveckling, särskilt genom främjande av Copernicusdata och Copernicustjänster, och utveckling av tillämpningar i senare led för att maximera de socioekonomiska fördelarna.
- 5a. Kommissionen får genom genomförandeakter anta tekniska och operativa specifikationer för de tjänster som avses i punkt 5 b. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
6. Kommissionen får anta delegerade akter i enlighet med artikel 84 för att komplettera policyn för Copernicusdata och Copernicusinformation när det gäller säkerhetsbegränsningar samt specifikationer, villkor och förfaranden för åtkomst till och användning av Copernicusdata och Copernicusinformation.

7. EOGS ska vara ett operativt, oberoende och användardrivet jordobservationssystem med dubbla användningsområden under civil och statlig kontroll som ska tillhandahålla en förbättrad lägesbild till stöd för unionens och medlemsstaternas politik på säkerhets- och försvarsområdet. EOGS ska utvecklas enligt en stegvis och gradvis strategi som beaktar de civilmilitära användarbehov på hög nivå som fastställts i *High-Level Civil-Military User Needs for EOGS*. Den ska bygga vidare på och stärka befintliga förmågor som tillhandahålls genom Europeiska unionens satellitcentrum (SatCen) och ska omfatta en mekanism för sammanslagning och gemensamt utnyttjande av jordobservationsförmågor från medlemsstaterna och från privata enheter som är etablerade i unionen och som omfattas av de villkor för stödberättigande och deltagande som avses i artikel 69, samt vara kompletterad med särskilda satelliter, markinfrastruktur, data- och informationsbehandlingsanläggningar och distributionsinfrastruktur och vara föremål för en bristanalys. Den ska tillhandahålla säkra, tillförlitliga, snabba, kontinuerliga och riktade rymdbaserade jordobservationsdata, produkter och uppgifter som stärker befintliga och planerade förmågor. EOGS får även tillhandahålla kompletterande data till Copernicustjänster, särskilt för civilskydd och säkerhet.
8. EOGS ska särskilt bestå av följande:
- a) EOGS-infrastruktur, som är utformad för tjänster till godkända statliga användare och som omfattar
 - i) en mekanism för sammanslagning och gemensamt utnyttjande av statliga och kommersiella förmågor genom ett federationslager,
 - ii) med förbehåll för en analys av förmågebrister, och en genomförandeakt från rådet som antagits på grundval av den analysen, den efterföljande utvecklingen och driften av nya jordobservationsuppdrag, inbegripet mark- och rymdinfrastruktur som ska uppfylla de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3, och
 - iii) åtkomsten till fältdata och andra hjälpdata.

- b) EOGS-tjänster till godkända statliga användare som omfattar
 - i) verksamhet som syftar till att generera, upphandla och producera geospatial bildinformation och geospatiala produkter för lägesbildstillämpningar på säkerhets- och försvarsområdet, och
 - ii) hantering, anonymisering och prioritering av begäranden om tjänster.
 - c) Åtkomst till och samordning och distribution av EOGS-data, inbegripet infrastruktur och tjänster för att säkerställa åtkomst till och distribution, utnyttjande och långsiktigt bevarande av EOGS-data och EOGS-information, på ett säkert sätt.
- 8a. Beslut om utveckling och drift av nya jordobservationsuppdrag och tillhörande infrastruktur, som avses i punkt 8 a ii i denna artikel, ska fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen.
9. Med beaktande av de civilmilitära användarbehov på hög nivå som avses i punkt 7 får kommissionen genom genomförandeakter anta tekniska och operativa specifikationer avseende EOGS-infrastruktur som avses i punkt 8 a, utan att det påverkar de uppgifter som anförtrotts SatCen i enlighet med artikel 75.8 a. I den mån de kan påverka SatCens verksamheter ska genomförandeakterna beakta synpunkter från SatCen och utrikestjänsten. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
- 9a. Medlemsstaterna, rådet och utrikestjänsten ska vara EOGS-deltagare i den mån de godkänner användare eller tillhandahåller satellitkapacitet, marksegmentplatser eller delar av marksegmentanläggningarna, som ska uppfylla de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3. Utan att det påverkar medlemsstaternas befogenhet när det gäller nationell säkerhet och nationellt försvar får även kommissionen vara EOGS-deltagare.

- 9b. Unionens byråer får bli EOGS-deltagare endast i den mån detta är nödvändigt för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter och i enlighet med närmare bestämmelser som anges i en administrativ överenskommelse som har ingåtts mellan den berörda byrån och den unionsinstitution som utövar tillsyn över den.
- 9c. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 9b får unionens byråer ha åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, förutsatt att de uppfyller villkoren i artikel 13.4a.
10. De deltagare som avses i punkterna 9a och 9b i denna artikel får godkänna EOGS-användare. Godkännandet ska beviljas i enlighet med artikel 76. De godkända användarna ska uppfylla de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3. EOGS ska tillhandahållas avgiftsfritt till följande enheter, förutsatt att de har godkänts som EOGS-användare:
- a) Unionens eller en medlemsstats myndighet eller ett organ som anförtrotts myndighetsutövning på säkerhets- och försvarsområdet.
 - b) En fysisk eller juridisk person som agerar för och under kontroll av en myndighet eller ett organ som avses i led a.
- 10a. Tredjeländer och internationella organisationer får bli EOGS-deltagare under förutsättning att ett särskilt internationellt avtal har ingåtts i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget och artikel 11.4 i denna förordning.
13. Forsknings- och utvecklingsverksamheter ska stödja utvecklingen av Copernicus och EOGS, inbegripet tjänsterna från dessa, och FoU i senare led för tillämpningar och användarteknik för upptagning av jordobservationstjänster.

Säker konnektivitet

1. Komponenten för säker konnektivitet ska bestå av följande:
 - a) Delkomponenten Govsatcom, en satellitkommunikationstjänst under civil och statlig kontroll som möjliggör tillhandahållandet av satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster till unionens och medlemsstaternas godkända statliga användare via en mekanism för sammanslagning och gemensamt utnyttjande.
 - b) Delkomponenten IRIS², en satellitkonstellation med flera omloppsbanor som via Govsatcomnavet ger godkända statliga användare säker och resilient konnektivitet över hela världen.
- 1a. I enlighet med denna artikel ska Govsatcomnavet vara ett operativt centrum med huvudfunktion att på ett säkert sätt koppla samman de godkända statliga användarna med leverantörerna av kapacitet och tjänster, inbegripet IRIS², och på så sätt optimera tillgång och efterfrågan vid varje givet tillfälle.
- 1b. Komponenten för säker konnektivitet ska syfta till att tillhandahålla tjänster utifrån användarnas behov och ska
 - a) säkerställa långsiktig tillgänglighet för tillförlitliga, säkra och kostnadseffektiva Govsatcomtjänster till godkända statliga användare,
 - a) säkerställa tillhandahållande av, långsiktig tillgänglighet för och oavbruten åtkomst till tillförlitliga, säkra och kostnadseffektiva statliga tjänster från IRIS² till godkända statliga användare på grundval av statlig infrastruktur,
 - aa) möjliggöra tillhandahållande av statliga tjänster från IRIS² till godkända statliga användare på grundval av den kommersiella infrastruktur som avses i punkt 3 a ii via Govsatcomnavet,

- b) möjliggöra tillhandahållande av kommersiella tjänster från IRIS² enligt de kontrakt som avses i punkt 17 på grundval av den kommersiella infrastruktur som avses i punkt 3 a ii,
- c) via delkomponenten IRIS², säkerställa utveckling och tillhandahållande av ytterligare statliga kommunikationstjänster, inbegripet direkt till enheten, och när så är möjligt möjliggöra andra kommersiella kommunikationstjänster eller andra tjänster än kommunikationstjänster, i synnerhet genom att förbättra verksamheter och skapa synergier mellan de komponenter som avses i artikel 58,
- d) förbättra säker konnektivitet, även när det gäller låg latens, över geografiska områden av strategisk betydelse, såsom Afrika och Arktis samt Östersjöområdet, Svartahavsområdet, Medelhavsområdet och Atlanten.

2. Delkomponenterna Govsatcom och IRIS² ska omfatta följande verksamheter:

- a) Upphandling av statlig och kommersiell satellitkommunikationskapacitet, tjänster och användarutrustning som behövs för sammanslagning, gemensamt utnyttjande och tillhandahållande av Govsatcomtjänster, som ska tillhandahållas av
 - i) Govsatcomdeltagare enligt punkterna 11, 12 och 13, eller
 - ii) juridiska personer som har genomgått ett ackrediteringsförfarande för att tillhandahålla satellitkommunikationskapacitet eller tjänster i enlighet med de allmänna principer för säkerhetsackreditering som avses i artikel 16 i förordning (EU) xx/xx* [EUSPA], i överensstämmelse med de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3 i den här förordningen.

* EUT: Vänligen inför i texten numret på förordningen i ärende 2026/0084 (COD).

- a) Definition, utformning, utveckling, validering samt tillhörande driftsättning för den nödvändiga rymd- och markinfrastruktur som krävs för att tillhandahålla statliga tjänster från IRIS² och för den markinfrastruktur som krävs för att tillhandahålla Govsatcomtjänster.
- b) Utnyttjandeverksamhet för tillhandahållande av statliga tjänster från IRIS², som omfattar drift, underhåll, löpande förbättring och skydd av rymd- och markinfrastrukturen, inbegripet upprustning och hantering av infrastrukturens föråldring och säkerhetsövervakning.
- c) Integrering av den europeiska infrastrukturen för kvantkommunikation (EuroQCI) i IRIS², så snart denna tagits i drift och ackrediterats i enlighet med de allmänna principer för säkerhetsackreditering som avses i artikel 16 i förordning (EU) xx/xx* [EUSPA] och samordning med relevanta verksamheter enligt kapitel VI i den här förordningen för att möjliggöra sådan integrering.
- ea) Forsknings- och utvecklingsverksamheter för framtida generationer av rymd- och markinfrastrukturen, för utveckling av Govsatcomtjänster och statliga tjänster från IRIS² som tillgodoser användarnas behov, för teknisk utveckling i syfte att säkerställa unionens tekniska suveränitet och för upptagning av tjänster för säker konnektivitet, inbegripet verksamheter som rör utformning, utveckling och tillverkning av användarterminaler.
- eb) Inköp av tjänster, på marknadsmässiga villkor, till godkända statliga användare på grundval av den kommersiella infrastrukturen i syfte att garantera att dessa tjänster tillhandahålls alla användare.

* EUT: Vänligen inför i texten numret på förordningen i ärende 2026/0084 (COD).

3. IRIS²- och Govsatcominfrastrukturerna ska uppfylla följande krav:
- a) Govsatcominfrastrukturen ska innefatta den infrastruktur som är nödvändig för att kunna tillhandahålla Govsatcomtjänster, särskilt Govsatcomnavet.
 - a) IRIS²-infrastrukturen ska vara modulär och bestå av en statlig infrastruktur och en kommersiell infrastruktur, enligt följande:
 - i) Den statliga IRIS²-infrastrukturen ska omfatta alla relevanta marksegment, inbegripet de relevanta kontrollcentrum och rymdsegment som krävs för tillhandahållandet av de statliga tjänsterna. Den statliga IRIS²-infrastrukturen ska komplettera och bygga vidare på delkomponenten Govsatcom, särskilt Govsatcomnavet.
 - ii) Den kommersiella IRIS²-infrastrukturen ska omfatta alla andra rymd- och marktillgångar än de som utgör en del av den statliga infrastrukturen. Den kommersiella IRIS²-infrastrukturen får inte försämra den statliga IRIS²-infrastrukturens prestanda eller säkerhet. De uppdragstagare som avses i punkt 15 ska helt och hållet finansiera den kommersiella infrastrukturen och stå för alla risker i samband med den.
 - c) Den statliga IRIS²-infrastrukturen får hysa ytterligare satellitdelsystem, i synnerhet nyttolaster, som får användas som en del av den rymdbaserade infrastrukturen för de övriga komponenter som avses i artikel 58 samt satellitdelsystem som används för att tillhandahålla andra tjänster än kommunikationstjänster eller kommunikationskapacitet till medlemsstaterna. Den statliga IRIS²-infrastrukturen får omfatta sammanlänkningslinjer med satelliter som tillhör medlemsstaterna eller andra satelliter som tillhör tredje part, förutsatt att de uppfyller de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3 och de operativa krav som avses i punkt 7.

- e) De mark- och rymdsegment som avses i led a i) i denna punkt och driften av dessa ska uppfylla de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3.
4. Tillhandahållandet av tjänster för säker konnektivitet ska säkerställas i enlighet med en sådan tjänsteportfölj som avses i punkt 6 i denna artikel och de operativa krav som avses i punkt 7 i denna artikel samt i enlighet med de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3. Tillhandahållandet av Govsatcomtjänster och statliga tjänster från IRIS² ska följa de regler för delning och prioritering som avses i punkt 8 i denna artikel. Om möjligt ska medlemsstaterna, i syfte att säkerställa kontinuiteten i IRIS²-tjänsterna, sträva efter att säkerställa samstämmighet och komplementaritet mellan de relevanta verksamheterna och interoperabilitet mellan deras kapaciteter och verksamheter inom ramen för delkomponenten IRIS².
5. Åtkomst till Govsatcomtjänster och statliga tjänster från IRIS² ska vara avgiftsfri för institutionella och godkända statliga användare såvida inte kommissionen fastställer en prispolitik i enlighet med punkt 9.
6. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta tjänsteportföljen för
- a) Govsatcomtjänster i form av en förteckning över satellitkommunikationskapacitet och satellitkommunikationstjänster och deras egenskaper, och
 - b) statliga tjänster från IRIS² som omfattar de tekniska specifikationerna för varje tjänstekategori, inbegripet tjänster till godkända statliga användare på grundval av den kommersiella IRIS²-infrastrukturen. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.

7. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta de operativa kraven för Govsatcomtjänster och statliga tjänster från IRIS², särskilt för att underlätta användningen av dessa tjänster för krishantering, lägesbilder och förvaltning av viktig infrastruktur, inbegripet diplomatiska och försvarsrelaterade kommunikationsnät. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
8. I reglerna för delning och prioritering av Govsatcomtjänster och statliga tjänster från IRIS² ska användare prioriteras utifrån hur relevanta och kritiska de är. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta närmare bestämmelser om
 - a) delning och prioritering av Govsatcomkapacitet, tjänster och användarutrustning,
 - b) tillhandahållande av statliga tjänster från IRIS².

När kommissionen upprättar sådana genomförandeakter ska den ta hänsyn till den förväntade efterfrågan på de olika användningsfallen, analysen av säkerhetsriskerna för sådana användningsfall och, när så är lämpligt, kostnadseffektiviteten och behoven hos olika driftsmiljöer för slutanvändare. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.

9. Om Govsatcom- och IRIS²-deltagarnas bedömning av förväntad efterfrågan och kommissionens marknadsriskanalys visar att det råder kapacitetsbrist eller då efterfrågan överstiger tillgångskapaciteten för Govsatcomtjänster eller statliga tjänster från IRIS², vilket kan leda till en snedvridning av marknaden, får kommissionen genom genomförandeakter anta en prispolitik för dessa tjänster. Vid utarbetandet av dessa genomförandeakter ska kommissionen säkerställa att tillhandahållandet av Govsatcomtjänster och de statliga tjänsterna från IRIS² inte snedvrider konkurrensen, att det inte råder brist på sådana tjänster och att det fastställda priset inte leder till att de kontrakt som avses i punkt 15 överkompenseras. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
11. Medlemsstaterna, rådet, kommissionen och utrikestjänsten ska vara Govsatcom- och IRIS²-deltagare i den mån de godkänner användare i enlighet med artikel 76 eller tillhandahåller satellitkommunikationskapacitet, marksegmentplatser eller delar av marksegmentanläggningarna.
12. Unionens byråer får bli Govsatcom- eller IRIS²-deltagare endast i den mån detta är nödvändigt för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter och i enlighet med närmare bestämmelser som anges i en administrativ överenskommelse som har ingåtts mellan den berörda byrån och den unionsinstitution som utövar tillsyn över den.
- 12a. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 12 får unionens byråer ha åtkomst till säkerhetskyddsklassificerade EU-uppgifter, förutsatt att de uppfyller villkoren i artikel 13.4a.
13. Tredjeländer och internationella organisationer får bli Govsatcom- eller IRIS²-deltagare under förutsättning att ett särskilt internationellt avtal har ingåtts i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget och artikel 11.4 i denna förordning.

14. De deltagare som avses i punkterna 11, 12 och 13 i denna artikel ska godkänna användarna av Govsatcomtjänster och statliga tjänster från IRIS² i enlighet med artikel 76. De godkända användarna ska uppfylla de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3. Följande enheter får godkännas som användare av Govsatcomtjänster eller de statliga tjänsterna från IRIS²:
- a) Unionens eller en medlemsstats myndighet eller ett organ som anförtrotts myndighetsutövning.
 - b) En fysisk eller juridisk person som agerar för och under kontroll av en myndighet eller ett organ som avses i led a.
15. IRIS² ska särskilt genomföras genom ett koncessionskontrakt som föreskriver riskfördelning mellan unionen och uppdragstagarna. Andra kontrakt för det fortsatta genomförandet av IRIS² kan ha formen av koncessionskontrakt, varukontrakt, tjänstekontrakt eller byggtreprenadkontrakt. Om ett koncessionskontrakt för IRIS² inte ingås ska kommissionen säkerställa ett optimalt genomförande av de mål som avses i punkt 1b a och d genom att upphandla ett varukontrakt, tjänstekontrakt eller byggtreprenadkontrakt eller ett blandat kontrakt, beroende på vad som är lämpligt.
16. Om de uppdragstagare som avses i punkt 5 inte kan fullgöra sina skyldigheter, ska kommissionen vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa kontinuiteten i de statliga tjänsterna från IRIS².

17. De kontrakt som avses i punkt 15 ska särskilt säkerställa att unionens väsentliga intressen och målen för delkomponenten IRIS² bevaras vid tillhandahållandet av tjänster på grundval av den kommersiella infrastrukturen för IRIS². Dessa kontrakt ska föreskriva lämpliga skyddsåtgärder för att förhindra överkompensation till de uppdragstagare som avses i punkt 15, snedvridning av konkurrensen, intressekonflikter, otillbörlig diskriminering eller andra dolda indirekta fördelar. Sådana skyddsåtgärder får omfatta krav på särredovisning mellan tillhandahållandet av statliga tjänster från IRIS² och tillhandahållandet av kommersiella tjänster, inbegripet inrättande av en enhet som är strukturellt och juridiskt separerad från den vertikalt integrerade operatören för tillhandahållandet av statliga tjänster, samt tillhandahållandet av öppen, rättvis, skälig och icke-diskriminerande åtkomst till den infrastruktur som är nödvändig för tillhandahållandet av kommersiella tjänster. Dessa kontrakt ska även säkerställa att de villkor för stödberättigande som avses i artikel 69 uppfylls under hela löptiden. Kommissionen ska genom det koncessionskontrakt som avses i punkt 15 kräva att uppstarts företag, expanderande företag, små och medelstora företag och små midcapföretag från hela unionen kan leverera sina egna tjänster till slutanvändare.
18. I de fall då de statliga och kommersiella tjänsterna från IRIS² är beroende av gemensamma delsystem eller gränssnitt för att säkerställa synergier, ska det i de kontrakt som avses i punkt 15 fastställas vilka av dessa gemensamma delsystem och gränssnitt som ska ingå i den statliga infrastrukturen i syfte att säkerställa skydd av unionens och medlemsstaternas säkerhetsintressen.
19. Den kommersiella IRIS²-infrastruktur som avses i punkt 3 a ii ska i sin helhet finansieras av de uppdragstagare som avses i punkt 15 i syfte att uppnå det mål som avses i punkt 1b b.

Rymdövervakning och spårning (SST)

1. Delkomponenten för rymdövervakning och spårning (*delkomponenten SST*) i komponenten SSA ska särskilt omfatta följande:
 - a) Inrättande, utveckling, driftsättning och drift av ett nätverk bestående av medlemsstaternas markbaserade och rymdbaserade SST-sensorer, såsom radar, laser och teleskop, som ska väljas ut genom arkitekturstudier och prestationsbedömning för övervakning och spårning, inbegripet sensorer som utvecklats av Europeiska rymdorganisationen (ESA), av unionens kommersiella sektor samt eventuellt av unionsägda rymdbaserade sensorer, som syftar till att övervaka och spåra rymdföremål och ta fram en oberoende europeisk katalog över rymdföremål.
 - b) Bearbetning och analys av SST-data i syfte att ta fram den SST-information och de SST-tjänster som avses i punkterna 5 och 6.
 - c) Tillhandahållande av de SST-tjänster som avses i punkt 5 till de SST-användare som avses i punkt 9 a och b.
 - d) Åtgärder som strävar efter, gynnar och stöder synergier med initiativ som främjar utveckling och driftsättning av teknik eller tjänster för avveckling av rymdfarkoster i slutet av deras operativa livslängd och av tekniska system eller tjänster för förebyggande av kollisioner mellan rymdföremål och eventuellt bortskaffande av rymdskrot.
 - da) Tillhandahållande av de tjänster som avses i punkt 6 till de statliga SST-användare som avses i punkt 9 c.

- e) Samarbete, även genom informationsutbyte, med internationella initiativ på området samordning av rymdtrafik.
 - f) Verksamheter som är nödvändiga för att stödja en säker och hållbar användning av rymden.
 - fa) Verksamheter som avser begränsning av rymdskrot i syfte att minska den mängd rymdskrot som uppstår, sanering av rymdskrot, övervakning av bäraket efter inträde i omloppsbanan, särskilda tjänster för konstellationer, inrättande av en marknadsplats för SST-data, SST-information och STT-tjänster, förberedelse av SST-systemet för drift mellan jorden och månen, stöd till verksamhet och tjänster som utförs i rymden (ISOS) samt till initiativ för mörka och radiotysta himlar.
 - g) Forsknings- och utvecklingsverksamheter till stöd för utvecklingen av delkomponenten SST, inbegripet dess tjänster och databehandling samt kommersiella förmågor.
3. Ett SST-partnerskap som inletts inom ramen för förordning (EU) 2021/696 ska fortsätta att gälla i enlighet med den här förordningen och ska stödja utvecklingen av verksamhet på grundval av användarnas behov, inbegripet transparenta mekanismer för utvärdering och integrering av kommersiella SST-förmågor, och bidra till genomförandet av den verksamhet som avses i punkt 1 a–fa och g, inbegripet genom tillhandahållande av tekniskt och administrativt stöd, sakkunskap, studier eller relevant forsknings- och innovationsverksamhet. Kommissionen får genom genomförandeakter anta regler om medlemsstaternas deltagande i det partnerskapet, om den organisatoriska ramen för detta deltagande och om inkluderingen i ett senare skede av ytterligare en medlemsstat. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
4. I syfte att förstärka bidraget till genomförandet av SST ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 84 för att komplettera punkt 3 med en detaljerad förteckning över sådana uppgifter som ska utföras av SST-partnerskapet enligt punkt 3.

5. De SST-tjänster som avses i punkt 1 c ska vara avgiftsfria, tillgängliga utan avbrott och anpassade till behoven hos de SST-användare som avses i punkt 9 och ska omfatta följande:
- a) Bedömning av risken för kollision mellan rymdfarkoster eller mellan rymdfarkoster och rymdskrot och, vid behov, utfärdande av kollisionsvarningar och manöverrekommendationer under rymdfarkostens uppdragsfaser av uppskjutning, tidig omloppsfas, höjning av omloppsbanan, drift i omloppsbanan och bortskaffning.
 - b) Upptäckt och karaktärisering av fragmentering, sönderbrytningar eller kollisioner i omloppsbanan.
 - c) Bedömning av risken för okontrollerade återinträden av rymdföremål, inbegripet rymdskrot, i jordens atmosfär och framställande av tillhörande information, inbegripet en uppskattning av tidsramen och den sannolika platsen för det eventuella nedslaget.
6. SST-tjänster till de godkända statliga SST-användare som avses i punkt 9 c ska vara avgiftsfria, tillgängliga utan avbrott och anpassade till deras behov och får omfatta korrelation, filtrering och lagring av alla SST-data som härrör från det nät av sensorer som avses i punkt 1 a och spridning av SST-data till godkända statliga SST-användare, på grundval av den katalog som avses i punkt 1 a.
9. SST-användare ska omfatta följande:
- a) SST-kärnanvändare, som ska ha åtkomst till alla SST-tjänster som avses i punkt 5: medlemsstaterna, utrikestjänsten, kommissionen, byrån samt offentliga och privata rymdfarkostägare och rymdfarkostoperatörer som är etablerade i unionen.
 - b) SST-användare som inte är kärnanvändare, som ska ha åtkomst till alla SST-tjänster som avses i punkt 5 a och c: andra offentliga och privata enheter och internationella organisationer.
 - c) Godkända statliga SST-kärnanvändare, som ska ha åtkomst till alla SST-tjänster som avses i punkt 6: medlemsstaterna och utrikestjänsten.

- 9a. I syfte att främja upptagningen av de SST-tjänster som avses i punkt 5 eller skydda unionens och medlemsstaternas säkerhetsintressen ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter för att ändra förteckningen över användare som inte är kärnanvändare eller komplettera förteckningen över tjänster de får ha åtkomst till.
10. Kommissionen får genom genomförandeakter anta åtkomstriklinjer avseende de SST-tjänster som avses i punkt 5. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
- 10a. Kommissionen får genom genomförandeakter anta åtkomstriklinjer och bestämmelser samt tekniska och operativa specifikationer för de SST-tjänster som avses i punkt 6. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
11. Delkomponenten SST ska inte vara öppen för deltagande av tredjeländer. Den ska dock vara öppen för Norge under förutsättning att ett separat särskilt avtal ingås i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget och artikel 11.4.

Artikel 63

Jordnära objekt (NEO)

1. Målet med delkomponenten jordnära objekt (*delkomponenten NEO*) i komponenten SSA är riskövervakning av naturliga objekt i solsystemet som närmar sig jorden.
2. Delkomponenten NEO ska omfatta verksamhet för att uppfylla det mål som anges i punkt 1. Den ska omfatta stödverksamhet som avser upprätthållande av och dataposter i unionens katalog över fysiska egenskaper hos jordnära objekt, och får omfatta en konsekvensbedömning avseende risker.
3. Delkomponenten NEO ska omfatta forsknings- och utvecklingsverksamhet till stöd för dess utveckling samt forskning och utveckling i senare led för tillämpningar och användarteknik.

Rymdväderhändelser (SWE)

1. Målet med delkomponenten rymdväderhändelser (*delkomponenten SWE*) i komponenten SSA är att övervaka och bedöma naturliga förändringar som beror på variabel solaktivitet och som avser rymdväderhändelser, såsom solvindar och soleruptioner, och deras inverkan på kritiska system och på infrastruktur som omfattas av de tekniska kraven för de tjänster som avses i punkt 4.
2. Delkomponenten SWE ska omfatta alla verksamheter som krävs för att tillhandahålla rymdvädertjänster, inbegripet datainköp från kommersiella källor och forsknings- och utvecklingsverksamheter till stöd för utveckling av delkomponenten SWE, samt tjänsterna från denna och forskning och utveckling i senare led för tillämpningar och användarteknik för upptagning av SWE-tjänster.
3. SWE-tjänsterna ska ha som syfte att vara tillgängliga utan avbrott och avgiftsfritt. SWE-tjänsterna ska framför allt omfatta rymdområdet och kan gradvis utvidgas till andra områden i enlighet med användarnas behov.
4. Kommissionen får genom genomförandeakter anta tekniska och operativa specifikationer för SWE-tjänsterna, med beaktande av användarnas behov. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.

Tillträde till rymden

1. Tillträde till rymden innebär förmåga till uppskjutning och transport av en rymdfarkost till, i och från rymden, med hjälp av uppskjutningssystem.
2. Målet med komponenten tillträde till rymden ska vara att främja ett oberoende, resilient och hållbart tillträde till rymden, genom att stödja europeiska uppskjutningstjänsters tillförlitlighet, konkurrenskraft och kostnadseffektivitet, jämte en sammanhållen och samarbetsinriktad europeisk strategi, med beaktande av unionens och medlemsstaternas väsentliga säkerhetsintressen.
3. Genom synergier med andra unionsprogram och finansieringssystem, och utan att det påverkar ESA:s verksamhet, ska verksamheten inom komponenten tillträde till rymden omfatta följande:
 - a) Upphandling eller gemensam upphandling av, aggregering av eller incitament för europeiska uppskjutningstjänster för unionens behov och, på deras begäran, för medlemsstaternas och internationella organisationers behov, inbegripet behoven av demonstrations- och valideringsverksamhet i omloppsbanan för att stödja den verksamhet som avses i artiklarna 66.2 e och 67.2.
 - b) Tillgång till rymdforskning och rymdinnovation, inbegripet uppgradering och utveckling av ny teknik och nya system och tjänster.
 - c) Utveckling, anpassning, konstruktion, underhåll och drift av kritisk unionsbaserad markinfrastruktur, inbegripet de anläggningar som behövs för provning, uppskjutning och återvunnen tillgång till förmågor avseende rymdteknik och rymdtjänster.

4. Kommissionen ska inrätta ett samordningsforum för tillträde till rymden, som omfattar medlemsstaterna, byrån, berörda internationella organisationer, särskilt ESA, och andra europeiska offentliga enheter för att samordna europeisk institutionell verksamhet som rör tillträde till rymden och en europeisk strategi enligt punkt 2.
5. (...)

Artikel 66

Rymdkommersialisering och rymdekonomi

1. Komponenten för rymdkommersialisering och rymdekonomi ska omfatta Cassini och verksamheter för användarupptagning. Cassini ska utgöra unionens initiativ för rymdentreprenörskap. Cassini ska vidta åtgärder som stöder kommersialisering av unionens rymdindustriprodukter och rymdindustritjänster, särskilt med inriktning på entreprenörskap, och stimulerar privata investeringar som hjälper entreprenörer att växa och expandera på den inre marknaden och internationellt.
Rymdkommersialiserverksamhet får utföras i samarbete med medlemsstaterna och berörda organisationer, inbegripet ESA.
2. Denna komponent ska omfatta följande verksamheter:
 - a) Inrättande av unionsinvesteringsinstrument för privata investeringar i såddfas, tidig fas och tillväxtfas, och underlättande av utträde för grundare och investerare.
 - b) Inrättande av en unionsfacilitet för industriell expansion för att möjliggöra fler privata investeringar i nya och befintliga tillverkningsanläggningar och stärka unionsbaserade leveranskedjor.
 - c) Stöd till utveckling av kompetensunionen med inriktning på rymdsektorn, inbegripet kompetensinventering, utbildningsplaner för rymden, fortbildning, omskolning, rörlighets- och utbytesprogram.

- d) Åtgärder som stärker de lokala rymdekosystemen, i samordning med nationella och regionala initiativ, genom att sammanföra olika aktörer för att främja rymdinnovation och erbjuda enskilda och företag stöd, anläggningar och tjänster för att gynna entreprenörskap, i synnerhet genom tekniköverföring, företagsinkubation, företagsaccelerationstjänster, kontaktförmedling och investerarnätverk och genom förutsättningar för förbättrat marknadstillträde och internationella företagsnätverk.
- e) System för att påskynda marknadsberedskapen och den kommersiella tillväxten genom användning av ankarkundkontrakt och system för att introducera kunder på såväl privata som offentliga marknader, inbegripet rymdkomponenter och rymdinfrastrukturer samt produkter som använder rymddata och rymdtjänster.
- f) Åtgärder som är nödvändiga för att stödja unionens rymdeekonomi, inbegripet användarupptagning och marknadsutveckling i senare led, och den inre marknaden för rymdverksamheter.

Artikel 67

Teknisk suveränitet, forskning och innovation

1. Komponenten teknisk suveränitet, forskning och innovation ska ge unionen möjlighet att bygga upp ett konkurrenskraftigt, oberoende och innovativt rymdindustriellt ekosystem som syftar till att förbättra unionens tekniska suveränitet, icke-beroende och självförsörjning inom rymdsektorn. Den ska främja utveckling och upptagning av avancerad rymdteknik. Den ska prioritera en minskning av kritiska beroenden av sådan teknik som inte härrör från unionen, skapa synergier med andra sektorer, främja mognad av kritisk teknik från forskning till industrialisering och främja teknik med dubbla användningsområden som kan gynna både civila och försvarsrelaterade tillämpningar.

2. Komponenten teknisk suveränitet, forskning och innovation ska omfatta följande verksamheter:
- a) Verksamheter som avser unionens tekniska suveränitet, såsom innovation, utveckling, industrialisering och upptagning av kritisk rymdteknik, inbegripet sådana som har direkt anknytning till EU:s observationsgrupp för kritisk teknik (*OKT*) och genomförande av färdplaner från OKT som minskar unionens beroenden längs hela leveranskedjorna och ökar konkurrenskraften hos unionens rymdekosystem.
 - b) Verksamheter som syftar till att förbättra tillgången i rätt tid till kritiska råmaterial och avancerade material, komponenter och tekniker för rymdsektorn, inbegripet genom förkortade leveransledtider, reservation av tillverkningsleder eller lagring av produkter, insatsvaror eller kritiska råmaterial.
 - ba) Forskning, utveckling, mognad och validering av framväxande och nya unionsrymdförmågor, inbegripet disruptiv teknik, såsom kvantdetektion och annan tillhörande teknik.
 - c) Utveckling av nya unionsrymdförmågor som gynnar en ny ekonomi i rymden, särskilt genom mognad, demonstration och operationalisering av ISOS.
 - d) Verksamheter som stärker unionens industriella konkurrenskraft på globala kommersiella marknader, inbegripet genom demonstratorsuppdrag som ökar graden av digitalisering i heltäckande rymdsystem.
 - e) Utforskande och utnyttjande av synergier med kompletterande områden såsom säkerhet och försvar och andra sektorer som är relevanta för viktiga områden såsom robotteknik, artificiell intelligens och cybersäkerhet.

- f) Stöd till standardiserings- och certifieringsverksamheter som är relevanta för unionens rymdsektor, inbegripet en harmoniserad strategi på unionsnivå när det gäller komponenter avseende färdigköpta allmänt tillgängliga produkter (Cots).
- g) Underlättande av tillgänglighet och åtkomst avseende provnings- och databehandlingsanläggningar för rymdteknik.

Artikel 68

Tredjeländers och internationella organisationers åtkomst till tjänster

1. Tredjeländer och internationella organisationer får ha åtkomst till Govsatcomtjänster, statliga IRIS²-tjänster, fragmenteringstjänster enligt artikel 62.5 b och EOGS under förutsättning att ett avtal har ingåtts, i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget och artikel 11.4, om villkoren för åtkomst till dessa tjänster, och under förutsättning att de uppfyller kraven i artikel 13.
3. Tredjeländers och internationella organisationers tillgång till PRS enligt artikel 59.1 d ska regleras av artikel 3.5 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 1104/2011/EU⁵⁴.
4. Inget avtal som ingåtts i enlighet med artikel 218 i EUF-fördraget ska krävas för tillgång till SST-tjänster som rör kollisionförhindrande enligt artikel 62.5 a och återinträde enligt artikel 62.5 c.
- 4a. De SST-tjänster som avses i artikel 62.6 ska inte vara tillgängliga för tredjeländer och internationella organisationer, utom på de villkor som anges i det avtal som avses i artikel 62.11.

⁵⁴ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1104/2011/EU av den 25 oktober 2011 om närmare föreskrifter för tillträde till den offentliga reglerade tjänst som erbjuds via det globala system för satellitnavigering som inrättats genom Galileoprogrammet (EUT L 287, 4.11.2011, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1104/oj>).

Villkor för stödberättigande och deltagande för bevarande av säkerheten, integriteten och resiliensen hos unionens operativa rymdsystem

1. Kommissionen ska tillämpa de villkor för stödberättigande och deltagande som fastställs i punkt 3 när det gäller tilldelningsförfaranden enligt detta avsnitt om den anser att detta är nödvändigt och lämpligt för att bevara säkerheten, integriteten och resiliensen hos unionens operativa rymdsystem, med beaktande av målet att främja unionens strategiska oberoende, särskilt vad gäller central teknik och centrala värdekedjor, samtidigt som en öppen ekonomi bevaras.
2. Kommissionen ska, innan den tillämpar villkoren för stödberättigande och deltagande i enlighet med punkt 1, informera den relevanta kommittésammansättning som avses i artikel 83.1 ha och ska i största möjliga utsträckning beakta medlemsstaternas synpunkter på tillämpningsområdet för och motiveringen till att dessa villkor tillämpas för stödberättigande och deltagande.
3. De villkor för stödberättigande och deltagande som avses i punkt 1 ska vara följande:
 - a) Den stödberättigade rättsliga enheten är etablerad i en medlemsstat och dess verkställande ledning är etablerad i den medlemsstaten.
 - b) Den stödberättigade rättsliga enheten åtar sig att utföra all relevant verksamhet i en eller flera medlemsstater.
 - c) Den stödberättigade rättsliga enheten är inte föremål för kontroll av ett tredjeland eller av en enhet i ett tredjeland.

4. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa de kriterier som avgör om ett avgörande inflytande utövas på en rättslig enhet, antingen direkt eller indirekt via en eller flera mellanliggande rättsliga enheter, som kan ha en inverkan på säkerheten, integriteten och resiliensen hos unionens operativa rymdsystem, med beaktande av målet att främja unionens strategiska oberoende, särskilt vad gäller central teknik och centrala värdekedjor.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.

5. Kommissionen får tillåta undantag från de villkor som avses i punkt 3 a och b när det gäller en särskild rättslig enhet efter en utvärdering på grundval av följande kumulativa kriterier:
 - a) Det finns inga lättillgängliga alternativ i medlemsstaterna för särskilda tekniker, varor eller tjänster som behövs för de verksamheter som avses i punkt 1.
 - b) Den rättsliga enheten är etablerad i ett land som är medlem av EES eller Efta och som har ingått ett internationellt avtal med unionen enligt artikel 11, dess verkställande ledning är etablerad i det landet, och de verksamheter som rör upphandlingen, bidraget eller priset utförs i det landet eller i ett eller flera sådana länder.
 - c) Skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter säkerställs i enlighet med artikel 13 och åtgärder vidtas för att säkerställa säkerheten och resiliensen hos de komponenter som avses i artikel 58 samt deras drift och deras tjänster.
6. Genom undantag från punkt 5 b får kommissionen göra undantag från villkoren enligt punkt 3 a och b för en rättslig enhet som är etablerad i ett tredjeland som inte är medlem av EES eller Efta om det inte finns några lättillgängliga alternativ i länder som är medlemmar av EES eller Efta och om de kriterier som anges i punkt 5 a och c är uppfyllda.

7. Kommissionen får tillåta undantag från villkoret enligt punkt 3 c om den rättsliga enheten i en medlemsland lämnar följande garantier:
- a) Kontrollen över den rättsliga enheten utövas inte på ett sätt som begränsar eller inskränker dess förmåga att
 - 1. genomföra upphandlingen, bidraget eller priset, och
 - 2. leverera resultat, särskilt genom rapporteringsskyldigheter.
 - b) Det kontrollerande tredjelandet eller den kontrollerande enheten i ett tredjeland åtar sig att avstå från att utöva kontrollrättigheter över den rättsliga enheten eller ålägga denna rapporteringsskyldigheter med avseende på upphandlingen, bidraget eller priset.
 - c) Den rättsliga enheten uppfyller de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3.
8. De behöriga myndigheterna i den medlemsstat där den rättsliga enheten är etablerad ska bedöma huruvida den rättsliga enheten uppfyller de kriterier som anges i punkt 5 c för undantag från det villkor som anges i punkt 3 b och de garantier som avses i punkt 7. Kommissionen ska följa denna bedömning.
9. Kommissionen ska förse den relevanta kommittésammansättning som avses i artikel 83.1 ha med följande:
- a) Tillämpningsområdet för de villkor för stödberättigande och deltagande som avses i punkt 3 i den här artikeln.
 - b) Närmare uppgifter om och motiveringar till de undantag som beviljats i enlighet med punkterna 5, 6 och 7 i den här artikeln.
 - c) Den utvärdering som ligger till grund för ett undantag, om inte annat följer av punkterna 5–7 i den här artikeln, utan att kommersiellt känslig information röjs.

10. De villkor som anges i punkt 3, de kriterier som anges i punkterna 4, 5 och 6 i den här artikeln och de garantier som anges i punkt 7 ska införas i de handlingar som rör upphandlingen, bidraget eller priset, beroende på vad som är tillämpligt, och, när det gäller upphandling, ska villkoren gälla för det resulterande kontraktets hela livscykel.
11. Denna artikel påverkar inte tillämpningen av beslut nr 1104/2011/EU, kommissionens delegerade beslut av den 15 september 2015, förordning (EU) 2019/452, beslut 2013/488/EU och beslut (EU, Euratom) 2015/444 eller den säkerhetsprövning som medlemsstaterna utför av rättsliga enheter som deltar i verksamheter som kräver åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter i enlighet med de nationella lagar och andra författningar som är tillämpliga.
12. Om kontrakt som följer av tillämpningen av denna artikel säkerhetsskyddsklassificeras ska de villkor för stödberättigande och deltagande som kommissionen tillämpar i enlighet med punkt 1 inte påverka de nationella säkerhetsmyndigheternas behörighet.
13. Denna artikel får inte inkräkta på, ändra eller gå emot något befintligt förfarande för säkerhetsgodkännande av verksamhetsställe eller personalsäkerhetsgodkännande i en medlemsstat.

Artikel 70

Äganderätt till unionens rymdtillgångar, åtkomst till resultat och användning av tillgångar

1. Unionen ska vara ägare till alla materiella och immateriella tillgångar som har skapats, utvecklats eller köpts in inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning vid genomförandet av verksamheter som får stöd enligt detta avsnitt. I detta syfte ska kommissionen säkerställa att relevanta kontrakt, avtal och andra arrangemang som rör verksamheter som kan leda till att sådana tillgångar skapas eller utvecklas innehåller bestämmelser som säkerställer unionens äganderätt.

2. Punkt 1 ska inte gälla materiella och immateriella tillgångar som har skapats eller utvecklats inom ramen för direkt eller indirekt förvaltning vid genomförandet av verksamheter som får stöd enligt detta avsnitt om
 - a) unionsstödet tillhandahålls genom bidrag, priser eller förkommersiell upphandling, eller
 - b) verksamheterna inte helt finansieras av unionen, såvida inte annat anges, eller
 - c) verksamheterna rör PRS-mottagare som har utvecklats av medlemsstaterna.
- 2a. Punkt 2 b ska inte tillämpas på den statliga infrastruktur som utvecklats inom delkomponenten IRIS².
3. Om punkt 2 är tillämplig ska unionens institutioner, organ eller byråer inte ha äganderätt utan i stället ge dem nyttjanderätt utan ersättningskrav till resultaten för egen användning samt rätt att bevilja, eller att ålägga mottagarna att bevilja, tredje parter, inbegripet medlemsstaterna, icke-exklusiva licenser att nyttja resultaten på rättvisa och rimliga villkor utan rätt att bevilja underlicenser.
4. Unionen får ingå relevanta avtal i syfte att få äganderätt till sådana tillgångar som har utvecklats av tredje parter i de fall då sådana tillgångar är nödvändiga för att genomföra de komponenter som avses i artikel 58.

5. Kommissionen ska säkerställa att unionen har följande rättigheter:
- a) Nyttjanderätt till de frekvenser som krävs för överföring av de signaler som genereras av den statliga infrastrukturen IRIS², PNT-komponenten, EO-komponenten och, vid behov, SST-komponenten eller komponenten tillträde till rymden, i enlighet med tillämpliga lagar och andra författningar och relevanta licensavtal, som möjliggörs av de relevanta ansökningar om frekvenser som lämnas in av medlemsstaterna och som förblir under medlemsstaternas ansvar.
 - b) Rätt att prioritera tillhandahållandet av statliga tjänster från IRIS² framför kommersiella tjänster, i enlighet med de villkor som ska fastställas i de kontrakt som avses i artikel 61 och med beaktande av behoven hos godkända statliga användare.

Artikel 71

Tjänstekvalitet, garanti och ansvar

- 1. Kommissionen eller, i förekommande fall, byrån ska upprätta ett tjänstedefinitionsdokument för varje tjänst som tillhandahålls av de komponenter eller delkomponenter som avses i artikel 58 med en beskrivning av dessa tjänsters egenskaper och förväntade kvalitet. Tjänstedefinitionsdokumentet ska offentliggöras eller, när det gäller tjänster till godkända statliga användare eller PRS-användare, delas med de behöriga myndigheter som avses i artikel 76. För delkomponenten SST ska det SST-partnerskap som avses i artikel 62.3 bidra till upprättandet av servicedefinitionsdokumentet.
1. De förväntade prestationer som avses i punkt -1 och de data och den information som tillhandahålls av de komponenter och delkomponenter som avses i artikel 58 ska tillhandahållas utan någon uttrycklig eller underförstådd garanti såvitt avser deras kvalitet, precision, tillgänglighet, tillförlitlighet, hastighet eller lämplighet för något ändamål. Kommissionen, byrån och berörda statliga myndigheter ska inte bära något ansvar i detta avseende.

- 1a. Om en tjänst inte uppfyller de parametrar som anges i det tjänstedefinitionsdokument som avses i punkt -1 på grund av en planerad eller oförutsebar händelse ska användarna informeras utan onödigt dröjsmål i enlighet med det förfarande som anges i det relevanta tjänstedefinitionsdokumentet.
- 1b. Genom undantag från punkt 1 för tjänster till godkända statliga användare, för PRS och för tjänster för skydd av människoliv enligt artikel 59.3 i ska det tjänstedefinitionsdokument som avses i punkt -1 åtföljas av särskilda åtaganden i fråga om förväntade prestationer, som kan omfattas av vissa användarvillkor.
- 1c. De kontaktpunkter som avses i artikel 77.1 ga ska informera kommissionen eller, i förekommande fall, byrån, när en planerad händelse enligt punkt 1b som rör tjänster som tillhandahålls godkända statliga användare eller PRS-användare kan påverka deras verksamhet.
2. Medlemsstater som deltar i delkomponenten SST ska inte hållas ansvariga för skada som följer av avsaknad, avbrott eller försening när det gäller tillhandahållandet av SST-tjänster, för felaktigheter i den information som tillhandahållits genom SST-tjänster eller för alla andra åtgärder som vidtagits med anledning av tillhandahållandet av SST-tjänster. Vid tillämpning av punkt 1b ska dessa medlemsstater utan onödigt dröjsmål anmäla alla avvikelser från den förväntade prestationen till kommissionen och byrån.

Artikel 72

Kompletterande upphandlingsregler

1. Den upphandlande myndigheten får begära att anbudsgivaren genom konkurrensutsatt upphandling på lämpliga underentreprenadsnivåer lägger ut en del av kontraktet på andra företag än de som är knutna till anbudsgivarens grupp av företag. När det gäller kontrakt på över 10 miljoner EUR ska den upphandlande myndigheten sträva efter att säkerställa att minst 30 % av kontraktets värde, genom konkurrensutsatt upphandling på olika underentreprenadsnivåer, läggs ut på företag utanför den huvudsakliga anbudsgivarens grupp av företag, särskilt i syfte att möjliggöra gränsöverskridande deltagande av små och medelstora företag i rymdekosystemet. Anbudsgivaren ska ange skälen till att en begäran om underentreprenad inte har tillmötesgått eller till att avvikelse har skett från målet på 30 %. Den upphandlande myndigheten får inkludera särskilda krav i dokumentationen för tilldelningsförfarandet för att säkerställa att de huvudsakliga uppdragstagarna följer de upphandlingsprinciper som anges i denna punkt under fullgörandet av kontraktet.
 - 1a. Kommissionen ska underrätta den kommitté som avses i artikel 83.1 g.
2. Upphandling som avser tjänstekontinuitet, PRS eller tjänster till godkända statliga användare ska anses uppfylla det villkor om synnerlig brådska som fastställs i avsnitt 2 punkt 11.1 c i bilaga I till budgetförordningen.

Artikel 73

Kompletterande bidragsregler

1. [Unionen får täcka upp till 100 % av de stödberättigande kostnaderna, utan att det påverkar tillämpningen av medfinansieringsprincipen.]
2. Med avvikelse från artikel 184.6 i budgetförordningen får den behöriga utanordnaren vid tillämpning av schablonsatser godkänna eller kräva finansiering för att täcka indirekta kostnader hos bidragsmottagaren på upp till 25 % av de totala stödberättigande direkta kostnaderna för åtgärden.

3. Med avvikelse från artikel 207 i budgetförordningen får det maximala belopp av ekonomiskt stöd som kan utbetalas till en tredje part inte överstiga 200 000 EUR.
4. Det SST-partnerskap som avses i artikel 62.3 ska ha rätt till bidrag i enlighet med artikel 198 d i budgetförordningen.

Artikel 74

Kompletterande regler för indirekt förvaltning

1. En ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap mellan tre parter i enlighet med artikel 131 i budgetförordningen ska ingås med både byrån och ESA, enligt vilken byrån och ESA får anförtros budgetgenomförandeuppgifter.
2. Om byrån eller ESA inrättar en anbudsutvärderingsnämnd för en upphandling inom ramen för den trepartsöverenskommelse som avses i punkt 1 kan experter från kommissionen och, när så är relevant, från den andra anförtrodda enheten delta som ledamöter i anbudsutvärderingsnämndens möten, ha tillgång till alla handlingar som anbudsutvärderingsnämnden utarbetar och delta i granskningsmöten. Ett sådant deltagande ska inte påverka anbudsutvärderingsnämndens tekniska oberoende.
3. Med avvikelse från artikel 62.1 i budgetförordningen och om kommissionen har gjort en positiv bedömning av skyddet av unionens intressen får uppgifter som genom indirekt förvaltning har anförtrots byrån, eller dess efterträdare, anförtros vidare av byrån till sådana organ som avses i artikel 62.1 c i budgetförordningen på de villkor för indirekt förvaltning som gäller för kommissionen.
4. Om upphandlings- eller bidragsverksamheter genomförs genom indirekt förvaltning av anförtrodda enheter ska det i anslutning till kommunikationsinsatser, spridningsinsatser och infrastruktur, utrustning, fordon, materiel eller större resultat som finansieras genom upphandlingen eller bidraget säkerställas att unionsstödet framhålls och att unionsflaggan (emblemet) och finansieringsförklaringen (översatt till lokala språk, när så är lämpligt) syns i enlighet med kommissionens standardregler för kommunikation.

Roller

1. Medlemsstaterna får delta i de komponenter som avses i artikel 58. De medlemsstater som deltar i dessa komponenter ska bidra med sin tekniska kompetens, kunnande och bistånd, särskilt på säkerhets- och skyddsområdet. Detta bidrag ska, när så är lämpligt och möjligt, omfatta tillgängliggörande för unionen av data, information, tjänster och infrastruktur som medlemsstaterna förfogar över eller som är belägna på deras territorier och som är nödvändiga för att åtgärderna ska fungera väl. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att säkerställa att de åtgärder som får stöd enligt detta avsnitt fungerar väl, inbegripet frekvenstilldelning och frekvensskydd.
2. Kommissionen ska ha det övergripande ansvaret för genomförandet av de komponenter som avses i artikel 58, inbegripet på säkerhetsområdet, utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter när det gäller den nationella säkerheten. Kommissionen ska också övervaka genomförandet av dessa komponenter, utan att det påverkar unionens övriga politik.
3. Kommissionen ska göra följande:
 - a) Förvalta alla komponenter eller delkomponenter som avses i artikel 58 och som inte anförtrotts en annan enhet.
 - b) Fastställa prioriteringarna för de komponenter som avses i artikel 58 i de arbetsprogram som avses i artikel 15 och deras utveckling på lång sikt i linje med användarkraven, och övervaka genomförandet av dessa arbetsprogram.

- ba) Utan att det påverkar byråns eller andra anförtrödda enheters uppgifter, säkerställa att upptagningen och användningen av de data och tjänster som tillhandahålls av de komponenter som avses i artikel 58 främjas och maximeras i den offentliga och den privata sektorn, bland annat genom att stödja lämplig utveckling av dessa tjänster och användarvänliga gränssnitt, genom att främja en stabil långsiktig miljö, genom att utveckla lämpliga synergier mellan tillämpningarna av olika komponenter och genom att säkerställa komplementaritet, samstämmighet, samverkan och kopplingar mellan komponenterna i detta avsnitt och andra unionsåtgärder och unionsprogram.
 - bb) Främja samstämmighet mellan verksamhet enligt detta avsnitt och verksamhet som bedrivs på rymdområdet på unionsnivå, nationell nivå eller internationell nivå.
 - c) Fastställa och samordna den internationella dimensionen av de komponenter som avses i artikel 58 för att säkerställa samstämmighet med unionens politik för yttre åtgärder och en konsekvent strategi för dessa, inom sitt behörighetsområde.
4. Om så är nödvändigt för att säkerställa att de komponenter som avses i artikel 58 fungerar väl och att de tjänster som de tillhandahåller tillhandahålls på ett smidigt sätt, ska kommissionen genom genomförandeakter fastställa de tekniska och operativa specifikationer som behövs för genomförandet och utvecklingen av dessa komponenter och delkomponenter och av de tjänster som dessa tillhandahåller, med beaktande av resultaten av samråd med användare och andra berörda parter. När kommissionen fastställer sådana tekniska och operativa specifikationer ska den undvika att sänka den allmänna säkerhetsnivån och ska uppfylla krav på bakåtkompatibilitet. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.

5. Vid behov ska kommissionen genom genomförandeakter anta de åtgärder som krävs för att fastställa den markbaserade infrastrukturens lokalisering, på grundval av de säkerhetskrav som avses i artikel 77.3, genom en öppen och transparent process och med säkerställande av en sund ekonomisk förvaltning. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3.
6. Byrån ska ha egna uppgifter enligt artikel 4.1 i förordning (EU) xx/xx [EUSPA]* och får av kommissionen anförtros andra uppgifter enligt artikel 4.2, 4.3 och 4.5 i den förordningen och i enlighet med budgetförordningen.
7. Under förutsättning att unionens intressen skyddas får ESA anförtros följande uppgifter:
 - a) För PNT-komponenten: större systemutveckling samt utformning och utveckling av delar av marksegmentet och av satelliter, inbegripet provning och validering.
 - b) För delkomponenten Copernicus:
 - i) samordning och genomförande för rymdkomponenten och dess utveckling,
 - ii) utformning, utveckling och tillverkning av rymdinfrastrukturen och av delar av det tillhörande marksegmentet, inbegripet drift av denna infrastruktur och tillhörande upphandling, utom när denna verksamhet utförs av andra enheter, såsom Europeiska organisationen för utnyttjande av meteorologiska satelliter (Eumetsat),
 - iii) i förekommande fall åtkomst till tredjepartsdata.

* EUT: Vänligen inför i texten numret på förordningen i ärende 2026/0084 (COD).

- c) För delkomponenten EOGS: utformning och utveckling av nya rymduppdrag för jordobservation och delar av tillhörande marksegment.
 - d) För delkomponenten IRIS²:
 - i) övervakning av utveckling, validering och tillhörande driftsättning i samband med faserna för utveckling, validering och driftsättning av de statliga tjänsterna och av den utveckling och vidareutveckling som behövs för att tillhandahålla statliga tjänster, vilket genomförs inom ramen för de kontrakt som avses i artikel 61.15 och i enlighet med villkoren i överenskommelserna om medverkan enligt den ramöverenskommelse om ekonomiskt partnerskap som avses i artikel 74.1, varvid samordning säkerställs mellan de uppgifter och den budget som anförtrots ESA och eventuella bidrag från ESA,
 - ii) tillhandahållande av teknisk expertis, inbegripet under genomförandet.
 - da) För delkomponenterna NEO och SWE: forsknings- och utvecklingsverksamhet uppströms.
8. På grundval av kommissionens bedömning får ESA anförtros andra uppgifter utifrån behoven för de komponenter som avses i artikel 58, inbegripet särskild forsknings- och innovationsverksamhet, under förutsättning att dessa uppgifter inte dubblar verksamhet som bedrivs av andra anförtrodda enheter och att de syftar till att effektivisera genomförandet av dessa komponenter.

- 8a. Med förbehåll för godkännande av SatCens styrelse i enlighet med artikel 18 i rådets beslut 2014/401/Gusp ska SatCen anförtros tillhandahållandet av de EOGS-tjänster och EOGS-data som avses i artikel 60.8 b och c till godkända statliga användare och driften av det federationslager i EOGS-infrastrukturen som avses i artikel 60.8 a i. Genomförandet av de uppgifter som anförtrots SatCen enligt denna punkt, inbegripet fastställandet av åtkomstriktninjer, begränsningar och prioriteringar för tillhandahållandet av EOGS-tjänster till godkända statliga användare, ska respektera unionens Gusp-intressen i enlighet med rådets beslut 2014/401/Gusp och medlemsstaternas nationella säkerhetsintressen.
9. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 8a får kommissionen, under förutsättning att unionens intressen skyddas, helt eller delvis anförtro uppgifter för att genomföra de komponenter som avses i artikel 58 till berörda enheter, såsom Eumetsat, Europeiska miljöbyrån, Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån, Europeiska sjösäkerhetsbyrån, SatCen, Europacentret för medellånga väderprognoser och Mercator Ocean International.

Artikel 76

Behöriga myndigheter

1. Om det är nödvändigt för de delkomponenter som avses i artikel 58 och som tillhandahåller tjänster till godkända statliga användare ska varje deltagare utse en behörig myndighet. Den behöriga myndigheten ska säkerställa att
- a) de relevanta tjänsterna används i enlighet med de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3,
 - b) åtkomsträttigheterna till de relevanta tjänsterna fastställs och förvaltas,

- c) den användarutrustning som krävs för användningen av de relevanta tjänsterna och tillhörande elektroniska kommunikationsanslutningar och information används och förvaltas i enlighet med de allmänna säkerhetskrav som avses i artikel 77.3,
 - d) en central kontaktpunkt inrättas för att vid behov bistå med rapportering av säkerhetsrisker och säkerhetshot, särskilt konstaterad potentiellt skadlig elektromagnetisk interferens som påverkar de tjänster som utvecklats inom de komponenter som avses i artikel 58.
2. Åtgärder, uppgifter och drift för de behöriga PRS-myndigheterna anges i artikel 5 i beslut nr 1104/2011/EU.

Artikel 77

Styrnings- och säkerhetsprinciper

1. Styrningsprinciperna för de komponenter som avses i artikel 58 och de särskilda verksamheterna ska baseras på följande:
- a) Tjänsternas kontinuitet och tillförlitlighet och nödvändig kontinuitet i infrastrukturen, inbegripet skydd mot relevanta hot.
 - a) En tydlig uppgifts- och ansvarsfördelning mellan de enheter som deltar i genomförandet, som bygger på deras respektive befogenheter och undviker överlappningar eller dubbleringar av uppgifter och ansvar och därmed säkerställer en tydlig ansvarsskyldighet.
 - b) Styrningsstrukturens relevans för de särskilda behoven hos varje komponent eller delkomponent som avses i artikel 58, beroende på vad som är lämpligt.
 - c) Sträng kontroll av de komponenter som avses i artikel 58 och deras verksamhet, inbegripet strikt iakttagande av kostnader, tidsplaner och prestationer av alla enheter inom ramen för deras respektive roller och uppgifter.

- d) Öppen och kostnadseffektiv förvaltning.
 - f) Systematiskt och strukturerat hänsynstagande till behoven hos dem som använder de data, den information och de tjänster som tillhandahålls av de komponenter som avses i artikel 58 och till relevant vetenskaplig och teknisk utveckling.
 - g) Ständiga ansträngningar för att kontrollera och minska riskerna.
 - ga) För tjänster till godkända statliga användare och för PRS, samordning av relevant operativ verksamhet med de behöriga myndigheter som avses i artikel 76 och med de kontaktpunkter som utsetts av medlemsstaterna för att företräda berörda användare av dessa tjänster.
- 1a. Den styrelse för säkerhetsackreditering som inrättats enligt artikel 15 i förordning (EU) xx/xx [*EUSPA*]* ska vara myndighet för säkerhetsackreditering för de komponenter och delkomponenter som avses i artikel 58 i den här förordningen. Ackrediteringen ska utföras i enlighet med artikel 16 i den förordningen.
2. Säkerhetsprinciperna för komponenterna enligt detta avsnitt, inbegripet deras mark- och rymdinfrastrukturer, ska baseras på följande:
- a) Beaktande av medlemsstaternas erfarenheter på säkerhetsområdet och med utgångspunkt i deras bästa praxis.
 - b) Säkerställande av skydd av de markinfrastrukturer som utgör en integrerad del av en komponent enligt artikel 58 och som är belägna på medlemsstaternas territorium, genom vidtagande av åtgärder som åtminstone motsvarar dem som är nödvändiga för att skydda europeisk kritisk infrastruktur i den mening som avses i rådets direktiv (EU) 2022/2557.

* EUT: Vänligen inför i texten numret på förordningen i ärende 2026/0084 (COD).

- c) Tillämpning av rådets beslut 2013/488/EU när det gäller medlemsstaterna och av kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 när det gäller kommissionen, som bland annat föreskriver en åtskillnad mellan operativa funktioner och de funktioner som är kopplade till ackreditering.
 - d) Beträktande av kommissionen som upphovsman till alla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som framställs av anförtrodda enheter enligt artikel 74.1.
 - e) Säkerställande av att den styrelse för säkerhetsackreditering som inrättas genom artikel 15 i förordning (EU) xx/xx [EUSPA]* utför sina uppgifter utan att det påverkar kommissionens eller sådana anförtrodda enheters ansvar och utan att det påverkar medlemsstaternas befogenheter när det gäller säkerhetsackreditering.
3. Kommissionen ska säkerställa att en risk- och hotanalys upprätthålls och uppdateras för de befintliga komponenter eller delkomponenter som avses i artikel 58. Kommissionen ska säkerställa att risk- och hotanalysen utförs för varje framtida komponent eller delkomponent. På grundval av denna analys ska kommissionen genom genomförandeakter fastställa de allmänna säkerhetskraven för varje komponent eller delkomponent. I samband med detta ska kommissionen ta hänsyn till hur dessa krav påverkar komponentens eller delkomponentens smidiga funktion, särskilt när det gäller kostnader, riskhantering och tidsplan. Kommissionen ska också säkerställa att den allmänna säkerhetsnivån inte sänks och att funktionen hos den befintliga utrustning som baseras på den komponenten eller delkomponenten inte undergrävs och ta hänsyn till cybersäkerhetsrisker. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 83.3. De enheter som deltar i genomförandet av rymdverksamhet enligt detta avsnitt ska vidta nödvändiga åtgärder, bland annat mot bakgrund av de problem som identifierats i risk- och hotanalysen, för att säkerställa säkerheten för komponenterna enligt detta avsnitt.

* EUT: Vänligen inför i texten numret på förordningen i ärende 2026/0084 (COD).

4. Om systemens drift kan påverka unionens eller medlemsstaternas säkerhet ska de förfaranden som anges i beslut (Gusp) 2021/698⁵⁵ tillämpas.

AVSNITT 4

STÖD TILL POLITIK GÄLLANDE CIVIL SÄKERHETSINDUSTRI

Artikel 79

Särskilda bestämmelser till stöd för politik gällande civil säkerhetsindustri

Åtgärder som får stöd enligt detta avsnitt ska bidra till det allmänna mål som anges i artikel 3.1 och det specifika mål som anges i artikel 3.2 d.4.

Artikel 80

Särskilda verksamheter till stöd för politik gällande civil säkerhetsindustri

1. Stöd till politik gällande civil säkerhetsindustri ska särskilt omfatta följande tillämpningsområden:
 - a) Säkerhet och resiliens hos kritiska infrastrukturer och infrastrukturer med dubbla användningsområden samt kritiska entiteter mot alla typer av säkerhetshot.
 - b) Teknik, förmågor och lösningar, inbegripet åtgärder för att förbättra standardisering, certifiering och interoperabilitet av säkerhetsteknik, som är relevanta för att förebygga och bekämpa brott, särskilt terrorism, våldsbejakande extremism, grov och organiserad brottslighet och it-relaterad brottslighet.

⁵⁵ Rådets beslut (Gusp) 2021/698 av den 30 april 2021 om säkerheten i de system och tjänster som har byggts ut, tagits i drift och använts inom ramen för unionens rymdprogram som kan påverka säkerheten i unionen och om upphävande av beslut 2014/496/Gusp (EUT L 170, 12.5.2021, s. 178, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/698/oj>).

- c) Teknik, förmågor och lösningar för kontroll av varor och personer vid gränserna, skydd av gränser och logistiska nav, sjöfartsskydd och övervakning till sjöss samt tullsäkerhet.
 - d) Civil beredskap och förmåga att förebygga och reagera på säkerhetshot, oavsett om de är naturliga eller orsakats av människan, oavsiktligt eller avsiktligt.
2. Stöd till politik gällande civil säkerhetsindustri ska särskilt genomföras genom följande verksamheter:
- a) Forskning och innovation, expansion, stöd till små och medelstora företag, kompetensutveckling och tillverkningsåtgärder.
 - b) Provning och validering av teknik och lösningar.
 - c) Driftsättning och marknadsupptagning av teknik och lösningar, inbegripet av säkerhetsutövare.
 - d) Stöd till åtgärder för utarbetande, genomförande, övervakning och verkställande av relevanta unionsrättsakter och politikområden, inbegripet kapacitetsuppbyggnad för nationella kontaktpunkter.
3. Stöd som tillhandahålls genom de tillämpningsområden eller verksamheter som avses i punkterna 1 och 2 får tillhandahållas i alla former, inbegripet genom sådan forsknings- och innovationssamverkan som fastställs i förordning (EU) [XXX] [ramprogrammet för forskning och innovation] och anges i en särskild del av arbetsprogrammet.
4. Arbetsprogram som antas i enlighet med reglerna i denna förordning enligt detta avsnitt ska i en särskild del innehålla och säkerställa samstämmighet med verksamheter som rör konkurrenskraft och samhälle vilka får stöd inom ramen för förordning (EU) [XXX] [ramprogrammet Horisont Europa för forskning och innovation].

Artikel 81

Äganderätt till resultat

1. I de fall då unionsstöd tillhandahålls i form av upphandling ska resultaten ägas av unionen.
2. I de fall unionsstöd tillhandahålls i form av ett bidrag ska unionens institutioner, organ eller byråer på begäran få nyttjanderätt utan ersättningskrav till resultaten i syfte att utveckla, genomföra och övervaka befintlig unionspolitik eller befintliga unionsprogram inom sina behörighetsområden samt rätt att bevilja, eller att ålägga mottagarna att bevilja, tredje parter icke-exklusiva licenser att nyttja resultaten på rättvisa och rimliga villkor, utan rätt att bevilja underlicenser såvida inte annat anges i bidragsavtalet.
3. Varje överföring av äganderätten till resultat, eller beviljande av exklusiva licenser för resultat, som skapats med stöd till rättsliga enheter som är etablerade i icke-associerade tredjeländer eller till enheter i icke-associerade tredjeländer, som sker inom tre år från slutbetalningen av åtgärden, ska i förväg meddelas och godkännas av kommissionen, på villkor som säkerställer skydd av unionens säkerhetsintressen.

Artikel 82

Kompletterande bidragsregler

1. För verksamheter till stöd för samordnings- och stödåtgärder på området civil säkerhetsindustri får unionen täcka upp till [100 %] av de stödberättigande kostnaderna utan att det påverkar tillämpningen av samfinansieringsprincipen.
2. Med avvikelse från artikel 184.6 i budgetförordningen får den behöriga utanordnaren vid tillämpning av schablonsatser godkänna eller kräva finansiering för att täcka indirekta kostnader hos bidragsmottagaren på upp till 25 % av de totala stödberättigande direkta kostnaderna för åtgärden, exklusive direkta stödberättigande kostnader för underentreprenad, ekonomiskt stöd till tredje parter och eventuella enhetskostnader eller schablonbelopp där indirekta kostnader ingår.

Kapitel VIII

Slutbestämmelser

Artikel 83

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Den kommittén ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011, vilken får sammanträda i följande sammansättningar:
 - a) EKF:s allmänna kommitté, för strategisk översikt av genomförandet av EKF och i frågor som rör de allmänna målen eller frågor som rör mer än ett av de specifika mål som anges i artikel 3.2.
 - b) Kommittén för ren omställning, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 a.
 - c) Kommittén för hälsa, bioteknik, jordbruk och bioekonomi, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 b.
 - d) Kommittén för digital teknik, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 c.
 - e) Försvarsindustrikommittén, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 d.2, vilken får sammanträda i olika delsammansättningar som är anpassade till den verksamhet som avses i artikel 44.1.
 - f) Resilienskommittén, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 d.1.

- g) Rymdkommittén, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 d.2, vilken får sammanträda i olika del sammansättningar som är anpassade till de komponenter eller delkomponenter som avses i artikel 58.1.
 - h) Kommittén för den civila säkerhetsindustrin, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 d.4.
 - ha) Säkerhetskommittén för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och därmed sammanhängande säkerhetsaspekter, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 d, vars uppdrag ska vara åtskilt från och inte överlappa de andra sammansättningarnas uppdrag.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas och ett yttrande ska begäras från den sammansättning av kommittén som berörs mest.
 3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas och ett yttrande ska begäras från den sammansättning av kommittén som berörs mest.
 4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 8 i förordning (EU) nr 182/2011 jämförd med artikel 5 i den förordningen tillämpas.
 - 4a. Om de kommittéer som avses i punkt 1 e, f, g, h eller ha inte avger något yttrande, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.
 5. Om kommitténs yttrande ska inhämtas genom skriftligt förfarande, ska det förfarandet avslutas utan resultat om kommitténs ordförande, inom tidsfristen för att avge yttrandet, så beslutar eller en enkel majoritet av kommittéledamöterna så begär.

6. De kommittéer som avses i punkt 1 b–h får sammanträda i olika arbetsgrupper som är anpassade till politikområdenas specifika komponenter och, när det gäller kommittén i led ha, i säkerhetsarbetsgrupper för att hantera skyddet av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter och därmed sammanhängande säkerhetsaspekter, i frågor som rör de specifika mål som anges i artikel 3.2 d.
- 6a. När de relevanta kommittésammansättningarna sammanträder för att granska den särskilda del om forsknings- och innovationssamverkan som avses i artikel 15.2, med undantag för arbetsprogram om verksamhet i kapitel VII avsnitt 2, ska deras dagordningar innehålla särskilda punkter för den del av arbetsprogrammen som rör forsknings- och innovationssamverkan. Två företrädare för varje medlemsstat ska bjudas in till sammanträdena.
7. Företrädare för tredjeländer, internationella organisationer eller unionens övriga institutioner, organ och byråer får bjudas in att delta i kommitténs sammanträden i olika sammansättningar på de villkor som fastställs i deras arbetsordning, med beaktande av unionens intressen i fråga om säkerhet och allmän ordning. De får inte närvara vid eller delta i kommitténs omröstningar. Företrädare för tredjeländer eller internationella organisationer får inte närvara vid överläggningar i frågor som avser stödberättigande, inbegripet överläggningar som rör artiklarna 9 och 10 i denna förordning.
8. Utrikestjänsten och Europeiska försvarsbyrån ska inbjudas att delta i försvarsindustrikommitténs sammanträden i egenskap av observatör och att bidra till kommitténs arbete med synpunkter och sakkunskap.

Artikel 84

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i denna förordning ska ges till kommissionen från och med den dag då denna förordning träder i kraft till och med den 31 december 2035.
3. Den delegering av befogenhet som avses i denna förordning får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt denna förordning ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.
- 6a. Denna förordning ska inte påverka kommissionens delegerade förordning (EU) nr 1159/2013, som, i förekommande fall, ska fortsätta att gälla tills den ändras på grundval av den här förordningen.

Artikel 85

Ändringar av förordning (EU) 2021/696

Avdelningarna I, II och III, artiklarna 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33 och 43 samt avdelningarna VI, VII, VIII och X i förordning (EU) 2021/696 ska upphöra att gälla med verkan från den 1 januari 2028.

Artikel 86

Ändringar av förordning (EU) 2023/588

Kapitlen I, II, III och IV, artiklarna 24, 25, 26, 28 och 29 samt avdelningarna VII, VIII, IX och X i förordning (EU) 2023/588 ska upphöra att gälla med verkan från den 1 januari 2028.

Artikel 87

Ändringar av förordning (EU) 2025/2643

Kapitlen II och IV i förordning (EU) 2025/2643 ska upphöra att gälla.

Artikel 88

Upphävande

Följande förordningar ska upphöra att gälla med verkan från den 1 januari 2028:

- a) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/522 av den 24 mars 2021 om inrättande av ett program för unionens åtgärder på hälsoområdet (programmet EU för hälsa) för perioden 2021–2027 och om upphävande av förordning (EU) nr 282/2014.
- b) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/694 av den 29 april 2021 om inrättande av programmet för ett digitalt Europa och om upphävande av beslut (EU) 2015/2240.
- c) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092.
- d) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/783 av den 29 april 2021 om inrättande av ett program för miljö och klimatpolitik (Life) samt om upphävande av förordning (EU) nr 1293/2013.

Artikel 89

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska inte påverka fortsatt genomförande eller ändring av åtgärder som inletts enligt de grundläggande akter som avses i artikel 85, vilka ska fortsätta att tillämpas på dessa åtgärder fram till dess att de avslutas.
2. Denna förordning ska inte påverka de genomförandeakter som antagits enligt förordning (EU) 2021/696 och förordning (EU) 2023/588. Dessa akter ska förbli i kraft, när så är relevant, till dess att de ändras på grundval av denna förordning, och med undantag av beslut som antas enligt artikel 36.4 i förordning (EU) 2023/588.

- 2a. Denna förordning ska inte påverka de genomförandeakter som antagits enligt artikel 35 i förordning (EU) 2025/2643. Dessa akter ska i förekommande fall fortsätta att gälla. På förslag av kommissionen får rådet med kvalificerad majoritet ändra de genomförandeakter som antagits i enlighet med artikel 35 i förordning (EU) 2025/2643.
3. Den finansieringsram som avses i artikel 4.1 får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för att säkerställa övergången mellan EKF och de åtgärder som antagits enligt de grundläggande akter som avses i punkt 1.

Artikel 90

Ikraftträdande

1. Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.
2. Denna förordning ska tillämpas från och med den 1 januari 2028.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar

Ordförande

På rådets vägnar

Ordförande